

Návrh projektu pro rozvoj vinařského cestovního ruchu na území MAS Kyjovské Slovácko

Bc. Monika Zahradková

Diplomová práce
2020

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky
Ústav regionálního rozvoje, veřejné správy a práva

Akademický rok: 2019/2020

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE
(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Bc. Monika Zahrádková**
Osobní číslo: **M18178**
Studijní program: **N6202 Hospodářská politika a správa**
Studijní obor: **Veřejná správa a regionální rozvoj**
Forma studia: **Prezenční**
Téma práce: **Návrh projektu pro rozvoj vinařského cestovního ruchu na území MAS Kyjovské Slovácko**

Zásady pro vypracování

Úvod

Definujte cíle práce a použité metody zpracování práce.

I. Teoretická část

- Představte teoretické aspekty vinařského cestovního ruchu ve vztahu k regionálnímu rozvoji.
- Popište vinařský cestovní ruch a způsoby jeho podpory ve vybraných státech Evropské unie a v ČR.

II. Praktická část

- Analyzujte rozvoj a současný stav vinařského cestovního ruchu na území MAS Kyjovské Slovácko.
- Provedte, vyhodnoťte rozhovory s vybranými aktéry k poznání současných potřeb a problémů vinařského cestovního ruchu na území MAS Kyjovské Slovácko.
- Navrhněte projekt pro rozvoj vinařského cestovního ruchu na území MAS Kyjovské Slovácko.

Závěr

Rozsah diplomové práce: cca 70 stran
Forma zpracování diplomové práce: Tištěná/elektronická

Seznam doporučené literatury:

- COOK, Roy A., Cathy H. C. HSU a Lorraine L. TAYLOR. *Tourism: the Business of Hospitality and Travel*. 6th ed. Harlow: Pearson, 2018, 448 s. ISBN 978-1-292-22167-0.
- CROCE, Erica a Giovanni PERRI. *Food and Wine Tourism*. 2nd ed. London: CAB International, 2017, 264 s. ISBN 978-1786391278.
- OBŮRKOVÁ, Eva. *Kam za vínem*. 2. vyd. Brno: CPRESS, 2017, 160 s. ISBN 978-80-264-1444-5.
- RYGLOVÁ, Kateřina, Michal BURIAN a Ida VAJČNEROVÁ. *Cestovní ruch: podnikatelské principy a příležitosti v praxi*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2011, 213 s. ISBN 978-80-247-4039-3.
- VYSTOUPIL, Jiří a Martin ŠAUER. *Geografie cestovního ruchu České republiky*. 1. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2011, 315 s. ISBN 978-80-7380-340-7.

Vedoucí diplomové práce: **RNDr. Pavel Bednář, Ph.D.**
Ústav regionálního rozvoje, veřejné správy a práva

Datum zadání diplomové práce: **6. ledna 2020**
Termín odevzdání diplomové práce: **21. dubna 2020**

L.S.

---

doc. Ing. David Tuček, Ph.D.
děkan

RNDr. Pavel Bednář, Ph.D.
ředitel ústavu

PROHLÁŠENÍ AUTORA DIPLOMOVÉ PRÁCE

Prohlašuji, že

- beru na vědomí, že odevzdáním diplomové práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby;
- beru na vědomí, že diplomová práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k prezenčnímu nahlédnutí, že jeden výtisk diplomové práce bude uložen na elektronickém nosiči v příruční knihovně Fakulty managementu a ekonomiky Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně;
- byl/a jsem seznámen/a s tím, že na moji diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užít své dílo – diplomovou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen připouští-li tak licenční smlouva uzavřená mezi mnou a Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně s tím, že vyrovnání případného přiměřeného příspěvku na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše) bude rovněž předmětem této licenční smlouvy;
- beru na vědomí, že pokud bylo k vypracování diplomové práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tedy pouze k nekomerčnímu využití), nelze výsledky diplomové práce využít ke komerčním účelům;
- beru na vědomí, že pokud je výstupem diplomové práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

1. že jsem na diplomové práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.
2. že odevzdaná verze diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Ve Zlíně 16. 6. 2020

Jméno a příjmení: MONIKA ZAHRAŠKOVÁ

.....
podpis diplomanta

ABSTRAKT

Cílem diplomové práce je zhodnotit současný stav a rozvoj území MAS Kyjovské Slovácko v oblasti vinařského cestovního ruchu. K popisu dané problematiky byly použity primární literární zdroje a vlastní terénní průzkum, ale i zdroje sekundárního charakteru s použitím internetových stránek. Pomocí analýzy vinařského cestovního ruchu a výzkumu realizovaného prostřednictvím řízených rozhovorů, bylo možné určit základní problémy, které následně posloužily jako podnět k tvorbě návrhu projektu pro rozvoj vinařského cestovního ruchu na území MAS Kyjovské Slovácko.

Výsledkem je vznik nové akce v rámci rozvoje a propagace vinařského cestovního ruchu v daném regionu. Tato akce tak může sloužit i jako podklad pro budoucí realizaci návrhu projektu, popř. jako inspirace k vytvoření obdobného návrhu projektu.

Klíčová slova: cestovní ruch, vinařský cestovní ruch, MAS Kyjovské Slovácko, vinařství, rozvoj

ABSTRACT

The aim of this thesis is to evaluate the current situation and the development of the territory of the Kyjov Moravian Slovakia local action group in the field of wine tourism. Primary literary sources were used to describe the issue and also a separate field research, as well as secondary sources using the Internet web sites. It was possible to identify the basic problems which afterwards served as an impulse of a draft creation of a particular project in order to development the wine tourism in the territory of the Kyjov Moravian Slovakia local action group using the analysis of wine tourism and research implemented by directed interviews.

The result is a creation of a new event within the development and promotion of wine tourism in the region. This event can also serve as a basis for the future realization of a draft project, or possibly as an inspiration for creation of a similar draft project.

Keywords: tourism, wine tourism, Kyjov Moravian Slovakia local action group, winery, development

Poděkování

Za odborné vedení diplomové práce, věcné připomínky, cenné rady a za ochotu a vstřícnost bych velmi ráda poděkovala svému vedoucímu panu RNDr. Pavlu Bednářovi, Ph.D. Poděkování náleží také všem účastníkům rozhovorů a dalším lidem, kteří mi věnovali svůj čas a poskytli mi podstatné informace pro zpracování práce.

Dále bych chtěla poděkovat své rodině a příteli za podporu, trpělivost a pomoc po celou dobu studia i při zpracování mé diplomové práce.

Motto

„Civilizovaní lidé směřují tam, kde zraje víno.“

Charlie Chaplin

OBSAH

ÚVOD	9
CÍLE A METODY ZPRACOVÁNÍ PRÁCE	11
I TEORETICKÁ ČÁST	13
1 CESTOVNÍ RUCH	14
1.1 VYMEZENÍ POJMU CESTOVNÍ RUCH.....	14
1.2 VENKOVSKÝ CESTOVNÍ RUCH.....	15
1.2.1 Vinařský cestovní ruch.....	16
1.3 CESTOVNÍ RUCH A REGIONÁLNÍ ROZVOJ.....	18
1.3.1 Vinařský cestovní ruch a regionální rozvoj	18
2 VINAŘSKÝ CESTOVNÍ RUCH A JEHO PODPORA VE VYBRANÝCH STÁTECH EU	20
2.1 NĚMECKO.....	20
2.2 RAKOUSKO.....	23
2.3 SLOVENSKO.....	26
3 VINAŘSTVÍ ČR	30
3.1 HISTORIE A SOUČASNOST VINAŘSTVÍ V ČR.....	32
3.2 VINAŘSKÉ OBLASTI A PODOBLASTI V ČESKÉ REPUBLICE	33
3.2.1 Vinařská oblast Čechy.....	34
3.2.2 Vinařská oblast Morava	35
4 VINAŘSKÝ CESTOVNÍ RUCH V ČR	37
4.1 VINAŘSKÁ CYKLOTURISTIKA.....	38
4.1.1 Moravské vinařské stezky.....	38
4.1.2 Naučné vinařské stezky.....	39
4.1.3 Certifikace Cyklisté vítáni.....	39
4.1.4 Vztah cykloturistiky a požívání alkoholických nápojů.....	40
4.2 PODPORA VINAŘSKÉHO CESTOVNÍHO RUCHU V ČR.....	40
4.2.1 Instituce podílející se na rozvoji vinařství a vinařského cestovního ruchu.....	40
4.2.2 Vinařský cestovní ruch v praxi – vybrané příklady	43
4.3 CERTIFIKACE ZAŘÍZENÍ VINAŘSKÉHO CESTOVNÍHO RUCHU	44
II PRAKTICKÁ ČÁST	46
5 ZÁKLADNÍ SOCIOEKONOMICKÁ ANALÝZA ÚZEMÍ MAS KYJOVSKÉ SLOVÁCKO	47
5.1 POLOHA.....	47
5.2 OBYVATELSTVO	48
5.3 EKONOMICKÁ STRUKTURA	48

5.4	OBČANSKÁ VYBAVENOST.....	49
6	ANALÝZA CESTOVNÍHO RUCHU NA ÚZEMÍ MAS KYJOVSKÉ SLOVÁCKO	51
6.1	UBYTOVACÍ A STRAVOVACÍ SLUŽBY	51
6.2	INFORMAČNÍ SLUŽBY	52
6.3	DOPRAVNÍ INFRASTRUKTURA.....	53
7	VINAŘSKÝ CESTOVNÍ RUCH NA ÚZEMÍ MAS KYJOVSKÉ SLOVÁCKO	54
7.1	VINAŘSKÁ OBLAST MORAVA	54
7.1.1	Vinařská podoblast Slovácká a její vinařské stezky	55
7.2	ZHDNOCENÍ VINAŘSKÉHO CESTOVNÍHO RUCHU NA ÚZEMÍ MAS KYJOVSKÉ SLOVÁCKO	57
7.2.1	Současný stav vinařského cestovního ruchu	57
7.2.2	Víno jako turistická atraktivita.....	59
7.2.3	Nejvýznamnější producenti vína.....	59
7.2.4	Nejvýznamnější vinařské akce a slavnosti	61
8	ROZVOJ VINAŘSKÉHO CESTOVNÍHO RUCHU NA ÚZEMÍ MAS KYJOVSKÉ SLOVÁCKO	63
8.1	VÝBĚR RESPONDENTŮ	63
8.2	VÝZKUMNÉ ŠETŘENÍ FORMOU ŘÍZENÉHO ROZHOVORU.....	63
8.3	VYHODNOCENÍ VÝZKUMU	64
8.4	ZÁVĚR K VÝZKUMNÉMU ŠETŘENÍ.....	76
9	NÁVRH PROJEKTU PRO ROZVOJ VINAŘSKÉHO CESTOVNÍHO RUCHU NA ÚZEMÍ MAS KYJOVSKÉ SLOVÁCKO	79
9.1	POPIS PROJEKTU	79
9.3	CÍLOVÉ SKUPINY PROJEKTU.....	82
9.4	ZDŮVODNĚNÍ PŘÍNOSU PROJEKTU	82
9.5	ČASOVÝ HARMONOGRAM.....	83
9.6	FINANCOVÁNÍ PROJEKTU	90
9.7	PROPAGACE PROJEKTU	94
9.8	ANALÝZA RIZIK PŘI REALIZACI PROJEKTU	94
9.9	ZÁVĚREČNÉ ZHDNOCENÍ PROJEKTU	95
	ZÁVĚR	96
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	99
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK.....	107
	SEZNAM OBRÁZKŮ	109
	SEZNAM TABULEK.....	110

ÚVOD

Téma mé diplomové práce je: Návrh projektu pro rozvoj vinařského cestovního ruchu na území MAS Kyjovské Slovácko. Diplomová práce je tedy zaměřena na území MAS Kyjovské Slovácko, které spadá pod vinařskou oblast Morava, a poté patří do Slovácké vinařské podoblasti. Téma je důležité zkoumat z důvodu podpory a rozvoje vinařského cestovního ruchu, dále z pohledu podpory místních vinařů, vinařských spolků a organizací nebo také místních podnikatelů apod.

Cestovní ruch je vnímán jako mnohostranný společenský ekonomický jev. Slouží k uspokojování potřeb účastníků cestovního ruchu nebo je také příležitostí pro podnikající sféru. Cestovní ruch se dělí do mnoha různých kategorií. Nezbytnou součástí je tedy venkovský cestovní ruch, který zahrnuje agroturistiku, vinařskou turistiku, cykloturistiku a další aktivity přispívající k rozvoji venkovského cestovního ruchu. Mezi kategorie cestovního ruchu spadá i vinařský cestovní ruch, který je specifickým druhem venkovského cestovního ruchu a je spojen také s novými trendy v cestovním ruchu. Vinařský cestovní ruch se vyznačuje poznáváním způsobu pěstování vína v tradičních vinařských oblastech, dále jde o ochutnávku vín, procítění atmosféry vinných sklepů, vinoték a vináren a v neposlední řadě nákup archivních a mladých vín. Musí také splňovat všechny podmínky, které jsou podstatné pro rozvoj vinařské oblasti přírodní předpoklady, kulturně-historické podmínky a komplexní nabídku služeb v destinaci.

Co se týká vinařského cestovního ruchu a jeho podpory ve vybraných státech EU, zde byly vybrány země Německo, Rakousko a Slovensko. Tyto státy byly zvoleny v návaznosti na ČR, neboť mají srovnatelné podmínky pro pěstování vinné révy, jsou to také sousedící státy a mají společnou historii ve vinařském cestovním ruchu. Německo je jednou z nejsevernějších vinařských oblastí v Evropě. Řadí se mezi nejvýznamnější producenty vína spolu s Francií, Itálií a Španělskem. Oficiální značení německých vín pomáhá turistům k lepší orientaci mezi danými víny. A je rozčleněno do 13 vinařských oblastí. Rakousko je považováno za zemi malých rodinných vinařství, které se předávají z generace na generaci. Rakouské vinařství je již historicky propojeno s vinařstvím moravským. Dělí se do 3 vinařských oblastí. Slovensko se řadí mezi severnější evropské vinařské oblasti. Nachází se zde 6 vinařských oblastí, 8 vinných cest, 40 rajónů a 624 vinařských obcí.

Réva vinná je v celosvětovém měřítku považována za ekonomicky nejvýznamnější plodinu. ČR patří mezi malé vinařské země. Obliba vína a jeho spotřeba se zde neustále zvyšuje

a dochází tak k dalšímu rozvoji vinohradnictví. Vinařské oblasti v ČR jsou proto vyznačovány kvalitními podmínkami pro pěstování révy vinné. ČR se dělí do dvou vinařských oblastí: Čechy a Morava. Vinařské oblasti jsou rozděleny na podoblasti, které jsou stanoveny katastry obcí s viničními tratěmi. Na Moravě se nachází Znojemská, Mikulovská, Velkopavlovická a Slovácká vinařská podoblast. V Čechách nalezneme dvě podoblasti: Mělnickou a Litoměřickou. V ČR existuje pro vína tzv. ochranná známka „pečeť původu“. Vína poté mají označení „VOC“, což znamená Víno originální certifikace. Cykloturistika je v České republice považována za oblíbenou formu trávení volného času. Převážná většina vesnic se sklepními uličkami nabízí možnost propojení výletu s degustací u místních vinařů. V posledních letech se tak z vinařské cykloturistiky stává fenomén.

Příčinou rozvoje a podpory vinařského cestovního ruchu v ČR je legislativa, instituce spojené s vinařským cestovním ruchem, zvýšená poptávka turistů po českém víně a v neposlední řadě změny v podnikatelském prostředí, které ovlivnily nabídku služeb vinařského cestovního ruchu. Mezi nejvýznamnější instituce se řadí např. Vinařský fond, který podporuje marketing vína, rozvoj turistiky a informování veřejnosti o vinohradnictví a vinařství. Další institucí je Státní zemědělský a intervenční fond, dále Národní vinařské centrum (řadí se mezi největší propagátory vinařského cestovního ruchu v ČR), Svaz vinařů ČR, Nadace Partnerství (největší česká environmentální nadace), Centrála cestovního ruchu Jižní Morava, Svaz venkovské turistiky a agroturistiky (realizuje certifikaci ubytovacích zařízení a napomáhá s jejich propagací), atd. Mezi další podporovatele vinařského cestovního ruchu v ČR se řadí také Ministerstvo zemědělství, MMR, Jihomoravský kraj, obce, místní akční skupiny, mikroregiony, apod. Hlavním cílem certifikace zařízení vinařského cestovního ruchu je vyčlenění kvalitních poskytovatelů služeb v oblasti vinařského cestovního ruchu. O certifikaci si mohou vinaři požádat v pěti kategoriích: vinařství, vinný sklep, vinotéka, restaurace s vínem a ubytování s vinařskou tematikou.

Území MAS Kyjovské Slovácko je významné díky své bohaté historii, nádherné přírodě, zachovaným kulturním tradicím a kulturním památkám a v neposlední řadě také svou tradiční zemědělskou produkcí. Region je považován za nejzajímavější vinařskou podoblast pro cestovní ruch. Jak již bylo výše zmíněno, území MAS Kyjovské Slovácko tedy spadá pod vinařskou oblast Morava a pod vinařskou podoblast Slováckou, která má nejvyšší počet vinařských obcí ze všech podoblastí, ve kterých se pěstuje réva vinná. Daná oblast je dále proslulá svými lidovými kroji, písněmi, tancem, tradičními řemesly a obyčejí. Má také pestrou odrůdovou skladbu, nejvíce se zde pěstují bílé odrůdy.

CÍLE A METODY ZPRACOVÁNÍ PRÁCE

Hlavním cílem diplomové práce je zhodnotit současný stav a rozvoj území MAS Kyjovské Slovácko v oblasti vinařského cestovního ruchu pomocí provedených analýz a výzkumu. Následně navrhnout projekt pro rozvoj vinařského cestovního ruchu. Dílčím cílem je zmapovat a zhodnotit vinařský cestovní ruch v regionu spojený s vinařskými akcemi, apod. A dále provést výzkum týkající se vinařského cestovního ruchu a následně navrhnout projekt pro rozvoj vinařského cestovního ruchu.

V návaznosti na hlavní cíl práce byly stanoveny výzkumné otázky týkající se této problematiky, tj. Rozvíjí se vinařství ve vztahu k cestovnímu ruchu na území MAS Kyjovské Slovácko? Přispívají aktéři vinařského cestovního ruchu k rozvoji vinařského cestovního ruchu v MAS, popř. mikroregionu? Jaké trendy v propagaci vinařského cestovního ruchu je možné vysledovat? Kteří aktéři vinařského cestovního ruchu jsou v těchto obcích nejvíce aktivní? Funguje mezi danými aktéry dostatečná spolupráce při rozvoji vinařského cestovního ruchu? Jaké problémy týkající se vinařského cestovního ruchu se zde vyskytují?

Diplomová práce byla rozdělena na dvě části – teoretickou a praktickou část. V teoretické části byla zpracována literární rešerše, která představila ucelený obraz o problematice vinařského cestovního ruchu.

- **Rešerše** – Provedení této rešerše znázorňuje využití přístupných informačních zdrojů, poté jejich shromáždění a prostudování. V této diplomové práci byly shromážděny a prostudovány dostupné informace o cestovním ruchu, vinařském cestovním ruchu a vinařství v ČR a ve vybraných státech EU. Dále bylo zapotřebí tyto poznatky z použitých informačních podkladů aplikovat na praktickou část, která je orientovaná na rozvoj vinařského cestovního ruchu na území MAS Kyjovského Slovácka.

Dalším důležitým zdrojem pro zpracování teoretické i praktické části byly internetové stránky MMR, Vína z Moravy, vína z Čech, Moravské vinařské stezky, MAS Kyjovské Slovácko a stránky jednotlivých obcí v regionu, atd.

Praktická část nejprve představovala území MAS Kyjovské Slovácko a analýzu cestovního ruchu. Další část zahrnovala analýzu a zhodnocení vinařského cestovního ruchu v daném regionu. Tato analýza byla uskutečněna na základě informací z webových stránek obcí

na území MAS Kyjovské Slovácko a dále také z poskytnutých informací prostřednictvím e-mailů ze stran všech obcí MAS Kyjovského Slovácka.

- **Socioekonomická analýza** – Je orientována na území MAS Kyjovské Slovácko a představuje popis jeho základních charakteristik. Cílem této analýzy je popsat a vysvětlit základní údaje o demografických, ekonomických a sociálních ukazatelů obcí v regionu. Analýza je zpracovávána především z dostupných dat, které jsou zpřístupněné na Českém statistickém úřadě.

Dále práce zahrnovala kvalitativní výzkum vinařského cestovního ruchu realizovaný prostřednictvím semistrukturovaných rozhovorů se zvolenými zástupci aktérů vinařského cestovního ruchu. Rozhovor s dotazovanými vždy probíhal podle předem stanovené struktury, avšak bylo možné se od připravených otázek odchýlit. Díky této metodě bylo možné získat komplexnější a detailnější informace o dané problematice.

- **Polostrukturovaný rozhovor** – Jak již bylo výše zmíněno, polostandardizovaný rozhovor je druh kvalitativního sociologického výzkumu. Jedná se o předem připravený návod, který však nemusí být během rozhovoru přísně dodržen. V diplomové práci byly uskutečněny polostrukturované rozhovory se zástupci aktérů vinařského cestovního ruchu. Rozhovor byl vypracován pro tři kategorie aktérů vinařského cestovního ruchu – předseda MAS Kyjovské Slovácko, starostové obcí a aktéři vinařského cestovního ruchu, přesněji pro vinaře. Každá kategorie měla zpracované své vlastní otázky, které se všeobecně týkaly vinařského cestovního ruchu, aktérů vinařského cestovního ruchu, propagace, financování, apod. Výsledek poté představuje shrnutí a hodnocení rozhovorů.

Poslední část byla věnována projektové části pro rozvoj vinařského cestovního ruchu. Zde byla použita časová, finanční a riziková analýza. Projekt byl konzultován s předsedkyní MAS Kyjovského Slovácka, která se věnuje financování, propagaci a i organizaci různých akcí a s Bronislavem Grmolcem, který je členem Spolku Hovoranských vinařů.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 CESTOVNÍ RUCH

V této kapitole bude vymezen pojem cestovní ruch, následně pojem venkovský cestovní ruch s důrazem na vinařský cestovní ruch. V neposlední řadě zde bude charakterizován cestovní ruch ve vztahu k regionálnímu rozvoji.

1.1 Vymezení pojmu cestovní ruch

Cestovní ruch je vnímán jako mnohostranný společenský ekonomický jev. Slouží k uspokojování potřeb účastníků cestovního ruchu nebo je také příležitostí pro podnikající sféru (Ryglová, 2009, s. 9). Definovat cestovní ruch je velmi obtížné, neboť se nachází v různých formách a aspektech (Beránek, 2013, s. 14). Každý autor charakterizuje cestovní ruch rozdílně (Petruš, 2007, s. 28).

Podle Ryglové (2009, s. 9-11) by měl být cestovní ruch chápán jako průmysl, který poskytuje veškeré služby související s cestováním a turistikou. Světová obchodní organizace (WTO) cestovní ruch definuje jako *„dočasnou změnu místa pobytu, tj. cestování a přebývání mimo místo trvalého bydliště, ne déle než 1 rok, zpravidla ve volném čase za účelem rekreace, rozvoje poznání a spojení mezi lidmi“*. Cestovní ruch lze možné také definovat jako *„činnost osoby cestující na přechodnou dobu do místa mimo její běžné prostředí, a to na dobu kratší, než je stanovena, přičemž hlavní účel cesty je jiný než vykonávání výdělečné činnosti v navštíveném místě“* (Palatková a Zichová, 2014, s. 12).

V současné době je cestovní ruch celosvětově řazen mezi nejvýznamnější odvětví hospodářství. Cestovní ruch je schopen tvořit příležitosti bez velkých investic a přinášet tak významnou přidanou hodnotu v různých směrech. Vytváří také nová pracovní místa i v problémových regionech s vysokou nezaměstnaností. V oblasti cestovního ruchu jsou nabízeny pracovní příležitosti v kvalifikovaných profesích, ale je zde i možnost se nechat zaměstnat v profesích, kde není kvalifikace nutností (Ryglová, Burian a Vajčnerová, 2011, s. 15). Cestovní ruch je považován za jedinečné seskupení průmyslových odvětví, které mají společného jmenovatele – cestující. Ovlivňuje tedy několik dalších hospodářských odvětví - stavebnictví, doprava, potravinářství, apod. (Cook, Hsu a Taylor, 2018, s. 19).

V regionech s rozvíjejícím se cestovním ruchem lze nalézt vhodné příležitosti pro podnikatele a malé podniky, dále pro kulturu, sportovní události, atd. V těchto regionech dochází k podpoře přírodních, historických, kulturních nebo technických předpokladů. Rozvíjí se i místní zvyky daného regionu (Šimková, 2013, s. 10). Návštěvníci se sami chtějí

účastnit různých událostí, jakou jsou festivaly, veletrhy a různorodé dočasné atrakce, které obsahují řadu aktivit pro využití jejich volného času (Cook, Hsu a Taylor, 2018, s. 243). V oblasti cestovního ruchu je každým rokem dosažen největší pohyb osob z hlediska poznávání cizích zemí (Hesková, 2011, s. 7).

Diplomová práce je orientována na vinařský cestovní ruch, který je specifickým druhem venkovského cestovního ruchu a je spjatý také s novými trendy v cestovním ruchu. Proto je tedy v teoretické části vysvětlen pouze venkovský cestovní ruch a vinařský cestovní ruch.

1.2 Venkovský cestovní ruch

Venkovský cestovní ruch znázorňuje cestovní ruch, který je uskutečňován obzvláště v přírodním životním prostředí venkova, avšak formy pobytu se vzájemně více či méně liší (Malá, 2002, s. 25). Co se týká typologie cestovního ruchu, tak venkovský cestovní ruch se řadí mezi specifickou formu cestovního ruchu. Jelikož se zde vykonávají specifické činnosti při pobytu na venkově (např. zemědělské aktivity). Do této specifické formy cestovního ruchu spadá také gurmánský cestovní ruch, lázeňský cestovní ruch dobrodružný cestovní ruch, kulturně-poznávací a vzdělávací cestovní ruch, apod. (Ryglová, 2009, s. 119, 120).

Venkovský cestovní ruch je nazýván jako rurální cestovní ruch nebo zelený cestovní ruch. Spadá do aktivního cestovního ruchu, který má na starosti respektovat a chránit přírodu. Je zde také obsažen návrat k tradicím tzn., že návštěvníci chtějí splynout s přírodou, dále ohleduplnost ke kulturnímu a historickému bohatství (Šimková, 2008, s. 9, 10). Počátky venkovského cestovního ruchu jsou datovány v polovině 19. století. V té době chtěli Angličané uprchnout z průmyslem znečištěných měst a vyhledávali odpočinek na venkově. V České republice se venkovský cestovní ruch začal vyskytovat až po roce 1990. Avšak k počátkům obdoby venkovského cestovního ruchu lze u nás zařadit i velmi oblíbené chalupaření, které se rozvíjelo od 60. let 20. stol. (Vystoupil a Šauer, 2011, s. 110).

Jak již bylo výše zmíněno, definice venkovského cestovního ruchu je velmi obtížná, neboť je zde zastoupení a vzájemné prolínání mnoha forem cestovního ruchu. Z hlediska zahraniční klasifikace, venkovský cestovní ruch spadá k alternativním druhům cestovního ruchu. Tzn., že se snaží vrátit k základnímu motivu – poznání prostředí, originálních produktů, které jsou nabízeny v dané navštěvované oblasti (Kotíková, 2013, s. 30). Venkovský cestovní ruch se tedy neorientuje pouze na přírodu a venkovské prostředí, ale snaží se maximálně využívat společenský, kulturní, ekonomický a materiální potenciál venkova (Srovátková, 2013, s. 30).

Podle Zelenky a Páskové (2012, s. 601) je definice venkovského cestovního ruchu následující: „*venkovský cestovní ruch je souborné označení pro typ cestovního ruchu s vícedenním pobytem a s rekreačními aktivitami na venkově s ubytováním v soukromí nebo v menších hromadných ubytovacích zařízeních. Jeho rozvoj souvisí s rozvojem venkova, budováním pěších tras a cyklotras, farem, tradičních řemesel, budováním a obnovou ubytovacích a stravovacích zařízení, atd.*“. I z dalších definic je zřejmé, že tato specifická forma cestovního ruchu je spjata s pobytem ve venkovském prostředí a není zde podstatné, jaké aktivity jsou v rámci pobytu prováděny. Do venkovského cestovního ruchu patří také ekoturistika, pěší turistika, agroturistika, hippoturistika, vinařská turistika a cykloturistika (Vystoupil a Šauer, 2011, s. 110).

1.2.1 Vinařský cestovní ruch

Vinařský cestovní ruch je v současnosti považován za jeden z trendových druhů cestovního ruchu. Využívá kulturně-historické, přírodní předpoklady a také předpoklady vytvořené poskytovateli služeb ve vinařském regionu. Jedná se o formu cestovního ruchu, kde jsou účastníci motivováni poznáváním způsobu pěstování vína v tradičních vinařských oblastech, dále jde o ochutnávku vín, procítění atmosféry vinných sklepů, vinoték a vináren a v neposlední řadě nákup archivních a mladých vín (Pásková, Zelenka, 2012, s. 605).

Vinařský cestovní ruch se začal rozšiřovat ve 2. polovině 19. století. Rozvoj vinařského cestovního ruchu je spojen s průmyslovou revolucí, především s rozvojem dopravy. Dále také se sociální revolucí, neboť střední vrstva obyvatelstva i šlechta začala vyhledávat kvalitní vína. Novodobý vinařský cestovní ruch se začal propagovat až po roce 1920 v Německu v důsledku vybudování vinařských naučných stezek. Tyto naučné stezky zvýšily prodej vína a následně také příjem vinařů, což vedlo k tomu, že vinaři začali postupně budovat svá vinařství a zázemí pro turisty. Německo se tedy stalo vzorem v rozvoji vinařského cestovního ruchu a i ostatní evropské země se jím inspirovaly, např. Španělsko, Itálie, Francie, apod. V dnešní době je vinařský cestovní ruch provozován ve všech částech světa – např. v Austrálii, na Novém Zélandu v jižní Americe (Argentina, Chile), v USA, ale také v Jižní Africe (Hall, 2000, s. 64).

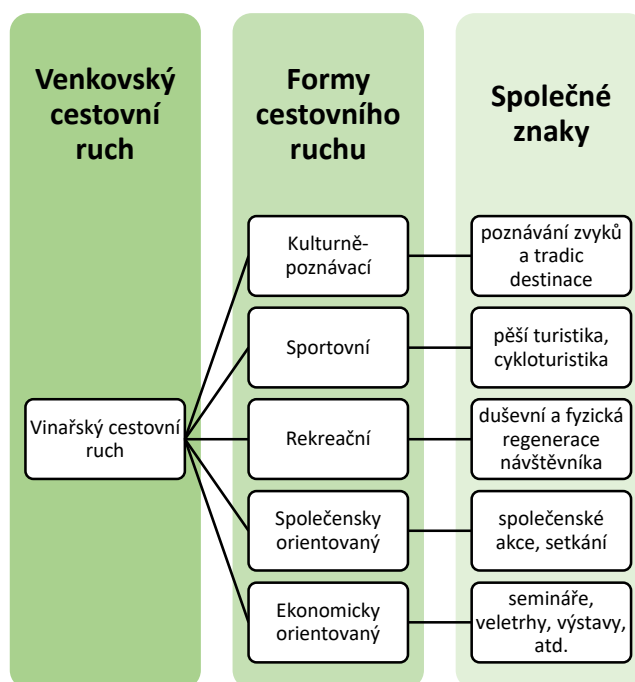
Jak již bylo výše zmíněno, pěstování révy vinné a produkce vína motivuje turisty k návštěvě nebo i pobytu ve vinařských regionech. Návštěvou ve vinařských regionech se rozumí prohlídka vinohradů, vinařství, různých festivalů a přehlídek, atd. Definice vinařského cestovního ruchu dle Sdružení australských vinařů vychází také z těchto předpokladů

a popisuje, že vinařský cestovní ruch zahrnuje také poznání životního stylu dané země včetně ochutnání místního jídla a vína nebo seznámení se s krajinou a kulturním bohatstvím (Carlsen a Charters, 2006, s. 1, 2).

Vinařský cestovní ruch bývá také spojován s kulinářským (gurmánským) cestovním ruchem a s kulturně-poznávacím cestovním ruchem. A je ho velmi snadné spojit i s dalšími typy cestovního ruchu (Croce a Perri, 2017, s. 10). Účastníci gastronomického cestovního ruchu vyhledávají požitky z konzumace, z kultury stolování a také ze zkoušení nových vybraných pokrmů a nápojů. Do aktivit gastronomického cestovního ruchu patří např. lodní rybářské výlety, pивní slavnosti, slavnosti vína, exkurze do pivovarů, návštěva národních a specializovaných restaurací, apod. (Pásková, Zelenka, 2012, s. 175).

Podle Vystoupila a Šauera (2011, s. 137) je vinařský cestovní ruch doprovázen různými aktivitami např. návštěvou kulturních, historických a přírodních památek, kulturních akcí, dále je spjat s pěší turistikou a cykloturistikou. Mezi služby vinařského cestovního ruchu se řadí exkurze do vinařství, zkoušení činností a práce okolo pěstování vinné révy a výroby vína, degustace vín, terénní prohlídky vinic, stravování a ubytování, různé výlety (Pásková, Zelenka, 2012, s. 605). V následujícím obrázku je uvedeno propojení vinařského cestovního ruchu s jinými formami cestovního ruchu a také jejich společné znaky.

Obrázek 1 Propojení vinařského cestovního ruchu s jinými formami cestovního ruchu (Vystoupil a Šauer, 2011, s. 137; vlastní zpracování)

1.3 Cestovní ruch a regionální rozvoj

Cestovní ruch je uplatňován pouze ve vybraných regionech a lokalitách, kde se nachází vhodné podmínky pro jeho rozvoj. Pro mnohé regiony znázorňuje cestovní ruch jediný potenciál jejich rozvoje infrastruktury, zaměstnanosti a podnikání. Přispívá také k omezení vzniku socioekonomických disparit v území (periferní regiony, venkovské regiony, horské oblasti, atd.) a dále rozvíjí a zhodnocuje přírodní a kulturně-historický potenciál daných destinací (MMR, ©2019, s. 15).

Cestovní ruch se stává faktorem regionálního rozvoje tam, kde jsou příznivé přírodní a kulturně-historické zdroje, které lákají návštěvníky. Přírodní a kulturní hodnoty jsou tedy považovány za základ nabídky většiny destinací v ČR. Je tedy zřejmé, že čím větší je atraktivnost primární nabídky cestovního ruchu, tím větší je i význam cestovního ruchu pro danou destinaci (MMR, ©2019, s. 15).

Pokud se destinace orientuje na cestovní ruch, tak se v ní rozvíjí i ostatní ekonomické činnosti v důsledku potřeb cestovního ruchu. Nabídka destinace by měla být komplexní a podniky by měly poskytovat širokou škálu nabízených služeb a statků pro uspokojení všech potřeb turistů. Jde o dopravní, stravovací, ubytovací, informační, zprostředkovatelské služby, dále o výrobu tradičních výrobků daného regionu, atd. Cílem je tedy zajištění základních a doplňkových služeb (např. směnářské) poskytovaných turistům za účelem vybudování technické a sociální infrastruktury v regionu (Gúčík, 2010, s. 179-183).

1.3.1 Vinařský cestovní ruch a regionální rozvoj

Vinařský cestovní ruch splňuje všechny podmínky, které jsou podstatné pro rozvoj vinařské oblasti – přírodní předpoklady, kulturně-historické podmínky a komplexní nabídka služeb v destinaci. Vinařství určitým způsobem formuje krajinu, poskytuje zemědělskou infrastrukturu a nabízí regionální, tradiční produkty na trhu. Návštěvníky láká především nabídka vína, ale také poznání krajiny a místních tradic. Díky tomu, že vinaři udržují přímý kontakt se zákazníky, mohou ovlivňovat množství prodaných produktů. Víno je bezesporu důležitým faktorem, který motivuje turisty k návštěvě dané destinace (Hall, 2000, s. 18).

K cílům vinařského cestovního ruchu náleží zvýšení konkurenceschopnosti méně rozvinutých regionů, podpora hospodářského růstu regionů a zlepšení standardu místního obyvatelstva. Vinařský cestovní ruch je chápán jako důležitý faktor rozvoje venkovského prostoru díky tvorbě nových pracovních míst a podpoře prodeje místních produktů. Oproti

tomu problém omezující vinařský cestovní ruch je jeho sezónnost. Většina akcí, která je spojená s vínem, se koná ve vegetačním období vinné révy, tzn., od května do října (Hall, 2000, s. 18).

Akce, které jsou spojené s vinařským cestovním ruchem, se řadí mezi příležitosti, jak ovlivnit další vývoj destinace. Je to zapříčiněno tím, že mají dlouhodobý efekt pro danou vinařskou oblast. Vinařský cestovní ruch by měl dosáhnout především ekonomického a sociálního rozvoje regionu z hlediska institucí veřejné správy. Dále může být také živobytím pro turistické organizace propagující dané území. Na druhou stranu pro vinaře vinařský cestovní ruch značí převážně marketingové strategie nebo prodej vína. Avšak v konečném důsledku vinařství přináší výhody spíše cestovnímu ruchu než samotným vinařům (Carlsen a Charters, 2006, s. 267).

Regionální rozvoj vinařských oblastí by měl být prováděn na principu partnerství všech aktérů cestovního ruchu. Tato partnerství mají za úkol rozvíjet turistické služby a komplexní produkty. Turisté jsou ochotni cestovat do vzdálenějších destinací pouze za předpokladu, že jim bude poskytnuta široká nabídka aktivit v rámci vinařského cestovního ruchu (Getz, Brown, 2006, s. 148, 149)

Veřejná správa v regionu musí vykonávat všechny své funkce v oblasti řízení destinace, propagace, nabídky uceleného produktu, apod. A poskytovatelé turistického produktu by měli mezi sebou navzájem spolupracovat. Velké podniky, které přitahují nejvíce návštěvníků do regionu, by se měly snažit podporovat i menší podniky nebo také začínající podnikatele v dané oblasti. Co se týká propagačních materiálů, měly by poskytovat veškeré informace o turistické nabídce v destinaci a neorientovat se výhradně na jednu atraktivitu. Dále do nich můžeme začlenit i mapy a informace o provozní době podniků (Carlsen a Charters, 2006, s. 77).

2 VINAŘSKÝ CESTOVNÍ RUCH A JEHO PODPORA VE VYBRANÝCH STÁTECH EU

Následující kapitola popisuje vybrané země EU – Německo, Rakousko a Slovensko. Tyto státy byly vybrány v návaznosti na Českou republiku, neboť mají srovnatelné podmínky (např. klimatické) pro pěstování vinné révy, jsou to také sousedící státy a mají společnou historii ve vinařském cestovním ruchu.

Cílem této kapitoly je tedy charakterizovat vybrané země EU z hlediska vinařství – rozloha vinic, produkce vína, odrůdy, apod. Dále popsat způsoby podpory ze strany institucí zabývajících se cestovním ruchem v dané zemi a další.

2.1 Německo

Německo je jednou z nejsevernějších vinařských oblastí v Evropě. Řadí se mezi nejvýznamnější producenty vína spolu s Francií, Itálií a Španělskem. Německo spadá také mezi největší exportéry vína, vyváží přibližně 20% své produkce. Vinařský průmysl v Německu je charakterizován mnoha malými vinařskými producenty, kteří prodávají většinu svého vína přímo spotřebitelům v jejich vinařství (Stricker, S., Sumner, D. A., a Mueller, R. A., 2013, s. 254, 255). Německo je typické svým poměrně chladným podnebím, které je předpokladem pro velmi lehká, jemná, ovocná a charakteristická bílá vína. Naproti tomu červené odrůdy se zde pěstují velmi vzácně a dozrávají pozdě. V Německu je za základní pěstovanou odrůdu považován Ryzlink rýnský a Müller Thurgau. Má více než 100 tis. ha vinic a celková produkce vína je zde okolo 7–15 mil. hl ročně. Produkce německých vín závisí na přísném německém vinařském zákonu. Tento zákon člení vinařské oblasti pro stolní vína, oblasti pro selská vína a oblasti pro značková vína (Ackermann, 2007, s. 114).

Oficiální značení německých vín pomáhá turistům k lepší orientaci mezi danými víny. Je členěno do 5 skupin:

- **Classic** – jedná se o kvalitní suchá nebo polosuchá vína z klasických odrůd, která jsou typická pro jednotlivé regiony;
- **Selection** – suchá vína, která pocházejí z nejlepších německých vinic; hrozny zde musí být sklizeny ručně;
- **Erstes Gewächs (vzrůst první třídy)** – toto označení je používáno pouze v regionu Rheingau; jde o nejvyšší kategorii suchých vín z vybraných německých vinic;

- **Liebfraumilch nebo Liebfrauenmilch** – polosladká vína pocházející z kvalitní kategorie vín ze 4 regionů – Rheingau, Nahe, Rheinhessen a Pfalz; v Německu je považováno za velmi populární víno střední kvality;
- **Riesling Hochgewächs** – jedná se o nejlepší německé ryzlinky, pokud získají nadprůměrné ohodnocení v povinných zkouškách (Vinoteria, © 2019).

Německo je rozčleněno do 13 vinařských oblastí - Ahr, Baden, Franken, Hessische Bergstraße, Mittelrhein, Mosel, Nahe, Palatinate, Rheingau, Rheinhessen, Saale-Unstrut, Sasko a Württemberg. Například vinařská oblast Rheinhessen je největší vinařskou oblastí Německa a druhou největší vinařskou oblastí je Pfalz. Území obsahuje hustou síť vinařských stezek, tematických pěších stezek a cyklostezek. Stezky jsou vedeny přírodními lokalitami okolo historických památek a kulturních památek, které jsou zapsané na světovém seznamu UNESCO (Evinice, © 2009 – 2020).

Obrázek 2 Hlavní vinařské oblasti Německa (Wineworld, © 2020)

Vinařské oblasti nabízejí turistům zážitkové a zábavné programy – vícedenní zájezdy, okružní trasy, krátké výlety k pamětihodnostem, dále vynikající vinotéky, vinné sklepy, vinařskou kulturu a výhledy na vinohrady, které obvykle lemují strmé svahy a údolí řek. Co se týká vinařské kultury, tak zde spadají zvláštní místa dokumentující historii a tradici vinařství, úspěchy vinařského průmyslu a kulturní bohatství vína. Vinařské stezky nabízejí

návštěvníkům poznání nejkrásnějších míst v mnoha vinařských oblastech. Vinařskou oblast lze tedy prozkoumat na kole nebo i výlety po řekách jsou ideální, neboť prochází většinou vinařských oblastí. Další zajímavou atrakcí jsou typické pštrosí hostince, kde vinaři podávají levné a typické regionální jídla a víno z jejich vlastní produkce (Deutsches Weininstitut, 2020a).

Co se týká německého systému certifikace zařízení pro vinařský cestovní ruch, tak rozhodně není jednotný a ani není všude zaveden. Státní ústav pro vinohradnictví a zahradnictví ve spolkové zemi Bavorsko má certifikaci pro vinařská zařízení ve vinařské oblasti Franky. Byla zde vytvořena např. certifikace kvality na vinné festivaly, vinotéky, penziony, vinné sklepy, regionální speciality, apod. Institut tuto certifikaci také propojil se známkami Asociace německé turistiky. Do obecných podmínek se řadí např. teplota servírovaného vína, víno je z vinařské oblasti Franky, standardizované skleničky, pravidelné školení pracovníků, stanovené regionální speciality, atd. (LWG, © 2020).

Württembergský vinařský institut („Weininstitut Württemberg“) má za úkol propagovat prodej vína z Württemberska a i další produkty z hroznů a vína prostřednictvím konání různých vinařských veletrhů, prezentací vína a vinařského cestovního ruchu. Vinařský institut je zodpovědný za udělování pečeti kvality pro provozovatele vináren a hostinců. Pokud chce provozovatel získat danou pečeť, musí zaplatit poplatek. A jsou zde využívány stejné podmínky jako v Bavorsku - např. poloha zařízení, způsoby servírování vína, apod. (Weininstitut Württemberg, © 2020).

V Moselské vinařské oblasti byla podepsána dohoda mezi zástupci samosprávy na podporu rozvoje cestovního ruchu. V důsledku této dohody byla také zavedena známka kvality „MOSEL WeinKulturLand“ pro hoteliéry, vinařství, vinotéky, restaurátory, atd. Ti ji mohou získat pouze tehdy, pokud splní určité standardy a zaplatí stanovený poplatek (Mosel Weinkulturland, 2020; Mosel, © 2020).

Německá centrála cestovního ruchu je považována za hlavní organizaci, která propaguje v zahraničí německý cestovní ruch. Avšak největší propagátor vinařského cestovního ruchu v Německu je Německý vinařský institut, který sídlí v Mohuči a má za úkol podporovat prodej kvalitních vín z německých vinařských oblastí. Dále je také zodpovědná za zajištění propagačních materiálů, pořádání školení, různých akcí, výstav, organizování účasti německých vinařů na různých vinařských soutěžích, podporování rozvoje vinařského cestovního ruchu, apod. Podporuje také Německou vinařskou akademii. Na podpoře

vinařského cestovního ruchu se také podílejí různé vinařské asociace, asociace cestovních kanceláří, Německý vinařský fond, Federace německých vinařství a prodejců vín (Deutsches Weininstitut, 2020b).

2.2 Rakousko

Rakousko je považováno za zemi malých rodinných vinařství, které se předávají z generace na generaci. Vinařský cestovní ruch tedy staví na velmi dlouhé rodinné tradici rakouského vinařství. Vinařství je zde považováno za základní kámen současné vinařské kultury a je charakterizováno dynamickými výrobci a vinařskými závody, které pozvedávají celkovou kvalitu rakouských vín. Rakouské vinařství je již historicky propojeno s vinařstvím moravským. A i moderní rakouská vinařská architektura se dostává do popředí a je stále více atraktivní pro turisty. V Rakousku je velmi přísný vinařský zákon, který redukuje výnosy a určuje výši stupně cukernatosti. Rozčleňuje Rakousko do 3 vinařských oblastí: Weinland, Bergland a Steierland. Celková rozloha je 43,6 tis. ha vinic, roční produkce je 10 269 tis. hl vína za rok 2018, viz Příloha P I, tab. č. 18 (Hall, Sharples, Cambourne, Macionis, 2009, s. 48, 49; Rakouské víno, © 2020).

Obrázek 3 Hlavní vinařské oblasti Rakouska (Wineworld, © 2020)

Vinaři pěstují jak tradiční odrůdy, tak zkoušejí experimentovat i s módními odrůdami, které následně také zařazují do vinného lístku. Vína jsou zde stále více oceňována na domácích soutěžích, ale i v zahraničí. Rakousko se pyšní vynikajícími podmínkami pro pěstování Ryzlinku rýnského, Muškátu, Sauvignonu, Pinot Blanc nebo také mezinárodně oblíbenými odrůdami - Chardonnay a Pinot Noir. Rakušané jsou známí i tím, že chovají úctu k přírodě. Mají světový rekord v ekologickém hospodaření – 16% veškeré zemědělské půdy a 10% plochy vinic je obděláváno ekologicky. V Rakousku se vinařský cestovní ruch také prolíná s kulinařským cestovním ruchem, neboť rakouská vína jsou nejvhodnější pro kombinaci s jídlem (Rakouská vína, © 2013).

Vinařská kultura zde značí mnohem více než jenom pití dobrého vína. Turistický produkt rakouského vinařského cestovního ruchu obsahuje prohlídku vinic, vinařství, návštěvu muzeí a výstav vín, festivalů vína, projížďku po vinných stezkách, řízené degustace ve vinných sklípcích a další atraktivitu, které jsou propojené s jinými formami cestovního ruchu (např. kulinařský, golfový, rekreační). Co se týká vinařských akcí, v Rakousku se pořádá velké množství akcí zaměřených na vinařskou tematiku. Např. jenom v Dolním Rakousku se jich koná ročně okolo 800. Tradiční vinné slavnosti a vinobraní navštěvuje převážně lokální obyvatelstvo. Degustace se konají celoročně, festivaly mimo vinařskou sezónu se snaží přilákat turisty a rozšířit tak nabídku vinařských akcí v mimosezónní období. Dlouhou tradici zde mají také akce - otevřené sklepy, pořádají se od jara do podzimu (Austria info, © 2020).

Do nejvýznamnějších produktů vinařského cestovního ruchu spadají vinařské stezky, popř. cyklostezky. Na území je vytvořeno celkem 20 vinařských stezek. Největší výstavba stezek byla v 80. a 90. letech 20. století, kde měly sloužit pro podporu prodeje zemědělských produktů (vína, sýrů, ovoce, atd.). Dolní Rakousko má nejdelší vinařskou stezku – Weinstraße Niederösterreich, která prochází 150 vinařskými obcemi a měří 830 km. Nejkrásnější stezkou je označována Weinstraße Wachau. Největší vinařskou oblast Weinviertel protíná trasa 400 km dlouhé vinařské stezky, která spojuje 78 vinařských obcí a přibližně 700 podniků. Zdejší chloubou jsou malebné sklepní uličky, ve kterých se pořádají různé vinařské akce a je zde i možnost návštěvy s průvodcem (Wein & Genuss. WEIN.Erlebnis, © 2020).

Rakousko i jednotlivé vinařské regiony nabízejí rozsáhlé využití pro cykloturisty. Spojení cyklistiky a vína slaví již dlouhodobě velký úspěch. Jednotlivé trasy jsou pojmenovány dle vín a vyznačeny barevně odlišenými tabulkami. Na území jsou také přístupné různé

propagační materiály s mapkami. Cyklisté mohou po cestě využít tzv. „RADfreundliche Betriebe“, neboli ubytovací, stravovací a jiné provozy, které jsou uzpůsobené pro cyklisty. Poskytují občerstvení, informace o cyklostezkách v daném regionu, základní nářadí, pomoc při hledání ubytování, apod. Je zde také možnost najmutí průvodce na kole, který je odborně proškolen a provede vás stanovenou trasou i s výkladem. Místo klasického jízdního kola si lze také půjčit elektrokolo (Wein & Genuss. WEIN.Erlebnis, © 2020).

V Rakousku je certifikace zařízení pro vinařský cestovní ruch upravena odlišně. Štýrsko není rozděleno na vinařské podoblasti a používá na celém svém území pro turistická zařízení známku „Steiermark – Das Grüne Herz Österreichs“. Dolní Rakousko vytvořilo známku „QualitätsPartner-Niederösterreich“ z důvodu lepší orientace mezi turisty a také kvůli sjednocení hodnocení kvality provozoven na regionální úrovni. Lze obdržet i partnerskou známku, pokud mají daná zařízení certifikaci již od vlastní turistické centrály. Tato známka platí maximálně čtyři roky (Offizielles Tourismus- und Kulturportal des Landes Niederösterreich, © 2020).

Co se týká propagace vinařského cestovního ruchu, tak jí se na celostátní úrovni věnuje Weintourismus, který provozuje portál Weinreisenaustria.at. Tato společnost slučuje vinařská ubytovací zařízení, vinaře, vinotéky, restaurace, apod. Jejím partnerem je Rakouská národní turistická centrála. A za hlavní cíl má Weintourismus stanovenou propagaci Rakouska jako vinařské země. V každé spolkové zemi se také nachází turistické centrály a jejich pobočky ve vinařských podoblastech. I samotné obce propagují vinařský cestovní ruch většinou prostřednictvím různých sdružení a spolků vinařů, kteří v dané obci pořádají vinařské akce. Za pozitivní dopad na vinařský cestovní ruch v rakouských vinařských oblastech lze považovat známku DAC, která každému spotřebiteli zaručuje originální původ vína z dané země (Wein & Genuss. WEIN.Erlebnis, © 2020).

V současné době hraje také velmi významnou roli v propagaci vinařského cestovního ruchu internet a sociální sítě. Internetové stránky má téměř většina rakouských vinařství, existují i různé katalogy zabývající se vinařským cestovním ruchem nebo podrobný kalendář vinařských akcí. Avšak nachází se zde určitá roztržitost, neboť každá podoblast má vytvořenou vlastní nabídku vinařského cestovního ruchu na svých webových stránkách. Neexistuje zde tedy zatím kvalitní portál, který by umožnil poskytovat na jednom místě detailní informace o rakouských vinařích, vinařských podnicích, gastronomických a kulturních akcích ve všech vinařských oblastech, a tím by se přispělo k usnadnění celkové

orientace pro případné turisty v dané zemi (Offizielles Tourismus- und Kulturportal des Landes Niederösterreich, © 2020).

2.3 Slovensko

Vinařství na Slovensku má dlouhou tradici v důsledku vhodných přírodních podmínek, teplého prostředí a jižně orientovaných svahů v jižní části republiky. Řadí se mezi severnější evropské vinařské oblasti. V současné době je výměra vinogradů okolo 12 tis. ha. Téměř 80 % vinné révy se vyskytuje v regionu západního Slovenska, 13 % je ve středoslovenském regionu a necelých 7 % je ve východní části republiky. Nachází se zde 6 vinařských oblastí - Malokarpatská, Jihoslovenská, Středoslovenská, Nitrianská, Východoslovenská a Tokaj, 8 vinných cest, 40 rajónů a 624 vinařských obcí (Vinotéka - vináren, © 2020).

Obrázek 4 Vinařské oblasti na Slovensku (Vinotéka-vináren, © 2020)

Na Slovensku je vinařský cestovní ruch považován za hlavní formu rozvoje venkovského cestovního ruchu. Je to způsobeno počtem vinařů v jednotlivých oblastech, kteří propagují nejen svoje produkty, ale také přírodní, kulturní a historický potenciál země prostřednictvím vinařských akcí – např. degustace, otevřené sklepy, vinobraní, výstavy vín, atd. Za účelem podpořit vinařství cestovní ruch, začali vinaři budovat vinné stezky a zřizovat vinařské spolky. V současné době je zřízeno 8 spolků: (Nezisková organizácia rozvoja vidieckej turistiky, © 2020).

- **Malokarpatská vína cesta** - v sobě slučuje víno, krajinu, historii a gastronomii oblasti rozložené mezi Bratislavou a Trnavou. Jedná se o nejstarší sdružení. Jejím cílem je podpora vinařského cestovního ruchu v největší vinařské oblasti Slovenska. Největší vinařskou akcí jsou Dny otevřených sklepů, které se konají v listopadu

a pořádají je vinaři sdružení v rámci celé Malokarpatské vinné cesty. Tato vinařská akce láká ročně tisíce příznivců ze Slovenska i zahraničí. Turisté mohou navštívit okolo 60 otevřených sklepů od téměř stovky malých i velkých výrobců (Združenie Malokarpatská vína cesta, © 2020).

- **Vína cesta Záhorie** – sdružení, které provozuje své aktivity v Malokarpatské oblasti. Spojuje 42 obcí, 11 vinařů a 8 firem v nejzápadnější části Slovenska. Zaměřuje se na zviditelnění a propagaci regionu, dále podporuje podnikání v oblasti vinohradnictví, v lidových řemeslech, agroturistiky a vědecké turistiky. Propojuje se s vinařskou stezkou Weinviertel v Dolním Rakousku nebo i s vinařskými cestami na Jižní Moravě (Nezisková organizácia rozvoja vidieckej turistiky, © 2020).
- **Kameninská vína cesta** – sdružení, které podporuje Jihoslovenskou vinařskou oblast. Pro návštěvníky regionu jsou zde nabízena kvalitní vína a gastronomické speciality v příjemných rázovitých malebných sklípcích (Nezisková organizácia rozvoja vidieckej turistiky, © 2020; Profil slovenskej kultury, © 2016 - 2019).
- **Nitrianska kráľovská vína cesta** – byla založena sdružením pro cestovní ruch v roce 2003. Spojuje vinohradníky, vinaře, podnikatele v cestovním ruchu, dále zástupce samospráv z Nitranské a Jihoslovenské vinohradnické oblasti. Pořádá akce spjaté s vínem a celkově s vinařským cestovním ruchem. Další občanské sdružení **Požitavská vína cesta** bylo založeno o 6 let později v této oblasti (Nezisková organizácia rozvoja vidieckej turistiky, © 2020; Profil slovenskej kultury, © 2016 - 2019).
- **Turnianská vína cesta** – jedná se o sdružení vinařů z východoslovenské vinařské oblasti, které bylo zřízeno občanským sdružením Krasturist v roce 2009. Propojuje malopěstitele vinné révy, malovýrobce vína, poskytovatele ubytovacích a stravovacích služeb, řemeslníky a další podnikatele cestovního ruchu. V roce 2011 zde byl vytvořen řád „Gemersko-Turniansky rád rytierov vín sv. Urbana“. Zakladatelé řádu a zároveň také propagátoři vinařské tradice jsou vinaři a poskytovatelé služeb na Turnianské vinařské stezce (Krasturist o. z., © 2008).
- **Modrokamenská vína cesta** – byla vybudována v roce 2005 občanským sdružením pro rozvoj regionu Velký Krtíš. Sdružení se snaží rozvíjet cestovní ruch

ve Středoslovenské vinařské oblasti (Nezisková organizácia rozvoja vidieckej turistiky, © 2020; Profil slovenskej kultury, © 2016 - 2019).

- **Tokajská vínná cesta** – sdružení vinařů, které zastupuje Tokajskou vinařskou oblast. Poskytuje možnost navštívit vinné sklepy, vinohrady a agroturistické zařízení, kde lze ochutnat gastronomické speciality i místní vína. Ukrývá v sobě ohromný přírodní, kulturní a historický potenciál, který v návaznosti na kvalitu vína formuje perspektivní region z hlediska vinné turistiky. Zajímavostí vinné cesty jsou středověké tokajské sklepy, které jsou vytesané do sopečných tzv. tufových hornin (Slovakia.travel, © 2005-2015; Profil slovenskej kultury, © 2016 - 2019).

Jedenáct vinařů z východoslovenské a tokajské vinařské oblasti jsou zapojeni do spolku „Višegrádská vinařská stezka“, která podporuje vinařství Jižní Moravy, Polska, Maďarska a Slovenska (Visegrad Wine Route, © 2013).

Vinařský cestovní ruch podporuje Ministerstvo zemědělství a rozvoje venkova Slovenské republiky, dále Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálního rozvoje a Ministerstvo hospodářství. Ministerstvo hospodářství vytvořilo Slovenskou agenturu pro cestovní ruch, která podává informace o slovenských destinacích přes portál Slovakia.travel. Venkovský cestovní ruch na Slovensku podporuje nezávislá organizace: Evropskoslovenské sdružení pro agroturismus a turismus, která propaguje venkovské regiony a rozvíjí cestovní ruch v daných regionech. Vinaře na Slovensku také podporuje Svaz vinařů i se Svazem výrobců hroznů a vína, který zajišťuje Salón vín Slovenské republiky (Nezisková organizácia rozvoja vidieckej turistiky, © 2020; Profil slovenskej kultury, © 2016 - 2019).

Zařízení spojené s vinařským cestovním ruchem na Slovensku nejsou ohodnoceny žádnou známkou, která by prokazovala poskytování kvalitních služeb. Jak již bylo výše zmíněno, existuje zde členství v řádu s názvem „Gemersko-Turniansky rád rytierov vín sv. Urbana“. Vinaři ze Slovenska mají snahu a zájem se inspirovat od českých vinařů a zavedeného systému v ČR. Na Slovensku je pouze zřízena známka „Vitajte cyklisti!“ stejně jako Cyklisté vítáni v ČR. Hlavním úkolem certifikace je síť turistických zařízení a služeb, které jsou upraveny pro potřeby cyklistů a pro podporu cykloturistiky na Slovensku (Vitajte cyklisti, © 2020).

SHRNUTÍ

Německo, Rakousko a Slovensko byly vybrány v návaznosti na Českou republiku, neboť mají relativně srovnatelné podmínky pro pěstování vinné révy, jsou to také sousedící státy a mají společnou historii ve vinařském cestovním ruchu.

První zmíněný stát Německo je jednou z nejsevernějších vinařských oblastí v Evropě. Řadí se mezi nejvýznamnější producenty vína a také exportéry vinařských výrobků (asi 20%). Německo je celkově rozčleněno do 13 vinařských oblastí: Ahr, Baden, Franken, Hessische Bergstraße, Mittelrhein, Mosel, Nahe, Palatinate, Rheingau, Rheinhessen, Saale-Unstrut, Sasko a Württemberg. Nemá sjednocenou certifikaci vín pro celé území. Každá oblast má své vlastní předpoklady pro obdržení patřičného certifikátu. Nicméně požadavky se často shodují pro každou certifikaci. Mezi hlavní předpoklady se řadí např. teplota servírovaného vína, víno je z patřičné vinařské oblasti, standardizované skleničky, pravidelné školení pracovníků, stanovené regionální speciality, způsoby servírování vína atd. Nutno podotknout, že pro získání náležité známky kvality je potřeba uhradit příslušný poplatek.

Další popsanou zemí je Rakousko, které je považováno za zemi malých rodinných vinařství, které se předávají z generace na generaci. Rakouské vinařství je již historicky propojeno s moravským vinařstvím. Rakousko se rozčleňuje do 3 vinařských oblastí: Weinland, Bergland a Steierland. Je zde velmi striktní vinařský zákon, který redukuje výnosy a určuje vyšší stupně cukernatosti. To souvisí i s certifikací, která zde taktéž není jednotně zavedena pro celé území jako v Německu. Pro získání těchto známek je nutné dodržet stejné či podobné podmínky jako u německých sousedů a známky kvality se musí obnovovat každé čtyři roky.

Poslední zkoumanou zemí je Slovensko, přičemž vinařství zde má dlouhou tradici v důsledku vhodných přírodních podmínek, teplého prostředí a jižně orientovaných svahů v jižní části republiky. Oproti Rakousku se zde nachází 6 vinařských oblastí: Malokarpatská, Jihoslovenská, Středoslovenská, Nitranská, Východoslovenská a Tokaj. Oproti popsaným zemím a České republice zde není žádná oficiální certifikace vinařské turistiky. Slovenská vinařství zatím spoléhají pouze na recenze od zákazníků, které jsou nejpoužívanějším měřítkem pro zjištění kvality vín.

3 VINAŘSTVÍ ČR

Réva vinná je v celosvětovém měřítku považována za ekonomicky nejvýznamnější plodinu. ČR patří mezi malé vinařské země. Obliba vína a jeho spotřeba se zde neustále zvyšuje a dochází tak k dalšímu rozvoji vinohradnictví. V Evropě se řadíme k severně položeným vinařským oblastem, které patří mezi tzv. „cool climate viticulture“ – vinohradnictví chladného podnebí. Tzn., nižší průměrné teploty ve vegetačním období, výskyt period s mrazovými teplotami, ale vyznačuje se i příznivými podmínkami pro zrání hroznů (střídání vyšších denních teplot s nízkými nočními teplotami). Vinařské oblasti v ČR jsou proto vyznačovány kvalitními podmínkami pro pěstování révy vinné (Pavloušek, 2011, s. 14; Vína z Moravy, vína z Čech, 2019a, s. 5, 6).

V roce 2011 byly Českým statistickým úřadem zveřejněny údaje ze sčítání mezi vinaři: „Šetření o vinicích 2009“. Z následujícího šetření vyplynuly dané data: V ČR byla v roce 2009 výměra vinic 16 290 ha, kde 15 704 ha vinic bylo na Moravě a 586 ha v Čechách. Plocha byla obdělávána 10 919 subjekty, tzn., že průměrná plocha vinice na jednoho podnikajícího vinaře činila 1,49 ha. Podle věku vinic převládaly vinice, které jsou starší než 20 let (45 %) a dále vinice ve věku 3 až 9 let. V České republice je vinná réva pěstována hlavně z důvodu výroby moštového vína, ze kterého se následně vyrábí jakostní víno. Co se týká stolních odrůd, ty obsahovaly pouze 0,6 % celkové rozlohy vinic. Na 2/3 vinic se nachází především bílé odrůdy: Müller Thurgau (15 %), Veltlínské zelené (14 %), Ryzlink rýnský (11 %), Ryzlink vlašský (11 %), Sauvignon (8 %) a mnoho dalších. V červených odrůdách nejvíce převládají vína: Svatovavřínecké (23 %) a Frankovka (21 %). V roce 2009 bylo sklizeno 68 737 tun hroznů a spotřeby vína na obyvatele byla 16,5 l (ČSÚ, 2011).

Oproti tomu v roce 2015 ze strukturálního šetření Českého statistického úřadu vyplynulo, že plocha vinic se zvětšila na 17 688,59 ha. Podle věku vinic zde převládaly vinice, které jsou ve věku 10 – 29 let, poté vinice starší než 30 let. V tomto roce opět převažovaly bílé odrůdy: Veltlínské zelené (14 %), Müller Thurgau (13 %), Ryzlink rýnský (10 %), Ryzlink vlašský (10 %), Sauvignon (8 %) a další. Co se týká červených odrůd, největší zastoupení měla odrůda Svatovavřínecké (21,5 %) a Frankovka (21 %), stejně jako v roce 2009 (ČSÚ, 2016).

Podle zákona č. 321/2004 Sb., o vinohradnictví a vinařství se ČR dělí do dvou vinařských oblastí: Čechy a Morava. Vinařské oblasti jsou rozděleny na podoblasti, které jsou stanoveny katastry obcí s viničními tratěmi. Na Moravě se nachází Znojemská, Mikulovská,

Velkopavlovická a Slovácká vinařská podoblast. V Čechách nalezneme dvě podoblasti: Mělnickou a Litoměřickou (Rada, Tkáčiková, Kunc, 2012, s. 16).

V situační a výhledové zprávě réva vinná a víno za rok 2018 bylo uvedeno, že v ČR bylo osázeno 18,1 ha půdy vinicemi. Celkový produkční potenciál ČR byl 18,7 tis. ha. Nejčastěji pěstovanými odrůdami vinné révy byly z bílých odrůd: Veltlínské zelené, Müller Thurgau, Ryzlink rýnský a Ryzlink vlašský. Z červených odrůd se nejvíce pěstovala: Frankovka, Svatovavřínecké, Zweigeltrebe a Rulandské modré. Bylo vysazeno 490 ha vinic a sklizeno celkem 103,7 tis. tun hroznů révy vinné, což bylo o 30 % více než v předchozím roce. Produkce vína činila okolo 645 tis. hl/rok, z toho 2/3 zahrnovala bílé vína a 1/3 připadla na červená vína. Spotřeba vína za rok 2018/2019 byla 2 052 tis. hl. V ČR bylo dovezeno 1 355 tis. hl a naopak vyvezeno z ČR bylo 69 tis. hl vinařských produktů (eAGRI, © 2009-2020, s. 4).

V roce 2018 byla ve vinařské oblasti Morava největší podoblast Mikulovská vinařská podoblast (4 948 ha vinic), poté Velkopavlovická vinařská podoblast (4 872 ha vinic). Avšak Slovácká vinařská podoblast je na tom nejlépe ve všech ostatních sledovaných ukazatelích. Na jejím území se nachází 118 vinařských obcí, 418 viničních tratí, 4 413 ha osázené plochy a 7 852 pěstitelů révy vinné. Naopak ve vinařské oblasti Čechy byla za největší vinařskou podoblast považována Mělnická vinařská podoblast s 97 pěstiteli, má 89 viničních tratí a obdělává 322 ha vinic ve 40 vinařských obcích, viz Příloha P I, tab. č. 19 a 20. Počet pěstitelů vinic v ČR mírně klesá v posledních 3 letech, viz tab. č. 20 v Příloze P I (eAGRI, © 2009-2020, s. 10).

Diplomová práce se soustřeďuje na území MAS Kyjovské Slovácko, které spadá pod vinařskou oblast Morava a Slováckou vinařskou podoblast. Tato vinařská oblast i podoblast bude představena a blíže popsána v kapitole 7.

V zákonu o vinařství a vinohradnictví je upraveno i označení vín vyráběných na území ČR. Vína jsou zařazena do jednotlivých kategorií podle cukernatosti. V zákonu je dále zakotveno, jakým způsobem musí být označeny etikety vína. Vína jsou rozdělena do následujících kategorií: zemské víno, jakostní známkové nebo odrůdové, jakostní víno s přívlastkem (pozdní sběr, kabinetní víno, výběr z bobulí, výběr z hroznů, víno slámové, víno ledové, výběr z cibéb), perlivé víno, šumivé víno, likérové víno (Rada, Tkáčiková, Kunc, 2012, s. 78 - 116).

V České republice existuje pro vína tzv. ochranná známka „pečeť původu“. Vína poté mají označení „VOC“, což znamená Víno originální certifikace. Tato vína s označením VOC se vyrábějí z hroznů, které musí být pěstovány ve schválených polohách daného regionu. Vinaři (členové příslušného sdružení VOC) mají za úkol si sami určit, jaká odrůda a z jaké polohy bude vyznačena touto známkou. Přísný a pečlivý výběr poloh s originálním půdním složením poskytuje vínům jejich jedinečné vlastnosti. Do systému VOC spadají obvykle odrůdy, které jsou nejtypičtější pro daný vinařský region. Označení VOC funguje zároveň i s výše zmiňovaným rozdělením a je podobné také jako označování vín ve Francii AOC, Rakousku DAC a v Itálii DOC (Vína z Moravy, vína z Čech, © 2005-2018e). Využití VOC v České republice je znázorněno v následující tabulce č. 21, příloha P I.

3.1 Historie a současnost vinařství v ČR

Římská říše zahrnovala převážnou část Evropy v době jejího největšího rozvoje. Součástí římské kultury bylo samozřejmě pěstování révy, výroba vína a jeho konzumace. Tuto kulturu na naše území přinášeli obchodníci a římsí vojáci. Římané v této době hojně konzumovali víno na našem území, tudíž pravděpodobně zde i révu vinnou pěstovali. Významné rozšíření vinic bylo v období Velkomoravské říše, přesněji během 9. a 10. století našeho letopočtu. I počátky českého vinařství jsou spojeny s Velkomoravskou říší. V raném středověku plnily významnou roli v šíření vinařství klášterní komunity. Vytvářely vinice, pěstovaly révu vinnou a vyráběly víno. Obliba vína se neustále zvyšovala a réva vinná se začala objevovat i v okolí panských sídel a měst (Kraus, Foffová a Vurm, 2005, s. 15, 16).

Velký rozmach našeho vinařství byl zaznamenán v průběhu 14. století za vlády císaře Karla IV. V této době byla některá města na velmi vysoké evropské úrovni, co se týká obchodování s vínem. Výroba vína se zvyšovala a zahraniční vína na našem území byla velkou konkurencí pro domácí vína. Na počátku 15. století docházelo k ničení vinic, k obléhání i vypálení několika vinařských měst nebo také k utlumení obchodu s vínem. Avšak celkově se 15. století charakterizovalo především vzestupem ploch vinic na českém i moravském venkově. V průběhu 16. století rozloha vinic v Čechách a na Moravě se neustále zvětšovala. Moravští vinaři obhospodařovali přibližně 20 tis. ha vinic, v Čechách to bylo podstatně méně, pouze 3 500 ha vinic. Na druhou stranu se ale obdělávání vinic zhoršovalo a úroda se také snižovala (Kraus, Foffová a Vurm, 2005, s. 17, 18).

V dobách vlády císaře Rudolfa II. postupně upadalo naše vinařství, nejhůře na tom bylo v období třicetileté války. Po třicetileté válce se vinařství na Moravě opět začalo rozvíjet.

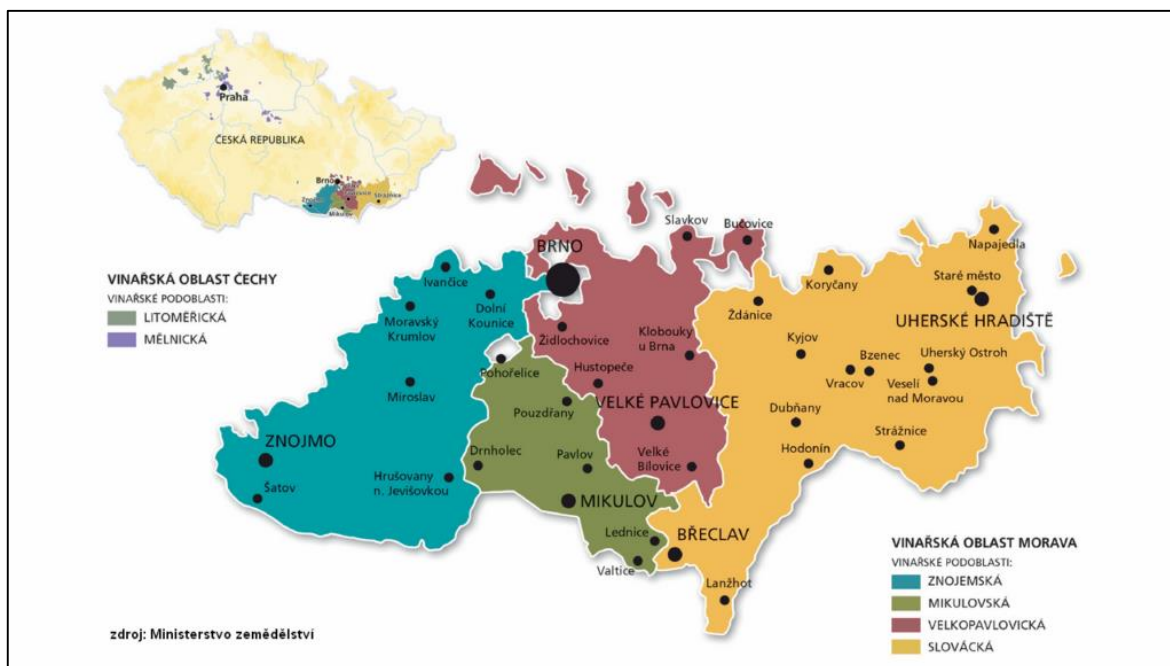
V roce 1784 Řehoř Volný rozdělil moravská vína do jakostních tříd, tím se poprvé začaly odlišovat různé stupně kvality vín. V 17. a 18. století se měšťanům už nechtěly obnovovat vinice a spíše se věnovali obchodu a řemeslům. Avšak plocha vinic na venkově byla obnovována. V průběhu 19. století došlo opět k úpadku vinařství kvůli rozvoji pivovarnictví, stoupajícímu dovozu zahraničních vín a také řadě chorob révy vinné. I první světová válka přispěla k dalšímu úpadku našeho vinohradnictví. Od konce 60. let až do roku 1984 se znovu postupně začaly zvětšovat plochy vinic. Na počátku roku 1985 udeřila tvrdá zima se silnými mrazy. V důsledku toho mnoho vinic pomrzlo a muselo být následně odstraněno. Podobně jako i jinde v Evropě zapříčinila velké škody na vinicích mšička révokaz na přelomu 19. a 20. století (Kraus, Foffová a Vurm, 2005, s. 18-21).

Na konci 19. století byly zakládány specializované vinařské školy ve Valticích, v Mělníku, v Bzenci, apod. A v roce 1907 byl vytvořen specializovaný odborný časopis „Vinařský obzor“. V první polovině 20. století se vinařství opět rozvíjelo. V průběhu 20. století se zavedla ve vinicích mechanizace, šlechtily se nové odrůdy, zvýšil se výnos, atd. Další rozvoj vinařství nastal koncem 20. století, kdy restituce vinic a jejich privatizace zapříčinily obnovu rodinných vinařství a vznik nových firem. Největší změny však přinesl až vinařský zákon z roku 1955 (Kraus, Foffová a Vurm, 2005, s. 21).

Současné vinařství používá moderní šetrné technologie a zaměřuje se na výrobu vín, která spadají mezi světovou špičku. Víno z ČR získává mnoho prestižních ocenění na světových soutěžích vín. S rozvojem vinařství se na našem území rozvíjí také vinařský cestovní ruch. Stále více se dostává do popředí šlechtění nových odrůd révy, které se zaměřuje na odolnost vůči houbovým chorobám a musí být vhodné i pro produkci BIO vín (PIWI odrůdy – Malverina, Laurot, atd.). Nyní jsou moravská a česká vína opravdu velmi proslulá a řadí se k nejlepším vínům v Evropě i ve světě. Nejvíce oblíbená jsou stále bílá vína, ale v poslední době se začínají prosazovat také vína červená. A i vína růžová jsou považována za současný trend díky svému výjimečnému mladistvému charakteru a také krásné barvě (CMB-Brno 2020, © 2020).

3.2 Vinařské oblasti a podoblasti v České republice

Jak již bylo výše zmíněno, Česká republika se dělí na dvě vinařské oblasti – Čechy a Morava. Tyto dvě oblasti se dále člení na 6 vinařských podoblastí. Každá vinařská podoblast obsahuje množství vinařských obcí, na kterých jsou rozmístěny vinice tvořící viniční tratě (Kraus, Foffová a Vurm, 2005, s. 192).

Obrázek 5 Vinařské oblasti a podoblasti v ČR (Ministerstvo zemědělství, © 2020)

3.2.1 Vinařská oblast Čechy

Vinařská oblast Čechy se řadí k nejsevernějším výspám evropského vinohradnictví. V současnosti je ve vinařské oblasti zaregistrováno přibližně 639 hektarů vinic. Nachází se zde 75 vinařských obcí, 171 viničních tratí a 148 pěstitelů. Vinice jsou nejvíce rozmístěny v okolí Mělníka, Litoměřic a Mostu. Vinařské plochy nejsou souvislé, jsou složeny z jednotlivých vhodných lokalit, které leží na chráněných jižních svazích v nižší nadmořské výšce. Obvykle se rozprostírají okolo toků velkých českých řek – Vltava, Labe, Berounka a Ohře. Co se týká kolísavosti počasí v jednotlivých letech, již od prvopočátku byli vinaři nuceni k dlouholetému uchovávání a zrání vín na sudech (Obůrková, 2017, s. 135; Obůrková, 2011, s. 2, 3).

Vinařská oblast Čechy je tvořena dvěma vinařskými podoblastmi:

- **Mělnická vinařská podoblast** – obsahuje 40 vinařských obcí, 97 pěstitelů a 322 ha vinic. Spadají sem vinice: Mělnická, Roudnická, Čáslavská a Praha. Obvykle jsou rozmístěny na půdách s vápenitým podložím nebo na štěrkopískových náplavech. Jsou zde vhodné podmínky především pro pěstování modrých odrůd – např. Svatovavřínecké, Modrý Portugal a tradiční Rulandské modré. V oblasti se daří také bílým odrůdám, jako jsou např. Müller Thurgau a Ryzlink rýnský (Obůrková, 2011, s. 2, 3; Kraus, Foffová a Wurm, 2008, s. 200).

- **Litoměřická vinařská podoblast** – zahrnuje 35 vinařských obcí, 51 pěstitelů a 317 ha vinic. Vinice se rozprostírají v okolí Litoměřic, Mostu, Roudnice nad Labem, Kadaně, Ústí nad Labem, Loun a převážná část vinic leží na jižních svazích Českého středohoří. Nacházejí se na tmavých půdách zvětralého čediče, který vytváří ve vínech charakteristický minerální podtext. Nejčastěji se zde pěstují bílé odrůdy – Müller Thurgau, Ryzlink rýnský, Rulandské šedé a Rulandské bílé. Z červených odrůd jsou to pak – Svatovavřínecké, Rulandské modré, Modrý Portugal a Zweigeltrebe (Obůrková, 2011, s. 2, 3).

3.2.2 Vinařská oblast Morava

Vinařská oblast Morava zahrnuje 308 vinařských obcí, 18 048 pěstitelů a 17 415 ha vinic. Jedná se zde přibližně o 97 % vinohradů v celé ČR. Na Moravě má pěstování révy vinné mnohem starší kořeny než v Čechách. Návštěvníkům je nabízena velká škála různých atraktivit – např. naučné stezky, vinařské cyklostezky, malebná krajina, tradiční stavby, různorodost vín, vinotéky, vinařské expozice, vinařské lisy, mnoho vinařských akcí a slavností, památky, útulné vinné sklípky a v neposlední řadě pohostinní vinaři (Obůrková, 2011, s. 2, 3; Kraus, 2008, s. 206).

Vinařská oblast Morava je složena z následujících 4 podoblastí:

- **Znojemská vinařská podoblast** – obsahuje 90 vinařských obcí, 218 vinařských tratí, 1 101 pěstitelů a 3 182 ha vinic. Je převážně oblastí bílých vín, které jsou typické svou plnou, svěží a aromatickou chutí. Hlavní odrůdou je Veltlínské zelené. Na tomto území se daří i dalším odrůdám – např. Müller Thurgau, Sauvignon a Ryzlink rýnský. Co se týká červených odrůd, tak nejznámější jsou Svatovavřínecké a Frankovka (Kraus, 2008, s. 238). Nejvýznamnější akcí je Znojemské historické vinobraní spojené s jarmarky, slavnostmi a rytířskými turnaji. Dalšími atraktivitami jsou např. Národní park Podyjí, Křížový sklep v Příměticích, Malovaný sklep v Šatově. Nacházejí se zde tři vinařské stezky – Znojemská, Brněnská a Moravská (Obůrková, 2011, s. 16, 17).
- **Mikulovská vinařská podoblast** – má 4 948 ha vinic, 30 vinařských obcí, 185 viničních tratí a 2 395 pěstitelů. Hlavní odrůdou je zde Ryzlink vlašský, daří se tu i dalším odrůdám – Veltlínské zelené, Chardonnay, Sauvignon, Rulandské bílé a Rulandské šedé. Z červených odrůd to jsou Svatovavřínecké, Rulandské modré a Frankovka. Největší atraktivitou jsou zde Valtice, kde se vyskytuje slavný Salon

vín ČR. Mezi další významná místa patří zámek Mikulov s vinařskou expozicí a Lednicko-valtický areál, který je zapsán v Seznamu světového kulturního a přírodního dědictví UNESCO. Nacházejí se zde tři vinařské trasy – Mikulovská vinařská stezka, Vinařská naučná stezka Mikulov a Naučná vinařská stezka Valtice (Obůrková, 2011, s. 38, 39).

- **Slovácká vinařská podoblast** – zahrnuje 118 obcí, 418 viničních tratí, 4 413 ha vinic a 7 852 pěstitelů. Jedná se o nejrozsáhlejší a také nejpestřejší z našich vinařských podoblastí. Podoblast je velmi rozlehlá a působí na ni odlišné podmínky. Daří se zde jak bílým odrůdám - Müller Thurgau, Ryzlink rýnský, Veltlínské zelené, Rulandské šedé a Muškát moravský, tak i červeným odrůdám - Frankovka, Svatovavřínecké, Zweigeltrebe a Cabernet Moravia. Slovácko je pro návštěvníky atraktivní především folklórem, lidovými kroji, písněmi a tradičními řemesly. Mezi nejznámější vinařské obce se řadí Mutěnice s výzkumnou vinařskou stanicí, Strážnice a areál historických vinných sklepů, které se nazývají Plže u obce Petrova. Vyskytuje se zde 8 vinařských tras – Kyjovská, Strážnická, Uhersko-hradištská, Mutěnická, Bzenecká, Stezka Muškátu moravského, Stezka Rulandského bílého a Vinařská stezka Podlužím (Obůrková, 2011, s. 96-97; Kraus, 2008, s. 220; Obůrková, 2017, s. 108-110).
- **Velkopavlovická vinařská podoblast** – celková rozloha je 4 872 ha vinic. Má 70 vinařských obcí, 321 vinařských tratí a 6 700 pěstitelů. Vinařská podoblast patří mezi nejslunnější a nejteplejší místa ČR. Půdy zde obsahují vysoký obsah hořčíku, tudíž se tady daří především modrým odrůdám – Frankovka a Modrý Portugal. Z bílých odrůd jsou to Veltlínské zelené a Rulandské šedé. Mezi známá místa se řadí okolí Slavkova, vinařská centra – Velké Bílovice, Hustopeče nebo Čejkovice, které jsou významné díky tradici Templářů. Existují zde čtyři vinařské trasy – Velkopavlovická, Brněnská, Obecní vinařská stezka obce Němčičky a Stezka krajem André (Obůrková, 2011, s. 66, 67).

4 VINAŘSKÝ CESTOVNÍ RUCH V ČR

Jak již bylo výše zmíněno, vinařský cestovní ruch se řadí mezi šetrné formy cestovního ruchu. Spadá pod venkovský cestovní ruch a je propojen i s dalšími formami cestovního ruchu – např. gastronomický, kulturní a poznávací cestovní ruch, atd. (Vystoupil a Šauer, 2007, s. 110). Pro uskutečnění vinařského cestovního ruchu je však důležitá přítomnost vinic a produkce vína v dané destinaci. Hlavním motivem návštěvy vinařských oblastí je poznávání způsobu pěstování vinné révy a ochutnávání vína ve vinných sklepech. Vinařský cestovní ruch tedy spojuje pěstování vinné révy a produkci vína s cestovním ruchem, ke kterému se vztahují kulinářské zážitky, architektura, tradice, společenské události a setkávání s lidmi (Zelenka a Pásková, 2002, s. 311).

Vinařský cestovní ruch v ČR je novým odvětvím cestovního ruchu. Začal se rozvíjet po roce 1990, kdy bylo dovoleno podnikat a vznikaly nové ubytovací a stravovací prostory ve vinařských regionech. Počátky vinařského cestovního ruchu se nacházejí na jižní Moravě, kde se vinařství pojí se specifickou venkovskou sklepní architekturou a lidovými tradicemi. V průběhu 90. let se stal v ČR vinařský cestovní ruch jednou z nejdynamičtěji se rozvíjejících aktivit a krajině-prostorovým fenoménem (Vystoupil a Šauer, 2007, s. 137).

Nejvýznamnější oblast vinařského cestovního ruchu se vyskytuje na jižní Moravě (Novosedly – Hodonín – Blučina). Náleží sem téměř celá podoblast Mikulovská, střední a jižní část Velkopavlovické a západní část Slovácké podoblasti. Další známé oblasti se nacházejí v okolí Znojma (Znojemská vinařská podoblast), mezi Kyjovem a Boršicemi a v okolí Strážnice (Slovácká vinařská podoblast). Spadá zde nejvíce vinic, pěstitelů a výrobců vína, turistické zázemí a infrastruktura (vinné sklepy a pohostinství, ubytovací kapacita), vinařských stezek a blízkost přírodních a kulturních atraktivit – např. Lednicko-valtický areál, Chráněná krajinná oblast Pálava (Vystoupil a Šauer, 2007, s. 138, 139).

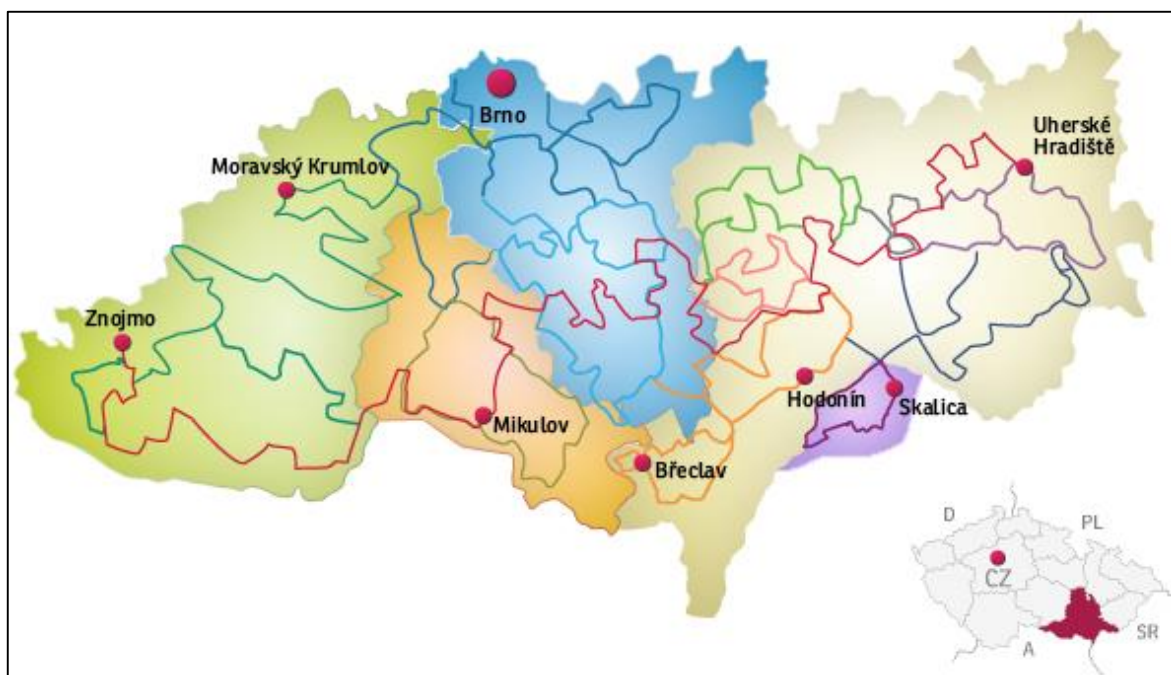
Ubytovací kapacity, především v hromadných ubytovacích zařízeních jsou důležité pro udržení návštěvníků ve vinařském prostoru. V Jihomoravském kraji je 853 ubytovacích zařízení, které mají k dispozici 45 176 lůžek. V okrese Kyjov se nachází 34 ubytovacích zařízení s 1 488 lůžky a v okrese Hodonín je 33 ubytovacích zařízení s 1 741 lůžky (ČSÚ, 2018).

4.1 Vinařská cykloturistika

Cykloturistika je v České republice považována za oblíbenou formu trávení volného času. Cyklistické stezky jsou zde unikátní díky své hustotě a rozsahu tras. Jižní Morava poskytuje návštěvníkům mnoho tras, které vedou po lesních cestách, přes vinohrady a také po méně frekventovaných cestách. Převážná většina vesnic se sklepními uličkami nabízí možnost propojení výletu s degustací u místních vinařů. V posledních letech se tak z vinařské cykloturistiky stává fenomén. Avšak na druhou stranu kvalita českých tras je špatná v porovnání se zahraničím (Moravské vinařské stezky, © 1996 – 2020a).

4.1.1 Moravské vinařské stezky

Moravské vinařské stezky (MVS) obsahují 1 200 km dlouhou síť cykloturistických tras, které jsou spojené do deseti okruhů. Tyto okruhy jsou nazvány podle původních vinařských oblastí, které propojuje 245 km dlouhá páteřní Moravská vinná stezka mezi Znojmem a Uherským Hradištěm. Jedenáctou vinařskou stezkou se stala přeshraniční Skalická vinařská stezka na moravsko-slovenském příhraničí. Trasy jsou označeny žlutými cykloturistickými značkami s logem žudra. Na síť hlavních okruhů jsou navázány další místní naučné vinařské stezky, které návštěvníkům přibližují vinohradnictví a vinařské tradice regionu (Moravské vinařské stezky, © 1996 – 2020a).

Obrázek 6 Moravské vinařské stezky (Moravské vinařské stezky, © 1996 – 2020a)

Moravské vinařské stezky jsou dlouhodobým projektem ochrany kulturního dědictví a rozvoje vinařské turistiky na jižní Moravě. Byly vytvořeny v letech 1999 – 2003 za účelem

vybudování sítě cyklistických tras, které spojují všechny významné vinařské obce, polohy vinic a památky JMK. Iniciátorem a koordinátorem projektu byla Nadace Partnerství ve spolupráci s 250 vinařskými obcemi, Státním fondem pro obnovu venkova a programem PHARE. K projektu MVS se později připojily i další aktivity Nadace Partnerství, např. rozvoj certifikačních systémů Cyklisté vítání, Certifikace služeb vinařské turistiky ve spolupráci s Národním vinařským centrem. MVS obdržely několik domácích i zahraničních ocenění za marketing a produkt v kategorii udržitelné turistiky. A v roce 2015 označila národní agentura Czech Tourism Moravské vinařské stezky za TOP produkt České republiky v oblasti aktivní turistiky (Moravské vinařské stezky, © 1996 – 2020a).

4.1.2 Naučné vinařské stezky

Naučné vinařské stezky mohou využít nejen cyklisté, ale i pěší turisté. Naučnými stezkami jsou myšleny trasy různých délek a obtížností, které provázejí turisty a cyklisty vinařskými obcemi a viničními tratěmi. Okolo těchto stezek se nacházejí informační tabule, které podávají výklad o zajímavostech spojených s vinohradnictvím a danou oblastí. Ve vinařských obcích se jedná o zajímavosti, které se vztahují k pěstování révy, výroby vína, informace o zajímavých místech na trase nebo o tradičních a kulturních akcích dané obce (Vína z Moravy, vína z Čech, 2019a, s. 15 – 18).

4.1.3 Certifikace Cyklisté vítání

Jedná se o celonárodní certifikační systém, který z pohledu cyklistů prověřuje nabídku a vybavenost stravovacích a ubytovacích služeb, kempů a turistických cílů. Certifikace je spravována Nadací Partnerství, která se snaží odstranit vzniklé problémy s nedostatečnými službami v cykloturistice. Pro získání certifikace musí dané zařízení splňovat určité povinné požadavky. Turistická zařízení s certifikací musí být označena zelenobílou známkou s usmívajícím se kolem. Logo certifikace je tak snadno rozpoznatelné a vyjadřuje její smysl. Certifikace zahrnuje standardy, které jsou srovnatelné i se systémy jiných evropských zemí. Hlavním cílem certifikace je nastartovat dlouhodobé zvyšování úrovně turistických služeb v ČR, dále také zlepšení podmínek pro nové moderní produkty cestovního ruchu a v neposlední řadě podpora šetrných forem turistiky a budování partnerství veřejného a soukromého sektoru (Nadace Partnerství, 2019a; Cyklisté vítání, © 2005 - 2020).

4.1.4 Vztah cykloturistiky a požívání alkoholických nápojů

Primárním cílem vinařských cyklostezek v ČR neboli cestou na kole, která je spojená s ochutnávkou vína ve sklepech, je v rozporu s nynějším platným silničním zákonem 361/2000 Sb. Zákon o provozu na pozemních komunikacích. Cyklistům pod vlivem alkoholu sice nelze uložit bodovou sankci ani zákaz činnosti, ale mohou se dopustit přestupku nebo trestného činu. Tato pravidla se vztahují na běžný provoz na silnicích, ale i na cyklostezkách, tudíž ovínění cyklisté mohou dostat pokutu, pokud nadýchají do 1 promile, peněžitý trest může dosáhnout výše 25 tisíc, nad jedno promile potom hrozí pokuta až 50 tisíc korun (Kolo pro život, © 2018). Tento problém by bylo možné vyřešit prostřednictvím určité alkoholové tolerance, jak se to praktikuje např. v Rakousku. Hlavní výhodou je potom možnost degustovat v omezené míře patřičné alkoholové produkty a nebýt za to posléze sankciován, přičemž posunutí toleranční hodnoty může mít za následek zvýšení prodejů alkoholických nápojů.

4.2 Podpora vinařského cestovního ruchu v ČR

V ČR se začal rozvíjet a podporovat vinařský cestovní ruch v roce 1955 po přijetí nového Vinařského zákona. Další rozvoj byl zaznamenán po vstupu ČR do Evropské unie a po přijetí zákona č. 321/2004 Sb., který upravil úkoly Vinařského fondu. Příčinou rozvoje a podpory byla také legislativa, instituce spojené s vinařským cestovním ruchem, zvýšená poptávka turistů po českém víně a v neposlední řadě změny v podnikatelském prostředí, které ovlivnily nabídku služeb vinařského cestovního ruchu (Flamik, 2012, s. 19).

Vinařský zákon z roku 1955 upravil členění vinařských oblastí tak, že 10 moravských oblastí spojil do 4 oblastí, a tím ve velké míře ovlivnil rozvoj vinařského cestovního ruchu. Morava se tak stala celistvějším vinařským regionem a společná známka Vína z Moravy „*vedla k většímu synergickému efektu dílčích podnikatelských a marketingových aktivit vinařských subregionů a jednotlivých vinařských společností i malých vinařů*“ (Flamik, 2012, s. 19).

4.2.1 Instituce podílející se na rozvoji vinařství a vinařského cestovního ruchu

Instituce, které působí v oblasti vinařství a vinařského cestovního ruchu hrají významnou roli při fungování a rozvoji vinařského cestovního ruchu. Zde jsou uvedeny nejvýznamnější instituce:

- **Vinařský fond** – byl vytvořen zákonem o vinohradnictví a vinařství v roce 2002 za účelem výsadby vinic. V roce 2004 po vstupu do EU se činnost Fondu změnila

a hlavním úkolem byla především podpora marketingu vína, rozvoj turistiky a informování veřejnosti o vinohradnictví a vinařství. Vinařský fond vlastní značku „Vína z Moravy, Vína z Čech“, pod kterou spadají pouze vína domácí produkce. Mezi známé kampaně, které jsou podporované Fondem, se řadí Svatomartinská vína a růžová vína. Dále podporuje i realizaci několika akcí, které jsou spojené s vinařskou tematikou po celé ČR – různé výstavy, otevřené sklepy, vinobraní, apod. (Vinařský fond ČR, © 2006 – 2018).

- **Státní zemědělský intervenční fond** – vznikl v roce 2000 a pomohl také k rozvoji vinařství a vinařského cestovního ruchu v ČR. Zprostředkovává finanční podporu z EU a národních zdrojů. V rámci společné zemědělské politiky jsou dotace z EU poskytovány prostřednictvím Evropského zemědělského záručního fondu (EAGF), Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EAFRD) a v neposlední řadě v rámci Společné rybářské politiky z Evropského rybářského fondu (EFF). Fond ze svých dotací ovlivňuje také dostupnost finančních prostředků, ze kterých se následně realizují projekty vinařského cestovního ruchu (SZIF, © 2013).
- **Národní vinařské centrum o.p.s. (NVC)** – je neziskovou organizací, která sídlí ve Valticích na jižní Moravě. Řadí se mezi největší propagátory vinařského cestovního ruchu v ČR. Provozuje webové stránky „Vína z Moravy, Vína z Čech“ a vydává také průvodce vinařského cestovního ruchu, který je pojmenován „Krajem vína“. Hlavním cílem NVC je pořádání Národní soutěže vín a degustační expozice – Salónu vín ČR, pořádání různých školení a seminářů o víně, propagace vinařského cestovního ruchu, apod. Pod NVC spadá Salón vín ČR a Vinařská akademie Valtice (NVC, © 2019).
- **Svaz vinařů ČR** – členem Svazu vinařů ČR jsou právnické i fyzické osoby a drobní vinaři, kteří spadají pod vinařské spolky v obcích. Podílí se na tvorbě vinařského zákona a předpisů EU. Svaz vinařů je také vydavatel časopisu Vinařský obzor. Spolupracuje s Vinařským fondem i se SZIF při realizaci projektů vztahujících se na vinařský cestovní ruch (Svaz vinařů ČR, © 2017).
- **Nadace Partnerství** – byla založena v roce 1991 a je největší českou environmentální nadací. Soustřeďuje se tedy na environmentální osvětu a trvale udržitelný rozvoj. Co se týká vinařského cestovního ruchu, za nejvýznamnější produkty jsou zde považovány Moravské vinařské stezky, projekt Sklepní uličky

a Festival otevřených sklepů. V neposlední řadě certifikuje turistická zařízení, která jsou vhodná pro cyklisty známkou „Cyklisté vítáni“ (Nadace partnerství, © 2019b).

- **Centrála cestovního ruchu - Jižní Morava** – jedná se o zájmové sdružení. Zakládajícími členy jsou Jihomoravský kraj, Statutární město Brno a Svaz obchodu a cestovního ruchu České republiky. Má za úkol koordinovat rozvoj cestovního ruchu na jižní Moravě, kde se především zaměřuje na maximální využití turistického potenciálu území, který musí být v souladu s principy udržitelného rozvoje. Co se týká podpory podnikatelů, je provozovatelem portálu www.ccrjm.cz a poskytuje turistům informace o dostupných aktivitách na jižní Moravě přes portál www.jizni.morava.cz (CCRJM, © 2020).
- **Agentura CzechTourism** – Ministerstvo pro místní rozvoj založilo národní centrálu cestovního ruchu nazvanou Agentura CzechTourism z důvodu propagace ČR v zahraničí jako cílové destinace, která je vhodná pro dovolenou. Má své pobočky v regionech ČR a také v zahraničí. Je provozovatelem portálu „Kudy z nudy“ – široká nabídka výletů, zajímavostí, akcí v ČR; „Česko země příběhů“ – spojení dějin ČR se zajímavostmi v turistických destinacích; „Dobrou chuť Česko“ – představení tradiční české kuchyně; „České speciality“ – kampaň, která se soustředí na regionální speciality české kuchyně (CzechTourism, © 2020).
- **Regionální rozvojová agentura jižní Moravy (RRAJM)** – je zájmové sdružení, jehož členové jsou Jihomoravský kraj, Sdružení obcí a měst jižní Moravy a Krajská hospodářská komora jižní Moravy. Přispívá k rozvoji Jihomoravského kraje prostřednictvím asistence investorům, poskytuje poradenství pro podnikatele a žadatele o dotace z fondů EU, apod. Obstarává také administraci Fondu malých projektů a snaží se motivovat potenciální žadatele tím, že pořádá informační semináře a také provozuje tzv. Projektové seznamky (RRAJM, © 2020).
- **Svaz venkovské turistiky a agroturistiky** – je dobrovolné, nepolitické profesní sdružení. Realizuje certifikaci ubytovacích zařízení a napomáhá s jejich propagací. Mezi dlouhodobé projekty se řadí např. Prázdniny na venkově nebo Kategorizace zařízení agroturistiky, venkovské a zážitkové turistiky. Vzdělává také poskytovatele služeb ve venkovské turistice a agroturistice. A v neposlední řadě přispívá svou činností k ekonomickému, kulturnímu a společenskému oživení venkova, dále

k obnově tradic, údržbě krajiny a ke stabilizaci jeho osídlení (Svaz venkovské turistiky a agroturistiky, © 2020).

Mezi další podporovatele vinařského cestovního ruchu v ČR se řadí také Ministerstvo zemědělství, Ministerstvo pro místní rozvoj, Jihomoravský kraj, obce, místní akční skupiny, mikroregiony, apod.

4.2.2 Vinařský cestovní ruch v praxi – vybrané příklady

V následující kapitole jsou uvedeny příklady vinařského cestovního ruchu s různým zaměřením. Příklady byly subjektivně vybrány z Moravské vinařské oblasti. Cílem je na uvedených příkladech ukázat dobrou praxi vinařů a podnikatelů.

Vinařství U Kapličky

Vinařství U Kapličky bylo vybudováno v roce 2005 a soustřeďuje se na výrobu kvalitních přívlastkových vín z hroznů, které jsou vypěstovány ve vlastních vinicích. Vinařský areál spojuje vinohrady, zpracovatelské kapacity, vinotéku, restauraci, reprezentační degustační prostory a zázemí pro pořádání různých akcí a v neposlední řadě i komfortní penzion. Vinařství tedy nabízí řízené degustace, prohlídky sklepa a lisovny, ale také poskytuje hotelové služby včetně wellness. Díky propojení značky kvalitních jakostních vín s komplexními turistickými službami v dané lokalitě se vytvořil kvalitní marketingový projekt. Natáčely se zde i některé scény z filmů *Bobule* a *2 Bobule*, tím se popularita místa ještě zvýšila. Vinařství získává za svá vína pravidelně ocenění na mezinárodních vinařských soutěžích (Vinařství U Kapličky, © 2020).

Vinařský turistický program Znovínu Znojmo

Znovín Znojmo, a.s. je považována za jednu z největších a nejúspěšnějších vinařských firem v České republice. Společnost inspiruje ostatní vinařství a udává trendy ve výrobě vína, ale také v oblasti cestovního ruchu má značný potenciál. Její aktivity se dají pokládat za příkladné. Znovín Znojmo vytvořil Vinařský turistický program, který maximálně využívá všechny atraktivní destinace Znojemska. Nejstarším prvkem turistického programu je známý Moravský sklípek v Šatově. V Louckém klášteře je umístěno návštěvnické centrum, ve kterém jsou turisté informováni o programu, mají zde možnost ochutnat několik vzorků vín nebo si uschovat kolo (Znovín Znojmo, © 2018b).

Vinařský turistický program poskytuje velkou škálu dalších atraktivních míst k návštěvě. Jsou zde například vybudovány dva ochutnávkové stánky, kterými by se mohli ostatní vinaři

inspirovat. Jeden stánek lze nalézt ve vinici Šobes, která je podle odborníků považována za jednu z nejkvalitnějších vinic v Evropě. Druhý stánek se nachází na cyklostezce před obcí Havraníky a je lákavým místem k odpočinku pro projíždějící turisty (Znovín Znojmo, © 2018a).

Moderní architektura

Finančně zajištění vinaři a podnikatelé se snaží postupně vyvíjet silný marketingový nástroj, kterým je spojení vína s moderní futuristickou architekturou. Dvě takové výjimečné budovy se nacházejí poblíž obce Popice nedaleko od sebe. Jde o vinařství Sonberk a Gotberg. Vinařství Sonberk je v krajině chápáno jako moderní stavba, která je nezaměnitelně spojená s geniem loci. Vinařství Gotberg dokonce obdrželo ocenění „Nejlepší průmyslová stavba Jihomoravského kraje“ a je ukázkovým příkladem moderní vinařské architektury (Global Wines & Spirits, © 2001 – 2018; Vinařství Sonberk, © 2020). Dle mého názoru bude počet architektonicky neotřelých staveb ve vinařských regionech i nadále narůstat. Například i Vinařství Volařík má v plánu výstavbu nadčasového hotelu.

4.3 Certifikace zařízení vinařského cestovního ruchu

Za účelem podpory kvality poskytovaných služeb a rozvoje vinařského cestovního ruchu v Čechách a na Moravě začalo realizovat od roku 2006 Národní vinařské centrum spolu s Centrálou jižní Moravy, Jihomoravským krajem, Nadací Partnerství a také s finanční podporou Vinařského fondu ČR a JMK „Projekt podpory a propagace vinařské turistiky na Moravě“. Tento zmiňovaný projekt navazuje na projekt Moravských vinařských stezek, který byl vytvořen Nadací Partnerství v roce 2000 (Vína z Moravy, vína z Čech, © 2005-2018a).

Hlavním cílem projektu je vyčlenění kvalitních poskytovatelů služeb v oblasti vinařského cestovního ruchu. O certifikaci si mohou vinaři požádat v pěti kategoriích: vinařství, vinný sklep, vinotéka, restaurace s vínem a ubytování s vinařskou tematikou. Pokud daný provozovatel splní přísná pravidla a získá certifikaci, může označit své podniky bílou smaltovou tabulkou s logem „Vína z Moravy – Certifikace vinařské turistiky nebo Vína z Čech – Certifikace vinařské turistiky. Tyto podniky jsou poté zvýhodňovány Národním vinařským centrem. Co se týká jejich propagace, jsou uvedeny vždy na prvních místech portálu Vína z Moravy, Vína z Čech a také v katalogu „Krajem vína“. NVC poskytuje jejich služby přednostně turistům, ale i zájemcům o pořádání různých konferencí, školení, atd.

A provozovatelé certifikovaných zařízení mají slevy na vzdělávací akce, které pořádá NVC (Vína z Moravy, vína z Čech, © 2005-2018a).

O certifikaci musí zažádat provozovatel nebo vlastník zařízení elektronickou žádostí adresovanou NVC. Certifikace je v České republice zpoplatněna. Každý certifikovaný subjekt a typ zařízení musí zaplatit za certifikované zařízení 1000 Kč plus DPH a za každý další typ v rámci jednoho objektu zaplatí 300 Kč plus DPH. Pro každou kategorii je stanoven seznam povinných kritérií a seznam volitelných kritérií, ze kterého je provozovatel povinen splnit alespoň jedno. Mezi kritéria se řadí např. to, že vína musí být vypěstována převážně z hroznů v ČR a z dané oblasti, provozovatel musí znát turistické zajímavosti v okolí svého produktu, dodržovat hygienu, apod. (Vína z Moravy, vína z Čech, © 2005-2018a).

V ČR využívá certifikaci 177 zařízení z vinařské oblasti Čechy a Morava. Pro rok 2019/2020 jsou zařízení certifikována ve 247 kategoriích. Nejvíce je zde zastoupen vinný sklep (84), poté vinařství (77), avšak nejméně jsou zde zastoupena restaurace s vínem nebo vinárny (16) (Vína z Moravy, vína z Čech, 2019a).

II. PRAKTICKÁ ČÁST

5 ZÁKLADNÍ SOCIOEKONOMICKÁ ANALÝZA ÚZEMÍ MAS KYJOVSKÉ SLOVÁCKO

V této kapitole bude popsáno území MAS Kyjovské Slovácko. Uvedené informace jsou získány především z vlastních znalostí o tomto území, dále z webových stránek MAS Kyjovského Slovácka a z ČSÚ.

5.1 Poloha

Území MAS Kyjovské Slovácko je významné díky své bohaté historii, nádherné přírodě, zachovaným kulturním tradicím a kulturním památkám a v neposlední řadě také svou tradiční zemědělskou produkcí. Region je venkovského typu a tato oblast je definována jako moravská periferie. Region zahrnuje 45 obcí. Nachází se v okrese Hodonín a celková rozloha území činí 49 983 ha. Největší počet obyvatel z regionu má město Kyjov, tedy 11 218 obyvatel. Město Kyjov je chápáno jako spádová obec pro většinu ostatních obcí na tomto území. Oproti tomu nejméně obyvatel má obec Skalka, tedy 153 obyvatel. V roce 2002 zde bylo vytvořeno 7 mikroregionů – Mikroregion Babí Lom, Bzenecko, Hovoransko, Moštěnka, Nový Dvůr, Podchřibí a Ždánicko. Z hlediska geografického, etnografického a historického je území MAS Kyjovské Slovácko homogenní.

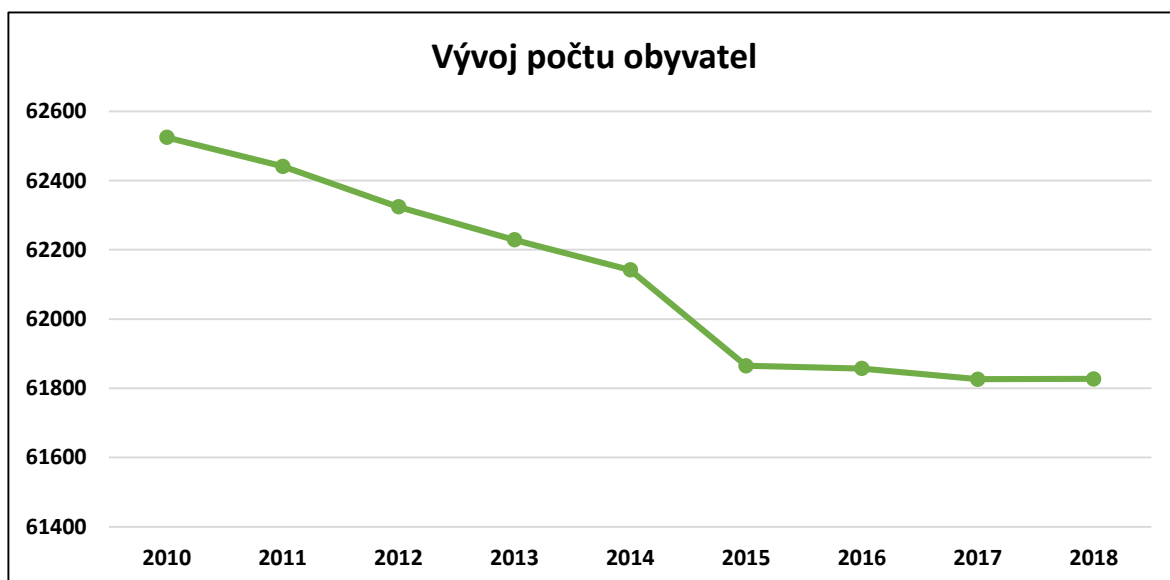

Obrázek 7 Horizontální poloha a administrativní členění území MAS Kyjovské Slovácko k 20. 3. 2016 (Kyjovské Slovácko, 2020)

5.2 Obyvatelstvo

Počet obyvatel je relativně stabilní na území MAS Kyjovské Slovácko. V posledních letech se však počet obyvatel mírně snižuje, jelikož je zde zaznamenán vyšší úbytek počtu obyvatel a také vyšší migrace z regionu. Dochází i ke stárnutí obyvatel tzn., že se zvyšuje postproduktivní skupina obyvatel v regionu. Průměrný věk obyvatel činí 42 let. Celkový poměr počtu mužů a žen v území je mezi jednotlivými roky přibližně stejný, avšak žen je stále více než mužů. Co se týká migrace na tomto území, je proměnlivá z důvodu stěhování za prací do jiných regionů České republiky v produktivním věku. Na druhou stranu v postproduktivním věku se tito lidé obvykle vracejí zpět.

Vzdělanostní struktura dlouho zaostávala v porovnání s ostatními regiony, v posledních letech se však srovnala s průměrem v ČR. Hlavní příčinou je větší dostupnost vysokoškolského vzdělání (např. v městě Brně nebo i v dalších městech) nebo také dostupnost středních škol z pohledu snižování porodnosti. Na území MAS Kyjovské Slovácko je nejvíce obyvatel středoškolsky vzdělaných. V současné době má snahu dosáhnout vyššího stupně vzdělání a získat tak vyšší odbornost větší počet obyvatel než tomu bylo dříve (Kyjovské Slovácko v pohybu, © 2016, s. 20-30).

Obrázek 8 Vývoj počtu obyvatel 2010 – 2018 na území MAS Kyjovské Slovácko (ČSÚ, © 2020; vlastní zpracování)

5.3 Ekonomická struktura

Na území regionu MAS mají dlouhodobě převahu organizace, které působí v sektoru služeb nad ostatními sektory. Vyskytuje se zde dostatek nevyužitých ploch pro podnikání –

venkovské brownfieldy v místech, kde se dříve nacházely zemědělské farmy. V regionu se nachází nejvíce živnostníků. Převládají menší podniky, které mají do 10 zaměstnanců, ale jsou zde i větší firmy. Doposud se zachovala původní tradiční řemesla, i když v omezeném množství. Za zajímavé zaměstnavatele jsou tedy považováni vinaři a zemědělci. Zemědělských podnikatelů je více než sto, výrobců potravin minimálně patnáct. Jejich činnost je obvykle omezována příliš složitou legislativou, nezkušeností s využíváním externích zdrojů financování a byrokracií, tudíž následně dochází k poklesu registrovaných malovinařů nebo drobných zemědělců.

Za největšího zaměstnavatele v regionu MAS je považována nemocnice Kyjov. Na území profilují i nové podniky s narůstajícím hospodářským významem. Nejvýznamnějším průmyslovým podnikem a druhým největším zaměstnavatelem je zahraniční firma sklárny Vetropack Moravia Glass, a.s., která tradičně vyrábí především obalové sklo. Mezi další významné firmy spadají např. Šroubárna Kyjov, mezinárodní firma Pelikán Hardcopy CZ s.r.o., J. P. Plast v Kyjově. Mezi tradiční výrobní odvětví se řadí výroba stavebnin KM Beta a Delta Mlýny Kyjov, které reprezentují průmysl potravinářský. Nachází se zde i velké množství dobrovolných aktivit, které nejsou dostatečně oceněny.

V regionu MAS je vyšší nezaměstnanost a v posledních letech se zvyšuje i nezaměstnanost mladých lidí. Méně kvalifikovaná pracovní síla zde nemá mnoho šancí získat trvalé a slušné zaměstnání. Matky po mateřské dovolené jsou také problematickou skupinou na trhu práce. Mezi nezaměstnané mohou patřit i lidé se změněnou pracovní schopností z důvodu onemocnění nebo tělesného postižení. Lidé z obcí často dojíždějí do zaměstnání mimo své bydliště nebo i do vzdálenějších měst (Brno, Praha). Dojíždění je však velmi časově a někdy i finančně náročné.

Na tomto území je cestovní ruch chápán jako zdroj ekonomického a sociálního rozvoje, který je spjatý převážně s aktivitami týkající se vinařství. Především se jedná o aktivity spojené s Moravskými vinařskými stezkami a o zapojení vinařů do venkovského cestovního ruchu (Kyjovské Slovácko v pohybu, © 2016, s. 73-82).

5.4 Občanská vybavenost

Služby v obcích jsou ovlivněny podle počtu obyvatel v obcích. Větší nabídku služeb lze nalézt převážně ve spádových centrech. Téměř většina obcí vlastní kulturní zařízení a knihovnu. Tyto zařízení jsou často nedostatečně materiálně vybavená nebo dokonce v dané obci chybí. Obce nabízejí volnočasové a sportovní vyžití. Téměř ve všech obcích

se vyskytuje hřiště a hraje se zde fotbal. Obce poskytují velkou škálu zájmových sportovních aktivit, avšak v některých menších obcích není dostatečné sportovní zázemí. Ve většině obcí nalezneme typické spolky, např. dobrovolní hasiči, folklórní a pěvecké soubory, myslivci, vinařské spolky, atd.

V regionu se vyskytuje v oblasti školství 86 institucí, v oblasti sociální je 26 institucí a v oblasti zdravotnictví se nachází 138 institucí. Co se týká oblasti školství, chybí zde instituce jako jesle a instituce vysokoškolského vzdělání. Převážná většina disponuje mateřskou školkou, avšak v některých obcích by bylo potřeba zvýšit jejich kapacitu, apod. Sociální zařízení se nacházejí pouze v několika obcích, převažují zde domy s pečovatelskou službou. Nalézají se tady i pobytové zařízení, které poskytují celoroční ubytování a sociální služby osobám s postižením. Avšak kapacita pobytových služeb pro seniory je zcela nedostačující. Jako centrum zdravotnictví je bráno město Kyjov, kde je i Nemocnice Kyjov a mnoho ordinací praktických lékařů. Většina obcí má také obchod s potravinami a restauraci. Na území je ale na druhou stranu velmi málo rodinných center a služeben policie. Obyvatelé obvykle musejí dojíždět za velkým množstvím služeb. Počet bytů na daném území kolísá okolo hodnoty 152 bytů v posledních letech. Nejvíce bytů však narůstá v regionálních centrech (Kyjovské Slovácko, © 2016, s. 36-57).

6 ANALÝZA CESTOVNÍHO RUCHU NA ÚZEMÍ MAS KYJOVSKÉ SLOVÁCKO

V této kapitole bude analyzován cestovní ruch na území MAS Kyjovské Slovácko. Tzn., nejprve budou popsány ubytovací a stravovací služby, poté informační služby a v neposlední řadě dopravní infrastruktura na tomto území. Uvedené informace jsou získány především z vlastních znalostí o daném území, dále z webových stránek obcí a MAS Kyjovského Slovácka a také z ČSÚ.

6.1 Ubytovací a stravovací služby

Co se týká ubytování, na území MAS Kyjovské Slovácko se vyskytuje různorodá nabídka hotelů, penzionů, ubytování v soukromí, několik turistických ubytoven nebo také ubytování ve vinných sklípcích. V roce 2018 v regionu podle ČSÚ (2020) bylo 34 ubytovacích zařízení, 1 488 lůžek a 505 pokojů. Nejvíce jsou zde zastoupeny penziony (17), následují turistické ubytovny (5) a ostatní hromadné ubytovací zařízení (5) a 3hvězdičkové hotely (4). V regionu avšak nejsou chatové osady a ani zde nenalezneme 4hvězdičkové a 5hvězdičkové hotely, což by náročnější klientela bezpochyby ocenila. Podrobnější informace jsou v Příloze I tab. č. 22 a 23.

V roce 2018 došlo k nárůstu počtu přenocování v ubytovacích kapacitách (celkem 63 764 přenocování) a průměrný počet přenocování byl 1,9 noci. Počet hostů se také každým rokem zvyšuje, v roce 2018 zde bylo 33 675 hostů, viz Tabulka č. 1 a č. 24 v příloze P I. V posledních letech mají návštěvníci v oblibě i víkendové pobyty, které jsou spojené s vinařstvím nebo s tradičními kulturními akcemi. Bohužel se zde objevuje problém s nedostatečnou kapacitou ubytovacích a stravovacích zařízení.

Tabulka 1 Přenocování v hromadných ubytovacích zařízeních na území MAS Kyjovské Slovácko (ČSÚ, 2020; vlastní zpracování)

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Přenocování celkem	43 748	44 405	47 292	45 388	51 881	56 154	63 764
Průměrný počet přenocování (noci)	2,0	1,9	2,0	1,9	2,0	1,9	1,9

Stravovací služby jsou v regionu na vysoké úrovni. Převážně jsou koncentrovány do center (např. Kyjov, Bukovany), v menších obcích jsou obvykle omezené kapacity a nízká kvalita

služeb. Nachází se zde restaurace, bary, kavárny, čajovny, pivnice, cukrárny, jídelny, rychlá občerstvení, vinotéky a lze využít i možnost stravování ve vinárnách a vinných sklípcích. MAS Kyjovské Slovácko tedy nabízí mnoho možností, kde ochutnat víno. Na druhou stranu je zde problém, jestli restaurační zařízení dosahují kvality i pro náročnější klientelu a jestli daný personál má znalosti z vína na vysoké úrovni (tzn. sommeliérské zkoušky nebo kurzy servírování vína). Vinařství je spjaté také s nabídkou regionálních specialit. V regionu se nachází pouze jediná restaurace, která je certifikovaná, tedy Bukovanský mlýn v Bukovanech. Propagace regionálních potravin by měla být dle mého názoru více zastoupena na různých akcích, festivalech, apod. Měla by být nabídnuta také podpora vzniku ubytovacích, stravovacích a dalších služeb, speciálně např. lepší zpřístupnění vinných sklepů turistům.

Co se týká známky kvality „Certifikace zařízení vinařské turistiky“ se začíná v regionu více propagovat a rozvíjet. Někteří provozovatelé mají certifikaci na více kategorií, např. Vinařství Josef Dufek (vinařství, vinný sklep, ubytování) nebo Rodinné vinařství Grmolec (vinařství, vinný sklep, ubytování), atd. Na území jsou uděleny pouze 3 certifikace pro ubytování a pouze 1 pro restauraci. Nejvíce je zde zastoupena kategorie vinařství. V následující kapitole č. 7 bude tato problematika více rozvedena.

6.2 Informační služby

V regionu působí 3 turistická informační centra – informační centrum Kyjov, informační centrum města Vracova a turistické informační centrum Ždánice. Turistická informační centra podávají informace o jednotlivých obcích, tzn. o historii, kulturních památkách, turistických cílech, apod. Dále poskytují informace o dopravě, ubytovacích a restauračních zařízeních a mnoho dalšího. Dle mého názoru je počet informačních center nedostačující. Záleží samozřejmě také na tom, jaký je rozsah služeb a informací, které poskytují. Například informační centrum v Kyjově nabízí turistům mnoho podstatných informací o vinařském cestovním ruchu na daném území a mnoho dalšího. Na druhou stranu v regionu chybí systémové propagace. Je tedy nezbytně nutné začít více propagovat cestovní ruch jako celek, to se týká i vinařského cestovního ruchu. Místní akční skupiny a mikroregiony by se měly společně snažit řídit danou destinaci a ostatní aktéři cestovního ruchu by měli spolu také více spolupracovat při propagaci.

6.3 Dopravní infrastruktura

V regionu je silniční síť tvořena především silnicemi III. třídy, které propojují většinu obcí v území. Silniční síť nebo i místní komunikace jsou většinou v nevyhovujícím stavu. Také stav zastávek není vyhovující. Hromadnou silniční dopravu osob obstarává v regionu MAS několik autobusových dopravců, kdy je tento systém považován za relativně funkční. K dopravě občané používají většinou individuální automobilovou dopravu. Regionální centra jsou spojena železniční sítí. Dopravní obslužnost na území je tedy uskutečňována dopravou soukromou automobilovou, veřejnou železniční a autobusovou (IDS JMK). Letecká doprava se nachází neblíže v Brně.

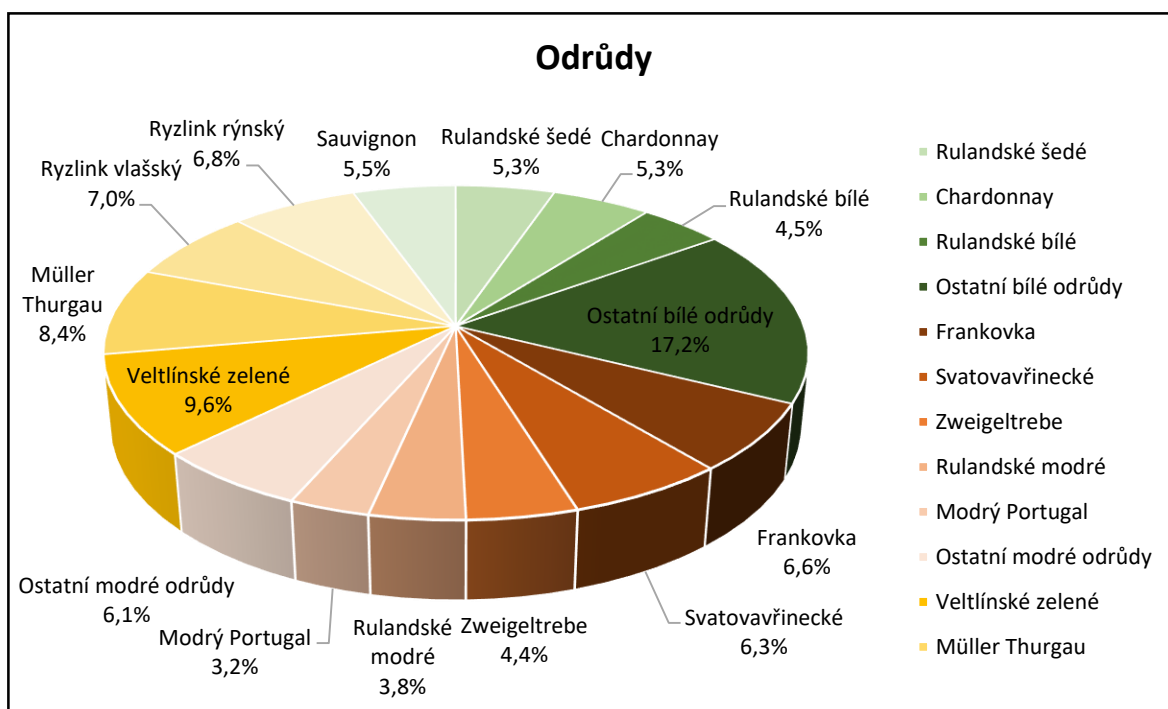
Infrastruktura cyklistické dopravy je poměrně hustá, avšak většinou jsou tyto cyklotrasy vedeny po hlavních silnicích a tudíž neposkytují bezpečnou cyklodopravu mezi obcemi. V posledních letech dochází k nárůstu počtu cyklostezek na tomto území. Nutné je však stezky renovovat a začít zřizovat na těchto trasách zázemí pro cyklisty, odpočívadla, zastřešení, aj. Dále by bylo zapotřebí neustále rozšiřovat síť značených turistických tras a tematických naučných pěších tras i cyklostezek, zejména u cyklostezek zlepšit jejich kvalitu. Projekt Moravských vinařských stezek podporuje a chrání vinařský cestovní ruch na jižní Moravě. Spolupracuje s 280 obcemi, které jsou rozděleny do 10 vinařských obcí a vytváří tak celkem 1200 km cyklistických tras. Infrastruktura pro pěší dopravu a turistiku není ve všech obcích v optimálním stavu. Překážkou je zde např. výrazně omezená prostupnost krajiny, atd.

7 VINAŘSKÝ CESTOVNÍ RUCH NA ÚZEMÍ MAS KYJOVSKÉ SLOVÁCKO

V následující kapitole bude nejprve představena vinařská oblast Morava, její vinařská podoblast Slovácká a také vinařské stezky, které zde spadají. Následně bude zhodnocen vinařský cestovní ruch na území MAS Kyjovské Slovácko.

7.1 Vinařská oblast Morava

Jak již bylo výše zmíněno, území MAS Kyjovské Slovácko spadá pod vinařskou oblast Morava. Vinařská oblast Morava má v současné době rozlohu 17 415 ha vinic, zahrnuje 308 vinařských obcí a 18 048 pěstitelů. Rozkládá se zde tedy přibližně 96 % ploch vinic v ČR. Nachází se na území Jihomoravského kraje a také zasahuje i do Zlínského kraje. Moravská bílá vína se vyznačují zajímavými vůněmi, bohatými extraktivními látkami a harmonickým spojením plné chuti se svěžími kyselinami. Naopak červená vína jsou plná a výrazná díky modernímu technologickému zpracování. V chuti i vůni jsou provázaná ovocnými, hebcí sametovými tóny. Společný znak bílých a červených vín je rozmanitá odrůdová skladba. Na území převažují z bílých odrůd: Veltlínské zelené, Müller Thurgau, Ryzlink vlašský a Ryzlink rýnský. Z červených odrůd jsou to poté Svatovavřínecké a Frankovka.

Obrázek 9 Odrůdy ve vinařské oblasti Morava v roce 2019/2020 (Vína z Moravy, vína z Čech, 2019b; vlastní zpracování)

Vinařský zákon č. 321/2004 změnil rozdělení vinařské oblasti Morava v roce 2004. Původně se zde nacházelo 10 vinařských oblastí: Bzenecká, Kyjovská, Mikulovská, Mutěnická, Podluží, Strážnická, Uherskohradišťská, Velkopavlovická a Znojemská. Poté došlo ke spojení několika oblastí a vytvořily se 4 podoblasti: Slovácká, Mikulovská, Velkopavlovická a Znojemská.

7.1.1 Vinařská podoblast Slovácká a její vinařské stezky

Slovácká vinařská podoblast se skládá z původních vinařských oblastí bzenecké, mutěnické, kyjovské, strážnické, uherskohradišťské a Podluží. Leží na jihovýchodě Moravy a vyskytují se zde velmi různorodé přírodní podmínky. Zahrnuje 118 vinařských obcí, 418 viničních tratí a celková výměra vinic je 4 413 ha. Vinařská podoblast má tak nejvyšší počet vinařských obcí ze všech podoblastí, ve kterých se pěstuje réva vinná. Území je proslulé svými lidovými kroji, písněmi, tancem, tradičními řemesly a obyčejí. Vyskytuje se zde významné vinařské centrum Mutěnice s Výzkumnou vinařskou stanicí a také Polešovice, kde byla vypěstována nejrozšířenější domácí odrůda Muškát moravský a několik dalších stolních odrůd. Mezi další významné vinařské obce se řadí Hovorany, Čejč, Šardice a Terezín. Na obrázku č. 10 je znázorněna žlutou barvou vinařská podoblast Slovácká.

Obrázek 10 Vinařská podoblast Slovácká (Vína z Moravy, vína z Čech, © 2005-2018)

Jak již bylo výše zmíněno, vinařská podoblast má pestrou odrůdovou skladbu. Daří se tu především Ryzlinku rýnskému, Rulandskému bílému a Rulandskému šedému. Z červených odrůd jsou to Frankovka, Zweigeltrebe. Např. v okolí Mutěnic a Čejkovic se nejvíce pěstuje

Tramín červený, Muškát moravský a Ryzlink rýnský. Na těžkých půdách západního úpatí Bílých Karpat se pěstuje Sylvánské zelené, Rulandské bílé a Ryzlink Rýnský, kde tyto odrůdy společně vytváří oblíbené známkové víno Blatnický roháč. V jihovýchodní části vinařské podoblasti se nachází město Strážnice, kde lze nalézt oblíbené známkové víno Žerotín, které je nazváno podle vrchu s nádherným výhledem na Strážnici. Zajímavostí je zde stará a vymizelá odrůda Frašták, kdy místní vinaři usilují o její návrat. Dalším důležitým vinařským centrem je město Bzenec, kde se vytvořilo jedno z prvních vinařských družstev a je proslulé svým vínem Bzenecká lipka (cuvée vyrobené z hroznů odrůdy Ryzlink rýnský).

Slovácko je považováno za nejzajímavější vinařskou podoblast pro cestovní ruch. Pro toto území je typický stavební sloh vinných sklepů, pohostinnost místních obyvatel, tradiční lidové kroje a úcta k tradicím a jejich předávání z generace na generaci. K nejvýznamnějším atraktivitám se řadí např. Bařův kanál, Buchlov a Buchlovice, skanzen Strážnice, Bořetice (rozsáhlý sklepní areál pod Kraví horou a rozhledna) anebo vinařské centrum Valtice, významné svým Salonem vín ve sklepení zámku, kde je vystavováno 100 nejlepších vín ČR.

Slováckem prochází mnoho vinařských stezek:

- **Moravská vinná stezka** – je hlavní vinařskou páteří stezkou, která protíná vinařskou podoblast od západu k severovýchodu a je také nejdelší z tras vinařských stezek Moravy
- **Uherskohradištská vinařská stezka** – vytváří okruh na severu na Uherskohradištsku, je určena pro milovníky vína, lidové architektury i historických a přírodních památek
- **Bzenecká vinařská stezka** – prochází centrální oblastí Bzenecka, nalezneme zde ukázky lidové venkovské architektury a sklepní uličky v obcích
- **Kyjovská vinařská stezka** – vede jižními svahy Ždánického lesa a Chřibů, je určena především pro milovníky přírody a vyskytuje se zde také pestrá ukázka typologie sklepní architektury (např. sklepy v Hýslech, Kelčanech, Vlkoši)
- **Strážnická vinařská stezka** – táhne se Pomoravím a svahy Bílých Karpat, nachází se zde i místní Stezka strážnickými vinohrady

- **Mutěnická vinařská stezka** – tvoří okruh v srdci Slovácka, je zde široká škála atraktivit např. barokní zámek v Miloticích, augustiniánská rezidence v Šardicích, expozice o hornictví a sklářství v Dubňanech;
- **Vinařská stezka Podluží** – ve dvou okruzích stezky je možné se seznámit s jižním Podlužím, zajímavostí je spojení vinných sklepů v Nechorách v obci Prušánky (Moravské vinařské stezky, © 1996 – 2020b).

7.2 Zhodnocení vinařského cestovního ruchu na území MAS Kyjovské Slovácko

Nabídka cestovního ruchu v dané destinaci musí být komplexní, tzn., musí mít nejen primární předpoklady (přírodní a kulturně-historický potenciál území), ale také nabízené služby (ubytovací, stravovací, dopravní, informační, atd.) musí obsahovat veškerou turistickou poptávku. V nejlepším případě vytvořit tak na daném území balíček služeb jako turistický produkt. MAS Kyjovské Slovácko má nejlepší předpoklady pro rozvoj vinařské turistiky, kulturní, pěší a cykloturistiky. Region nabízí i možnost soustředit se na poznávací turistiku a venkovskou turistiku. Ve většině obcí se vyskytuje dobrý potenciál nabídky atraktivních turistických cílů, avšak na druhou stranu zde není v systému cestovního ruchu optimálně využito. V následujících podkapitolách je zhodnocen vinařský cestovní ruch na území MAS Kyjovské Slovácko.

7.2.1 Současný stav vinařského cestovního ruchu

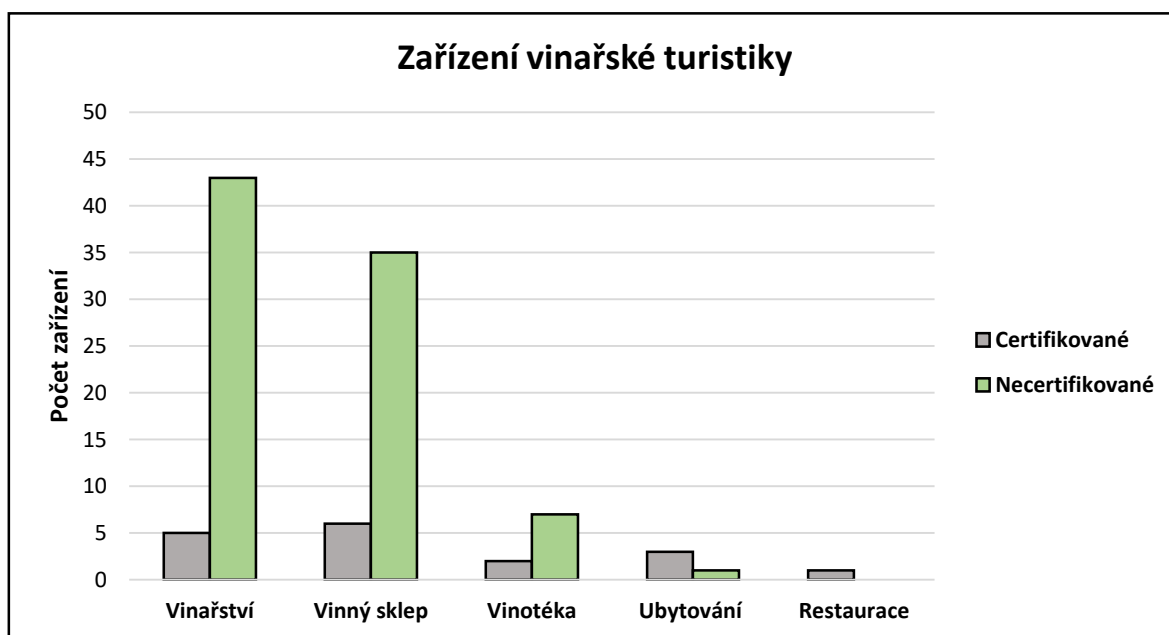
Vinařský cestovní ruch poskytuje návštěvníkům poznání kulturních tradic a zvyků v daném regionu. Specifickou turistickou atraktivitou je zde tedy vinařství, vinařská kultura a architektura (např. sklepní uličky, lokality vinných sklepů – Šidleny, Bůdy). MAS Kyjovské Slovácko je významné folklórem, tradičními lidovými tradicemi, na které se váže vinařský cestovní ruch. Víno je totiž nedílnou součástí kulturního a společenského života v regionech.

Územím MAS Kyjovského Slovácka přímo procházejí tři z deseti okruhů regionálních cyklostezek, které slučuje malebná krajina, bohaté tradice a jiskrné víno. Mezi tyto cyklostezky patří: Kyjovská, Mutěnická a Bzenecká vinařská stezka. Jak již bylo výše zmíněno, trasy jednotlivých okruhů jsou v mapách i terénu barevně rozlišeny. Poznávacím znakem vedení stezky jsou žluté tabulky s kolem a stylizovaným sklepním žúdem v barvě příslušné stezky.

Na následujícím obrázku č. 11 je znázorněno, kolik zařízení vinařské turistiky na území MAS Kyjovské Slovácko je certifikováno a naopak. V regionu MAS se nachází 45 obcí, z toho se všech 45 subjektů nějakým způsobem věnuje vinařskému cestovnímu ruchu. Celkový počet provozovaných vinařství je 48, avšak pouze 5 vinařství je certifikováno – Vinum Moravicum a.s. (Bzenec), Rodinné vinařství Grmolec (Hovorany), Rodinné vinařství Machalínek (Hovorany), Rodinné vinařství ČEVELA (Strážovice) a Vinařství Josef Dufek (Svatobořice-Mistřín).

Vinných sklepů je zde celkem 41, z toho pouze 6 je certifikovaných – Bukovanský mlýn (Bukovany), Vinum Moravicum a.s. (Bzenec), Rodinné vinařství Grmolec (Hovorany), Slovácká galerie vín – radniční sklep (Kyjov), Rodinné vinařství ŠEVELA (Strážovice) a Vinařství Josef Dufek (Svatobořice-Mistřín). V regionu MAS se nacházejí pouze dvě certifikované vinotéky – Kyjovská vinotéka a Slovácká galerie vín – radniční sklep (Kyjov). Tyto regionální vinotéky nabízejí vína vinařů z Kyjova a okolí. Zbývajících 7 vinoték je necertifikovaných.

Ubytování s vinařskou tematikou se vyskytuje v celkovém počtu 4, z toho 3 jsou certifikovaná – Bukovanský mlýn (Bukovany), Rodinné vinařství Grmolec (Hovorany) a Vinařství Josef Dufek (Svatobořice-Mistřín). Necertifikované ubytování je Vinařství U Šťastných (Svatobořice-Mistřín). A v regionu MAS se nachází pouze 1 certifikovaná restaurace – Bukovanský mlýn. Podrobný rozpis všech zařízení vinařské turistiky na území MAS Kyjovské Slovácko lze nalézt v Příloze P II, tabulka č. 25.

Obrázek 11 Zařízení vinařské turistiky na území MAS Kyjovské Slovácko v roce 2020 (Vino z Moravy, víno z Čech, © 2005-2018; vlastní zpracování)

7.2.2 Víno jako turistická atraktivita

Vinařství na Kyjovsku má velmi hluboké kořeny, které spadají nejméně do období Velké Moravy. V současné době nalezneme vinohrady a vinné sklepy téměř v každé obci. Na území jsou vynikající půdní i klimatické podmínky – lehká půda, nízká nadmořská výška. Obce Kyjovska se řadí do vinařské oblasti Morava, přesněji do nejvýchodnější ze čtyř podoblastí, která se nazývá Slovácká.

Na území MAS Kyjovské Slovácko se díky své poloze nejlépe daří ranějším odrůdám bílých vín, jako jsou: Ryzlink rýnský, Müller Thurgau, Rulandské bílé, Rulandské šedé, Veltlínské zelené a Muškát moravský, který byl vyšlechtěn v blízkých Polešovicích a zaregistrován do Státní odrůdové knihy v roce 1987. Z červených odrůd jsou to poté vynikající Frankovka, Zweigeltrebe a Svatovavřínecké.

Produkovaná vína na tomto území jsou na špičkové úrovni, dosahují vynikajících výsledků na mezinárodních soutěžích a jsou zařazena mezi nejlepší vína ČR, tzn. v Salónu vín ČR ve Valticích. V roce 2019 zde získalo nejvyšší ocenění, tedy titul Šampiona a vítězství v kategorii bílých suchých a polosuchých vín: Zámecké vinařství Bzenec za víno Rulandské bílé, pozdní sběr 2017. V kategorii růžových vín a klaretů uspělo Vinařství Štěpán Maňák za víno Rulandské modré rosé, výběr z hroznů 2017. Za nejúspěšnější vinařství je tedy považováno v posledních letech Zámecké vinařství Bzenec. Jeho několik vín je každoročně zařazeno mezi 100 nejlepších vín v ČR (Vína z Moravy, vína z Čech, © 2005-2018c).

Co se týká mezinárodních soutěží, velkého úspěchu dosáhlo vinařství Tomáše Krista z Milotic. V roce 2018 získalo celkově 19 ocenění na prestižní mezinárodní soutěži Women and Wines of the World International Competition v Monaku. Dalším úspěšným vinařem v regionu MAS je Štěpán Maňák ze Žďanic. V roce 2018 získal na prestižní soutěži vín Vinalies Internationales v Paříži dvě zlaté medaile a dvě stříbrné medaile. I Zámecké vinařství Bzenec bylo v roce 2018 oceněno na soutěži vín Bacchus Madrid 2018 jednou zlatou medailí a dvěma stříbrnými, dále na mezinárodní soutěži vín Concours Mondial de Bruxelles v Číně získalo 3 zlaté medaile (Vína z Moravy, vína z Čech, © 2005-2018d).

7.2.3 Nejvýznamnější producenti vína

V regionu MAS se vyskytuje mnoho významných vinařů. Poskytují kvalitní a dobrá vína, moderní ubytování a výborné občerstvení. Nabízejí také posezení ve vinárnách, exkurze do vinných sklepů, řízené degustace, atd. V následující podkapitole budou popsány pouze tři vybraná vinařství. Podrobný přehled vinařství je v Příloze P II, tab. č. 25.

RODINNÉ VINAŘSTVÍ GRMOLEC

Jak již lze odvodit z názvu, jedná se tedy o rodinné vinařství, které se specializuje na výrobu špičkových vín z vlastní integrované produkce hroznů. Tyto hrozny jsou zpracovány šetrnými a moderními technologiemi, kterými je celé sklepní hospodářství zařízeno. Vinařství pořádá degustační večery s pohoštěním a nabízí také stylové ubytování. Tradice rodinného vinařství Grmolec spadá až do roku 1889, kdy první keř révy vinné vysadil František Grmolec a poté i se synem Janem začal vyrábět vína v jednom z nejstarších kamenných sklepů v Hovoranech. Na tuto tradici navázal Ing. Josef Grmolec a v posledních letech se pěstováním révy vinné a výrobou vína zabývá i s nejmladším synem Bronislavem. Postupně obnovili staré vinice a vysázeli nové odrůdy vín. Celková rozloha vinic je v současné době přibližně 5 ha (tzn. okolo 25 tis. keřů). V roce 2017 postavili nové sklepní hospodářství, stylové posezení ve slovácké jizbě a nový penzion. Vinařství je certifikováno spolu s vinným sklepem a ubytováním.

Mezi pěstované odrůdy patří: Müller Thurgau, Neuburské, Veltlínské zelené, Ryzlink rýnský, Sylvánské zelené, Rulandské bílé, Hibernál, Rulandské šedé, Chardonnay, Sauvignon, Tramín červený, Pálava, Muškát moravský, Saphira, Malverina, Johanniter, Modrý Portugal, Zweigeltrebe, Frankovka, Svatovavřínecké, Rulandské modré, Dornfelder, Merlot a Cabernet Moravia. V jejich sortimentu lze nalézt vína známková: Denise Rosé, Ella Claret, Cuvée Grmolec Blanc, Cuvée Grmolec Rouge, Familia sekt – Brut, Extra dry a Demi sec. V neposlední řadě také vyrábějí vína ledová a slámová nebo i víno na způsob Frizzante.

VINAŘSTVÍ ŠTĚPÁN MAŇÁK

Rodinné vinařství v Žádovicích nedaleko Kyjova bylo založeno v roce 1992. Vinařství obhospodařuje okolo 25 hektarů vinic ve třech viničních tratích s velmi vhodnou polohou pro zrání hroznů. Využívá při výrobě nejmodernější technologie a také dubové barikové sudy, ve kterých zrají bílá, červená vína a dokonce i vína slámová. V současné době vinařství používá i moderní betonové nádoby ve tvaru vejce, které jsou vhodné pro lepší vyzrání bílých vín. Výroba je cílena pouze na přívlastková lahvová vína pro jižní Moravu. Vinařství je držitelem tří šampionů světových soutěží v Paříži. Většina vín získává mnoho ocenění na světových soutěžích Vinalies, AWC, Terravino, Oenoforum, IWC, jak již bylo výše zmíněno. Každoročně jsou tyto vína zařazována do Národní soutěže Salon vín ve Valticích.

VINAŘSTVÍ JOSEF DUFEK

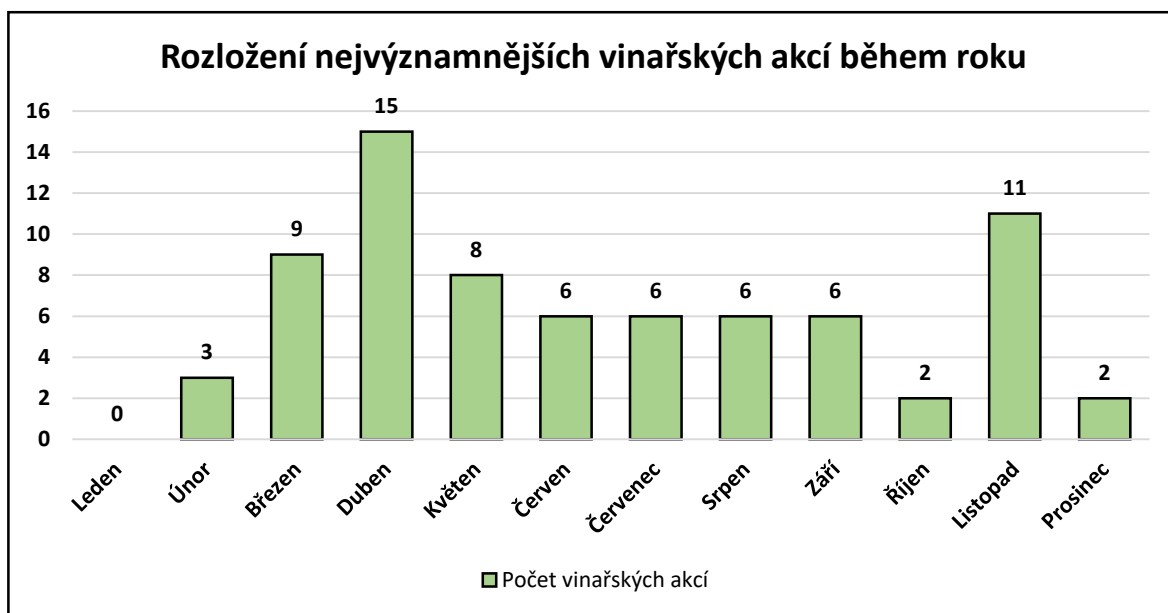
Nachází se ve vinařské obci Svatobořice-Mistřín a je situováno přímo na mutěnské vinařské cyklostezce. Obec Svatobořice-Mistřín disponuje bohatou kulturní tradicí, tradičními lidovými kroji a i bohatou tradicí ve vinařství. Počátky vinařství navazují na tyto tradice a sahají až do roku 1824. V roce 2003 byly vysazeny první vinohrady a vybudováno vlastní vinařství. Celková výměra vinic je 46 ha. Vinice se vyskytují v nejlepších vinařských tratích. Jsou obdělávány nejšetrnějšími a nejmodernějšími technologiemi a je zde kladen důraz především na kvalitu hroznů. Vinařství vytváří kromě tradičních odrůd vín také sekty, které jsou vyráběny tradiční metodou kvašením v láhvi. Součástí je také penzion Svatoborský sklípek s ubytovací kapacitou 48 osob a vlastní kuchyní. Vinařství získalo nespočet medailí téměř ze všech významných soutěží (např. Valtické vinné trhy, Vinum Juvenale Brno, Král vín, Salon vín, atd.). Vína jsou oceňována i v mezinárodních soutěžích (např. Paříž, Londýn, San Francisco, Brusel, Madrid, Monaco, AWC Vídeň, apod.).

7.2.4 Nejvýznamnější vinařské akce a slavnosti

Akteři cestovního ruchu si uvědomují, že negativní sezónnost cestovního ruchu v regionech je možné ovlivnit pořádáním různých společenských akcí po celý rok, které jsou orientované na víno a vinařství. Vinařské akce se tedy proto konají celoročně. V zimě se pořádají převážně vinařské plesy (prosinec, leden, únor). Na jaře (březen, duben, květen) se konají tradiční výstavy a košty vín nebo také stezky mezi vinohrady. V létě (červen, červenec, srpen) jsou to otevřené sklepy jednotlivých vinařů, různé festivaly vína, vinařské trhy a tradiční krojované hody v obcích, které jsou také bezpochyby spojené s vínem. Na podzim (září, říjen, listopad) konají vinaři vinobraní, zarážání hory, burčákové slavnosti a různé akce, které jsou spjaté s ukončením sezóny ve vinohradech. Měsíc listopad je tradičně spojený se Svatomartinskými víny a také se svěcením vín. Měsíc prosinec je význačný tím, že se zde provádí církevní obřady jako je žehnání a svěcení vína.

Celkový seznam nejvýznamnějších vinařských akcí na území MAS Kyjovské Slovácko je v Příloze P III, tabulka č. 26. Získané informace jsou z webových stránek jednotlivých obcí na území MAS Kyjovské Slovácko a také z webových stránek: Vína z Moravy, vína z Čech. Nejvíce vinařských akcí se koná v dubnu, poté v listopadu a v březnu. Naopak nejméně vinařských akcí se koná v říjnu, prosinci a v lednu. Pro obce jsou nejdůležitější především ty akce, které navštěvují kromě místních obyvatel i obyvatelé přespolní. Jedná se např. o akce: Krajem vína – putování po vinařských stezkách Kyjova, Burčákový pochod, apod.

V současné době akce spojené s vínem lákají čím dál více návštěvníků, tedy stovky a někdy až tisíce. Vinařské akce jsou tedy mnohem více navštěvovány, než tomu bylo v minulosti. Naopak je zde slabá koordinace akcí v regionu. To znamená, že je pořádáno ve stejný termín několik akcí a tím dochází k rozmělnění počtu návštěvníků do jednotlivých vinařských akcí. Mezi slabé stránky se také řadí i např. infrastruktura ve sklepních uličkách (sociální zařízení).

Obrázek 12 Rozložení nejvýznamnějších vinařských akcí během roku na území MAS Kyjovské Slovácko (webové stránky obcí, Víno z Moravy, vína z Čech, 2020; vlastní zpracování)

8 ROZVOJ VINAŘSKÉHO CESTOVNÍHO RUCHU NA ÚZEMÍ MAS KYJOVSKÉ SLOVÁCKO

Z předchozích vyhodnocených analýz plyne, že region je bohatý na lidové tradice, zvyky a obyčeje v jednotlivých obcích, na které navazuje vinařský cestovní ruch. Víno je nedílnou součástí kulturního a společenského života místních občanů a je tedy úzce spojeno s cestovním ruchem nebo i s regionálním rozvojem celého území. V této kapitole budou shrnuty výsledky výzkumu týkající se vinařského cestovního ruchu mezi několika zvolenými zástupci veřejného, občanského i podnikatelského sektoru na území MAS Kyjovské Slovácko.

8.1 Výběr respondentů

Aktéři vinařského cestovního ruchu značným podílem přispívají k rozvoji vinařství ve vztahu k cestovnímu ruchu na daném území. Cílem této kapitoly je zhodnotit současné potřeby a problémy vinařského cestovního ruchu a dále také samotný rozvoj vinařského cestovního ruchu z pohledu těchto aktérů vinařského cestovního ruchu. Zkoumanou oblastí je zde MAS Kyjovské Slovácko. Za výběrový soubor byli zvoleni zástupci jednotlivých typů organizací, kteří aktivně spolupracují na rozvoji vinařského cestovního ruchu v jednotlivých obcích. Respondenti byli vybráni cíleně za účelem získání přesnějších a reálnějších dat. Dále byli respondenti určováni dle různých hledisek – podle počtu obyvatel (velikosti obcí), z hlediska cestovního ruchu a jeho využití, z pohledu vinařského cestovního ruchu, apod.

Z časových důvodů a náročnosti nebylo možné sesbírat informace od všech obcí a aktérů vinařského cestovního ruchu v regionu. Z tohoto důvodu musel být zvolen pouze reprezentativní vzorek pro výzkum této oblasti. Bylo osloveno celkem 8 respondentů z jednotlivých obcí na daném území. Všech 8 aktérů reagovalo kladně a podíleli se na semistrukturovaném rozhovoru. Avšak v poslední kategorii: aktéři vinařského cestovního ruchu bylo celkově osloveno okolo 15 vinařů, jelikož převážná většina nereagovala na e-maily nebo ani na telefonické hovory, popř. si se mnou vůbec nechtěli sjednat schůzku, že nemají na takové věci čas. Z tohoto důvodu bylo opravdu velmi obtížné nalézt vinaře, který by byl ochotný se mnou daný rozhovor absolvovat.

8.2 Výzkumné šetření formou řízeného rozhovoru

Pro výzkumné šetření byla zvolena metoda semistrukturovaného rozhovoru, která patří do metod mé práce. Řízený rozhovor se vždy konal po předchozí telefonické domluvě

s daným respondentem. Co se týká přínosu realizovaných rozhovorů, spočívá především v možnosti získání většího množství informací i mimo stanovené otázky a dále také v subjektivním pohledu respondentů na danou problematiku, apod.

Semistrukturovaný rozhovor byl vypracován pro tři kategorie aktérů vinařského cestovního ruchu – předseda MAS Kyjovské Slovácko, starostové obcí a aktéři vinařského cestovního ruchu, přesněji pro vinaře. Každá kategorie měla zpracované své vlastní otázky, které se všeobecně týkaly vinařského cestovního ruchu, aktérů vinařského cestovního ruchu, propagace, apod. Předsedkyni MAS Kyjovského Slovácka bylo položeno 9 otázek, starostům obcí bylo položeno 8 otázek a rozhovor s aktéry vinařského cestovního ruchu (vinaři) zahrnoval 9 otázek. Všechny zvolené otázky byly koncipovány jako otevřené a respondenti na ně mohli odpovídat bez omezení. Celý semistrukturovaný rozhovor obvykle trval přibližně 20 – 35 minut. Většina respondentů si nepřeje uvádět dané rozhovory ve zvukové podobě.

8.3 Vyhodnocení výzkumu

Rozhovory jednotlivých respondentů byly postupně zaznamenány a následně souhrnně vyhodnoceny. Jak již bylo výše zmíněno, rozhovory byly rozčleněny do tří kategorií a každá kategorie měla své vlastní stanovené otázky. První kategorie tedy zahrnovala pouze předsedkyni MAS Kyjovského Slovácka, v další kategorii byl vždy realizován rozhovor se starostou obce ve zvolené obci na daném území a do poslední kategorie byli zařazeni větší i menší vinařské podniky, které se zabývají výrobou vína a poskytováním služeb turistům.

Předseda MAS Kyjovského Slovácka

Do této kategorie byl tedy vybrán pouze jeden respondent – předsedkyně MAS Kyjovského Slovácka.

Otázka č. 1: Výhody vinařského cestovního ruchu pro MAS, obce a vinaře

Výhody vinařského cestovního ruchu není tak jednoduché identifikovat, protože je svázaný s přísnou legislativou. Hodně vinařů na území MAS Kyjovského Slovácka nemá legalizovanou vinařskou činnost, tudíž se nemůže do vinařské turistiky zapojit. Obchází se to samozřejmě různými způsoby např., že se vinaři do něho zapojí formou akcí, které se ve vinařských uličkách realizují. Tzn., že neprodávají přímo víno, ale aby ho mohli nabízet, tak se zapojí do dané akce – např. prohlídka sklepů, v rámci programu se podpoří místní vinaři. Je to takový šetrný způsob, jak se mohou daní vinaři dostat na trh, ale pořád

to není tak jednoduché. „Obvykle se zapojují tím způsobem, že mají každý svoji klientelu, která už tam jezdí každoročně na víno, ale právě tyto vinařské akce jim napomůžou k tomu, že si je i další nový klient může najít. Daný návštěvník přijde na vinařskou akci, s někým se tam seznámí, víno mu padne do oka, je to vlastně šedá ekonomika.“ Výhodou je také neustále se zvyšující kvalita vína. Pro daný region je tedy důležité, aby zde bylo dobré a kvalitní víno, odpovídající zázemí, příjemná atmosféra vinné uličky nebo i vinného sklepa, která láká návštěvníky. Na druhou stranu tu není velký nárůst vinařů, kteří by si legalizovali svoji činnost. S tímto celým procesem je spojeno velké množství podmínek, které by museli daní vinaři splnit.

Vinařská turistika je široký komplex, který není jenom o tom víně, ale o poznávání krajiny, památek, o celkovém vjemu, který na daného člověka působí. Turistika je čím dál více zaměřena na poznávací turistiku. Většinou si návštěvu tohoto regionu každý návštěvník spojí s tím, že jede tam, kde je např. hodně památek, velké sportovní vyžití, atd. „Je to taková mozaika, která se skládá a mají na tom podíl i obce a samotní starostové, kteří jsou si vědomi, že pokud je krajina atraktivní, tak tam ten návštěvník přijede, utratí tam nějakou korunu. A pokud je daná obec atraktivní a nabízí širší spektrum služeb, tak i ty obce to mohou samy ovlivnit tím, že se snaží podpořit vzhled té obce, krajiny, podnikání, atd.“

Otázka č. 2: Klíčoví aktéři vinařského cestovního ruchu

„Dle mého názoru nelze přesně určit, kdo je zde klíčovým aktérem vinařského cestovního ruchu. Je to opravdu individuální a záleží jednotlivě na každé obci v regionu.“ Jedná se především o MAS Kyjovské Slovácko, pak samozřejmě jednotlivé obce, také samotní vinaři (především velká vinařství) se velkou měrou podílejí na vinařském cestovním ruchu, dále různé instituce, které podporují vinařský cestovní ruch na tomto území, apod.

Otázka č. 3: Rozvoj vinařského cestovního ruchu v MAS, popř. mikroregionech

MAS Kyjovské Slovácko přispívá k rozvoji vinařského cestovního ruchu například tím, že poskytuje zdarma poradenství vinařům. Dříve MAS Kyjovské Slovácko nebyla jediným zdrojem financování pro vinaře, těch zdrojů bylo samozřejmě více. Hlavním zdrojem na podporu agroturistiky je nyní Ministerstvo zemědělství, v rámci Programu rozvoje venkova, kde se podporuje pouze agroturistika pro zemědělce, ale MAS měla možnost podporovat vinaře i mimo agroturistiku. „Jednalo se o tzv. venkovskou turistiku, tam máme podpořeno několik projektů. Většinou se to týká ubytovacího a stravovacího zařízení, které tady v regionu nově vznikaly. Bylo podpořeno např. ubytování na myslivně na Kameňáku,

pan Machalínek z Hovorán si udělal také ubytování nad svým vinným sklepem, dále pak Karlík ze Šardic žádal od nás dotaci na ubytování, apod.“

Otázka č. 4: Podpora a rozvoj vinařského cestovního ruchu prostřednictvím obcí

„Kromě toho, že jsou obce na tomto území spoluorganizátoři vinařských koštů, které se tady konají, tak si myslím, že obce nemají cestovní ruch nějak obecně uchopený, natož tak vinařskou turistiku. Např. v Ratiškovcích je dobrá spolupráce, ale je to tím, že zastupitelé jsou členy vinařského spolku, tak potom ta spolupráce je daleko lepší, než když v tom zastupitelstvo zastání nemá a vinaři si hrají pouze na svém vlastním písečku.“ Vinařskou turistiku spíše dělají lidé zvenčí (např. turistická asociace Slovácko, Nadace partnerství, apod.) než lidé uvnitř. Obce v regionu nemají podporu vinařského cestovního ruchu stanovenou úplně jako prioritu. Otázkou tedy je, do jaké míry dané obce stojí nebo naopak nestojí o turisty a v tom je samozřejmě velký problém. Dále tady chybí ubytování, které by sloužilo především pro cyklisty, tedy „bed and breakfast“. MAS Kyjovské Slovácko toto ubytování z počátku velmi propagovalo, avšak zatím neúspěšně.

Otázka č. 5: Podpora vinařského cestovního ruchu ze strany kraje, Ministerstva zemědělství ČR a jeho dalších organizací

Co se týká dalších zdrojů financování, tak většinou úloha MAS je v tom, že vinařským spolkům nebo vinařům pomáhají finančně. Avšak když MAS zjistí, že na to nemá dostatek finančních prostředků, tak jim přesně vytipuje, kde všude mohou žádat o dotaci a eventuálně jim i pomáhá se zpracováním dané žádosti. To všechno MAS Kyjovské Slovácko poskytuje zdarma, pokud na to má kapacitu v rámci jejich hlavní činnosti. Administrace evropských programů je dle jejich názoru samozřejmě zatěžuje úplně nejvíce.

Otázka č. 6: Propagace vinařského cestovního ruchu

Největší pokrok v rámci propagace vinařského cestovního ruchu je momentálně ten, že MAS Kyjovské Slovácko je spoluzakladatelem turistické asociace Slovácko. *„Nyní se nějakým způsobem vytváří i webové rozhraní, aby tam byla nějaká ucelená platforma a aby ty informace byly sjednocené, co všechno Slovácko nabízí.“* Na druhou stranu tady neexistuje propagace vinařské turistiky jako samostatný oddíl. MAS Kyjovské Slovácko založilo pracovní skupinu, která se týká cestovního ruchu MAS Kyjovské Slovácko v pohybu, kde spolupracuje s městem Kyjovem, se zástupci informačního centra, které bylo několikrát vyhodnoceno jako nejlepší informační centrum v Jihomoravském kraji. Pomalu zde vzniká i taková podsekcce, že by chtěli trochu uchopit cestovní ruch i oni tady sami a více pracovat

na drobných tématech. Neboť do turistické asociace Slovácko patří: Strážnicko, Hodonínsko, Kyjovsko, Uhersko-Hradišsko.

Pro vinařskou turistiku je důležitá i nějaká doprovodná infrastruktura. Není to jenom o tom pít vína, ale i v tom regionu poskytovat něco dalšího. MAS Kyjovské Slovácko má např. zmapovaných 18 venkovských muzeí, apod. *„Nejlepší by bylo, kdyby tyto exponované vinařské uličky, jakou jsou Milotické Šidleny, Vlkošské Búdy, Ratiškovský Slavín, bylo možné dát dohromady a udělat průvodce. Chtělo by to, aby se vinaři nebáli prodávat svoje víno a šli sami do té propagace. Obecně propagace cestovního ruchu bohužel není na tomto území řešena systémově.“*

Otázka č. 7: Propagace vinařského cestovního ruchu prostřednictvím obcí

Schopní vinaři v obcích si propagaci řeší sami. MAS Kyjovské Slovácko je sice okrajová vinařská oblast, ale nacházejí se zde tři vinaři, kteří jsou v galerii 1000 vín – je to pan Maňák ze Žádovic, pan Krist z Milotic a pan Dufek ze Svatobořic-Mistřína. Vína jsou tu tedy opravdu kvalitní a jak už bylo výše zmíněno, vinaři si nějakým způsobem dělají propagaci sami a mají také navázané vinařské akce už jenom sami na sebe. Co se týká spolupráce mezi vinaři, tak tady spíše nefunguje, jelikož každý vinař jde sám za sebe. Každý jednotlivý vinař má již svoji klientelu vybudovanou a nemá potřebu s dalšími vinaři nějakým způsobem dále spolupracovat. *„Vinařská turistika je tedy pouze jenom malý střípek, co se tady může všechno nabídnout, protože je tady toho opravdu hodně např. od milovníků architektury (Kyjov má zajímavé funkcionalistické vily), velké téma je pro rodiny s dětmi, apod. Takže na Kyjovsku je dle mého názoru cestovní ruch pořád ještě neuchopený, jsou to spíše dílčí jednotlivosti.“*

Otázka č. 8: Problémy vinařského cestovního ruchu

Největší problém vinařského cestovního ruchu je v legislativě. Drobní vinaři, kteří nemají oficiálně legalizovanou činnost, tzn., že nemají certifikované vinařství, se do vinařské turistiky nemůžou moc zapojit. Mezi další problémy vinařského cestovního ruchu se řadí např. úbytek nebo stagnace malovinařů a malých zemědělců vlivem již zmiňované legislativy, nevyužití podmínky pro ovocnářství, špatná image (tzn. atraktivita zemědělství), úbytek zaměstnanosti v zemědělství. Dále také nedostatečně rozvinutá celková infrastruktura jednotlivých zařízení v oblasti cestovního ruchu – např. vinařská turistika v Kyjově (možnost posezení ve vinném sklepě pouze pro větší skupiny, jednotlivci jsou odkázáni na vinaře v okolních obcích, z jejichž řad jenom nepatrná část provozuje ubytovací

nebo stravovací zařízení ve vinném sklípku), silná nabídka vinařských produktů v sousedních regionech (Velkopavlovicko, Mikulovsko).

Je tedy zapotřebí mnohem více podporovat drobné zemědělství, malovinařství a především zjednodušit legislativu. Z toho vyplývá, že je nutné se orientovat na rozvoj zpracovatelských kapacit malých a středních vinařů a zemědělců s cílem zvýšení kvality potravinářských produktů a na zavedení výroby krajových specialit, dále na podporu jejich marketingu a přímého prodeje. K rozvoji vinařského cestovního ruchu by také pomohlo vytvoření servisních informačních a poradenských systémů pro marketing a odbyt v agroturistice a na trhu se zemědělskými produkty a službami v regionu.

Otázka č. 9: Opatření pro vinaře k podpoře vinařského cestovního ruchu

Vinaři by se měli dávat více dohromady a spolupracovat spolu navzájem. „*Nebylo by určitě špatné svolat zástupce vinařských spolků a i vinaře na území celého ORP. Jedna věc je spolupráce obce a druhá věc jsou ty vinařské spolky, kde se většinou sdružují ti vinaři. Bylo by dobré s nimi udělat nějaký workshop, co jim pomáhá a co ne.*“ Měl by se také určitě zlepšit celkově marketing vinařského cestovního ruchu, propagace daných vinařů i vinařských akcí. Dále by se měly více rozvíjet vinné sklepy a zlepšit také jejich infrastrukturu, více rozvíjet vinařský cestovní ruch a služby s tím spojené a v neposlední řadě zlepšit vzdělávání samotných vinařů.

Starostové obcí

Tato kategorie zahrnuje tři starosty obcí MAS Kyjovské Slovácko – starosta města Kyjov, starostka obce Vacenovice a starostka obce Šardice.

Otázka č. 1: Rozvoj vinařství ve vztahu k cestovnímu ruchu

Vinařství na Kyjovsku má bohatou tradici a vedle folkloru je patrně nejobvyklejším důvodem, proč turisté do daného regionu přijíždějí. V Kyjově se obec snaží místní vinaře propagovat v kombinaci s folklorními tradicemi, např. na každoroční prestižní akci Vinobraní na Pražském hradě nebo na různých kyjovských slavnostech, kterých se pořádá hned několik v průběhu roku. O rozvoj vinařství v regionu pečují především tedy přímo vinaři. Budují dobré jméno nejen svým vínům, ale i samotným obcím. Na daném území se v posledních letech opravdu rozvíjí vinařský cestovní ruch. Např. se zde budují nové vinařské cyklostezky, které se neustále obnovují a rozšiřují nebo se také otvírají nová vinařství téměř v každé obci, apod.

Otázka č. 2: Rozvoj a propagace vinařského cestovního ruchu prostřednictvím obcí

Město Kyjov v uplynulém roce odstartovalo dvě masivní propagační kampaně prostřednictvím turistického portálu Jupigo a komunikační agentury Taktiq. Náplní byla propagace folkloru (v návaznosti na konání slavností Slovácký rok), vína a vinařství a fenoménu tzv. Moravského Toskánska. Návštěvnost slavností Slovácký rok vloni překročila historické maximum, podle údajů mobilních operátorů Kyjov během jediného víkendu navštívilo cca 32 tisíc lidí. Obec Šardice podporuje z rozpočtu obce Mendelův vinařský spolek (zabývá se propagací vinařství a sdružuje vinaře) a také s ním nějakým způsobem spolupracuje. Ve Vacenovicích pořádají každoročně např. Burčákové putování v rámci celého mikroregionu Nový Dvůr. Tato akce je tedy po obcích mikroregionu a každoročně tuto akci navštěvuje čím dál více lidí. Vinařům obec nabízí především reklamu a oni si už poté svoje vlastní vína prodávají sami. Obce tedy propagují vinařský cestovní ruch v obecním zpravodaji, na webových stránkách, facebooku, místním rozhlasem, prostřednictvím plakátů a vývěsných štítů kolem obcí, apod.

Co se týká organizace Nadace Partnerství, tak ta provádí značení a prezentaci vinařských stezek a pořádá různé akce. Starostka obce Šardice uvedla: „*Dělají dobrou prezentaci a propagaci. Přivezou do dané oblasti lidi, vinaři dostanou jednotné značení, mají to opravdu dobře logisticky vyřešené. Nikdo nedostane do našeho regionu tolik lidí, v takovém rozsahu.*“ I MAS Kyjovské Slovácko podporuje podnikatele a obce v oblasti vinařství. Vinařský fond pořádá různá školení, propagační akce a zastupuje vinaře. Naopak vinaři do něho musí odvádět část svých finančních prostředků do určitého data. Je možné požádat o dotaci i z Jihomoravského kraje. Finančně tedy podporuje vinařské akce i vinařskou turistiku, ale každým rokem se to nějakým způsobem obměňuje. Obce mají možnost obdržet prostřednictvím dotací z JMK např. chladičí zařízení, oplachovačky vína, meterostanice, apod. Samotný mikroregion Hovoransko spolu žádným způsobem nespolečně spolupracuje v podpoře nebo pořádání vinařských akcí. Každá obec v daném mikroregionu si dělá akci sama. Na druhou stranu mikroregion má nyní společný plán na vybudování naučné stezky mikroregionu Hovoransko.

Otázka č. 3: Klíčoví aktéři vinařského cestovního ruchu

Klíčovými aktéry vinařského cestovního ruchu na území MAS Kyjovské Slovácko jsou samotní vinaři, kteří umějí táhnout za jeden provaz. Většina z nich se pravidelně setkává, organizují i společné akce. Mezi další aktéry patří i MAS Kyjovské Slovácko (projekty Venkovská muzea, natáčení video pozvánek – Klobúček, trhy místních produktů, atd.), dále

Turistické informační centrum Kyjov + Město Kyjov (muzeum, Kulturní dům), Turistická asociace Slovácko a jednotlivé obce.

Otázka č. 4: Spolupráce s ostatními aktéry vinařského cestovního ruchu

Obce spolupracují určitým způsobem s místními vinaři. Podporují je při prezentaci jejich vín, dále také prezentují jejich vína při kulturních akcích (např. víno Slováckého roku) a podporují celkově vinařskou kulturu na území obcí. Obec Šardice podporuje finančně místní vinařský spolek, pomáhá při zabezpečení vinařských akcí (pivní sety, pronájem prostor) propagace v tisku, obecním zpravodaji, natáčení video reportáží z vinařských akcí.

Přínosy ve spolupráci s ostatními aktéry vinařského cestovního ruchu jsou rozhodně propagace a prezentace celé obce, dobrá reklama pro zapojené podnikatele a místní vinaře, naplněné ubytovací kapacity, prodej občerstvení v restauracích, propagace vín jednotlivých vinařů, atd. Naopak problémem ve spolupráci je např. u obce Šardice to, že nemá možnost zasahovat do činnosti vinařského spolku. Spolek si všechno zařizuje sám. I ve Vacenovicích je to obdobně. Vinaři si zde vyrábějí víno především pouze pro sebe a pro svoje rodiny. „*Spolupráce je dobrá, ale není na té úrovni, že bychom je zapojovali do nějakých obecních aktivit a oni zase nás. Vinaři nemají takovou potřebu přilákat za nimi turisty, tady je to spíš takové okrajové. Když jsem se stala starostkou v obci, chtěla jsem tuto oblast více rozvíjet, aby sem turisté přijížděli více za vínem. Bohužel jsem ale viděla, že místní vinaři o toto nestojí, tak jsem to nechala spíše na nich.*“ (starostka obce Vacenovice)

Otázka č. 5: Propagace vinařského cestovního ruchu

Všichni dotazovaní se shodli na tom, že neustále je co zlepšovat. Nejúčinnější propagací je podle nich kvalita nabízených služeb a kvalita vína, občerstvení a chování zapojených vinařů. Dobrou propagací je také bezpochyby tisk, rozhlasové pozvánky, facebook, Twitter, plakáty a reklama v obecním zpravodaji a na stránkách obcí.

Městu Kyjov například chybí větší a kompaktnější areál vinných sklepů, nějaká „sklepni ulička“, která by byla další turistickou atraktivitou města. Starostka obce Vacenovice uvedla: „*Měli bychom více využívat média, dle mého názoru by i např. v restauracích nebo hospodách měla být větší nabídka vína od místních vinařů. Místní vinaři nejsou schopní být ve svém sklípku 24 hodin denně. Pokud už se tady někdo zastaví a ví, že je na Jižní Moravě, tak by mu měla být poskytnuta široká nabídka vína. Na Moravě se v hospodách a restauracích víno moc všeobecně nepije, ale mělo by tam být to víno určitě na prodej.*“

Otázka č. 6: Podpora a rozvoj vinařského cestovního ruchu v obcích prostřednictvím různých organizací

V případě obcí se jedná o podporu formou propagace, ale také finanční podporu. Na vinařské akce si organizátoři zpravidla žádají o peníze v rámci grantového systému, většině žádostí je vyhověno. Město Kyjov taktéž pečuje o dopravní značení k Moravským vinařským značkám – projektu nadace Partnerství. MAS Kyjovské Slovácko také podporuje finančně vinařský cestovní ruch – např. podpora vinařství Maňák Žádovice, penzion Machalínek Hovorany, atd. MAS se také aktivně zapojuje do propagace vinařské turistiky prostřednictvím Turistické asociace Slovácko. V mikroregionu Hovoransko spolu obce příliš nespolupracují při podpoře a pořádání vinařských akcí, apod. Naopak mikroregion Nový Dvůr pořádá společně spoustu akcí během roku (např. Burčákové putování, trh místních produktů, silvestrovský pochod). Jihomoravský kraj dává převážně dotace na propagaci vinařství, dále na oplachovačky, chladiřenské zařízení, apod. Ministerstvo zemědělství obce nikdy nevyužily k čerpání dotací, co se týká vinařství a samotných vinařů.

Otázka č. 7: Problémy vinařského cestovního ruchu

Mezi problémy vinařského cestovního ruchu spadá např. zavedení registračních pokladen pro drobné vinaře, zavedení registračních pokladen při pořádání vinařských akcí (není známo, zda to bude pravda), povinnost prodeje vína pouze registrovaní vinaři, nízké výkupní ceny hroznů (hrozba, že vymizí malí vinaři). Dále také vymizí tradiční drobní pěstitelé, malá a tradiční vinařství, z čehož vyplývá i snížení počtu otevřených sklepů. Dalším problémem je nedostatek ubytovacích kapacit, kvalita ubytovacích kapacit – turisté zvyšují své požadavky, připlatí si za služby (vířivka, bazén, občerstvení – lokální potraviny, pečivo, polopenze nebo alespoň snídaně v ceně ubytování, nabídka kulturních akcí - folklor). Dále chybí prodej vína ze sklepa během týdne – není zavedena služba vinařská pohotovost. Turisté přijedou do obce a nenajdou ani jeden otevřený sklep. Odstupuje se také od konání akcí, které časem ztratily zájemce (jarní otevření vinařské stezky na kolech, zarážání hory). V regionu se nachází také malé množství sklepů. Je zde malý zájem vinařů o širší spolupráci při organizaci kulturně-vinařských akcí a v neposlední řadě malý počet producentů vína. Starostka obce Vacenovice uvedla: „*Na území MAS Kyjovské Slovácko chybí např. i vstřícnost jednotlivých vinařů. Turista chce přijít do sklípku a vinaři na něho občas nemají čas a je to pro ně obtěžující. To znamená, že turisté jedou po vinařské stezce a mají obvykle představu, že tam na ně vinaři čekají s otevřenou náručí, ale ono to tak úplně vždy není.*“

Otázka č. 8: Řešení daných problémů vinařského cestovního ruchu a navržená opatření

Je určitě nutné zpracovat na koncepci vinařské turistiky. Je to segment, na který může být tento region právem hrdý a který zdaleka ještě nevyčerpal svůj potenciál. Je třeba také navázat užší spolupráci s regionálními vinaři, zjistit jejich nápady a jejich zápal. Dále podpořit rozvoj vinařství jako důležitou součást cestovního ruchu na tomto území. Město Kyjov plánuje oslovit i zástupce Střední vinařské školy Valtice a požádat je o pořádání nepravidelných přednášek a workshopů ve městě, které by měly za cíl oslovit potenciální začínající vinaře. „*Rozvoj vinařské turistiky závisí na velkých vinařích, kteří v naší obci budou investovat a rozvíjet ji. Například Neoklas Šardice plánuje rozvoj vinařství, výstavbu ubytovny a reprezentativních prostor.*“ (starostka obce Šardice)

Aktéři vinařského cestovního ruchu

Do této kategorie patří čtyři vinařství zabývající se vinařským cestovním ruchem – Rodinné vinařství Grmolec, Vinařství Václav Šalša, Vinařství Bunža a Rodinné vinařství Bušítk.

Otázka č. 1: Rozvoj vinařství ve vztahu k cestovnímu ruchu

Oblast Kyjovského Slovácka leží mimo navštěvovanější vinařské oblasti vzhledem k Praze. Výhodnější polohu mají oblasti Znojemská, Mikulovská, popř. Velkopavlovická. Tyto oblasti jsou dopravně sjízdnější z důvodu blízké vzdálenosti od dálnice. Naopak Kyjovsko a Bzenecko jsou komplikovaně dostupné. V posledních letech je však velký boom ohledně cestovního ruchu. Na druhou stranu zde není vybudováno velké zázemí pro ubytování a s tím související cestovní ruch. Jsou zde spíše vybudovány velké zpracovatelské podniky a drobní vinaři. Střední vrstva vinařů, která je schopna poskytnout služby pro turismus je velmi málo rozšířená. Rodinné vinařství Grmolec uvedlo: „*Rozrůstající cestovní ruch nás vedl k tomu, že jsme rozšířili jako vinařská firma služby o posezení ve sklepě, pořádání exkurzí, degustačních večerů s následnou možností ubytování v penzionu. Vztah je tedy kladný, cestovní ruch je na vzestupu.*“ Okolních vinařských akcí se pořádá v regionu docela velké množství, avšak byla by zapotřebí větší propagace prostřednictvím informačních center v Kyjově nebo Hodoníně. V důsledku toho umožnit vinařům mít jejich propagační materiály v informačním centru a s tím související i větší osvěta jejich vinařství pro turisty.

Otázka č. 2: Propagace vinařství, popř. pořádaných akcí

Vinařství se propagují samy prostřednictvím webových stránek, sociálních sítí, dále pomocí účasti na vinařských soutěžích (získání ocenění), vinařských výstavách a veletrzích. Avšak nejlepší propagace je dle nich pomocí vína. Všechna vinařství se zaměřují na kvalitní

produkt, kterým se následně propagují, prezentují a to považují za nejlepší propagaci. Všichni uvedli, že víno mluví za ně. Propagují jejich vinařství také prostřednictvím obchodních partnerů, což je také jedna z nejučinnějších propagací. „*Nejprve je zapotřebí mít dobré víno, které ti naši obchodní partneři prodávají. Propagujeme se tedy tím, že máme kvalitní produkt a ten nás prezentuje a také musíme mít samozřejmě ty správné lidi, který ho umí posunout dál.*“ (Rodinné vinařství Grmolec)

Rodinné vinařství Grmolec je členem vinařského spolku, který pravidelně pořádá vinařské akce. K největším vinařským akcím v Hovoranech patří např. Den otevřených sklepů, Svatomartinská ochutnávka vín, Hovoranskými vinohrady za vínem, Josefský košť vín, atd. Tyto akce lákají nové potenciální zákazníky. Vinařství Václav Šalša je členem VOC Slovácko, kde se momentálně nachází 7 členů. Jeho vinařství se účastní jednotlivých akcí po republikách pro neomezený počet lidí. V Kyjově jsou to např. tradiční košty, Galerie rulandských vín ČR, SR a Rakousko, otevřené sklepy Kyjovska, svatomartinské vína, dožinky, kyjovské letní slavnosti. Letos se zde koná po čtyřech letech Jaro na Kyjovsku, která pořádá Nadace Partnerství.

Otázka č. 3: Rozvoj v mikroregionu, venkovských oblastech nebo cestovním ruchu prostřednictvím vinařství

Vinařství přispívá např. tím, že se zapojují do spolkových vinařských a propagačních akcí o víně a vinařství nebo také přijímají hosty v jejich vinařstvích. Konání těchto akcí probíhá i ve spolupráci s obcí, která tyto akce podporuje. S obcí tedy spolupracují prostřednictvím Spolku vinařů. S MAS Kyjovské Slovácko rodinné vinařství Grmolec zrealizovalo pouze jeden projekt k inovaci vinařských technologií, přesněji ke zkvalitnění finálního produktu. Žádali o dotaci na koupi nerezových a kvasných nádob, které jim pomůžou zkvalitnit jejich produkt.

Otázka č. 4: Turisté jako důležitá cílová skupina zákazníků, jejich věkový segment, vzdálenost, průměrná útrata a trendy v poptávce

Pro rodinné vinařství Grmolec jsou turisté důležitou cílovou skupinou zákazníků a chtělo by do budoucna ještě jejich služby rozšířit, aby byl jejich podíl prodaného vína ze sklepa mnohem větší. „*Je to dobré i pro nás v tom, že máme z první ruky informace, jak se jim ten náš finální produkt líbí, co dělat lépe, na co se zaměřit a co zlepšit. Podle mě zákazník určuje trochu trend vyráběného vína.*“ (Rodinné vinařství Grmolec) Pro vinařství Bunža nejsou turisté rozhodující skupinou, protože víno rozvážejí a to buď přímo zákazníkům anebo

hlavně velkoobchodům. Pro vinařství Václav Šalša také nejsou turisté momentálně nějak důležití, spíše jen okrajově. A v neposlední řadě pro rodinné vinařství Buštík jsou turisté důležití z více jak 60 %.

Co se týká vzdálenosti návštěvníků, přijíždějí průběžně z celé republiky, nejvíce však ze Středočeského a Moravskoslezského kraje. Vinařství navštěvují nejčastěji lidé ve středním věku, tzn. okolo 30 – 50 let. Jejich průměrná útrata je okolo 2000 Kč na osobu, max. 3000 Kč na osobu. Záleží, jaké služby si v daném vinařství vyberou (např. ubytování, degustace, nákup vína, apod.). Je to opravdu individuální, závisí to na každém člověku nebo skupině lidí. „*Někdo si žádné víno ani nekoupí, že mu nechutná nebo má oblíbeného jiného vinaře. Spousta lidí vyhledává nějaké speciality, to znamená víno v sudech, oranžová vína, nebo bio vína, apod. Tady se s tím moc nesetkáváme, u nás chtějí především suchá nebo polosuchá vína. Trend polosladkých vín postupně upadá.*“ (vinařství Václav Šalša) Turisté tedy požadují kvalitní nedoslazovaná vína pouze s přírodní cukernatostí a s primárním aromatem (ovocné, květinové tóny) a šťavnaté, freshové (svěží). Chtějí spíše vína mladšího ročníku, max. do 3 let, ne ročníková.

Otázka č. 5: Poskytované služby turistům

Turisté u nich využívají služeb, jako jsou: exkurze, řízené degustace, pohoštění, balíky degustačních programů spojených s občerstvením a v neposlední řadě i ubytovací služby. A mají také možnost zakoupit si jejich vlastní produkty (vína) přímo z vinařství za sklepní ceny.

Otázka č. 6: Účast na vinařských akcích v obci

Účastní se různých místních výstav a všech propagačních vinařských akcí. „*Jsou zde různé akce, některé jsou zavedené a hodně navštěvované a tam chodíme rádi, ale jsou v Kyjově také nové akce, které ale nemají ten efekt pro nás. Snažíme se je nějakým způsobem, ale pokaždé podpořit.*“ (vinařství Václav Šalša) Rodinné vinařství Grmolec se účastní všech akcí v obci, které jsou pořádány prostřednictvím občanského sdružení s názvem Spolek Hovoranských vinařů. Mezi největší akce patří: Den otevřených sklepů v Hovoranech, Hovoranskými vinohrady za vínem, Svatý Martin na Hovoransku, Josefský košť vín, Ples vinařů a přátel dobrého vína. A rodinné vinařství Buštík se účastní dvakrát ročně otevřených sklepů, místních výstav vín, konference PIWI v Šardicích a Hibernál Forum.

Otázka č. 7: Zásadní problémy vinařského cestovního ruchu

Vinařských akcí v regionu neustále přibývá a to si s sebou nese problémy s nedostatečnými ubytovacími kapacitami. A může to být i na úkor kvalitních služeb. „*Dalším problémem je, že spousta lidí si myslí, že vždy musí být spojené víno a folklor. Ale proč to nespojit s jazzem a folkem. Tady se to v Kyjově děje (folkové léto), jezdíme i do Strážnice na Festival slunce, což je vlastně folkový a country festival. Nabízíme tam svoje vína a je to podle mě opravdu úspěšná akce pro lidi, co poslouchají tento jiný žánr.*“ (vinařství Václav Šalša) Dle vinařství Bunža trvalo velmi dlouho přeorientovat část populace na konzumaci a vůbec vinařskou kulturu. Rodinné vinařství Bušík vidí problém v tom, že by se měly mnohem více podporovat méně známé lokality v regionu.

Otázka č. 8: Podpora vinařství ze strany institucí, které jsou za tímto účelem zřízeny

Instituce by dle jejich názorů měly více podporovat menší akce a malé vinaře na daném území. Např. konkrétně informační centra měst, by měly mnohem více podporovat vinařství, umožnit jim zde umístit propagační materiály, vyvěsit vinaře na jejich webových stránkách a vydávat seznam pořádaných vinařských akcí v regionu. Národní vinařské centrum vinařství vnímají kladně, je to pro ně nějakým způsobem podpora. Informovanost je zde dobrá prostřednictvím webových portálů: Vína z Moravy, vína z Čech. A především informovanost o vinařských soutěžích (na webových stránkách: elwis.cz), kde přímo naleznou, kterých vinařských soutěží se může vinařství aktuálně zúčastnit. Vinařský fond vnímají jako institut, kterému odvádějí část finančních prostředků z litru vyrobeného vína. A který by měl cíleně propagovat vinohradnictví a vinařství v ČR. Vinařství naopak nevnímají nějakou finanční podporu přímo z JMK.

Otázka č. 9: Známky kvality pro vinařství

Všichni dotazovaní se setkali s danými známkami kvality: regionální specialita, cyklisté vítáni, certifikace zařízení vinařské turistiky. Pro vinařství je známka Cyklisté vítáni téměř bezpředmětná, když si cyklisté nemůžou dát ani skleničku vína díky nulové toleranci v ČR a nemůžou si ani žádné víno odvést domů. Certifikaci zařízení vinařské turistiky vnímají kladně. Rodinné vinařství Bušík nyní řeší certifikaci Víno z Moravy pro vlastní vinařství a následně pro budoucí penzion. Rodinné vinařství Grmolec získalo certifikaci na vinařství, vinný sklep a ubytování. Téměř všechna dotazovaná vinařství jsou toho názoru, že označení podniků těmito známkami je jeden z aspektů zvýšené poptávky po těchto podnicích. Pouze vinařství Václav Šalša je opačného názoru.

8.4 Závěr k výzkumnému šetření

V závěru výzkumného šetření je popsáno celkové shrnutí následujících kategorií a výsledná zjištění v této problematice.

Předseda MAS Kyjovského Slovácka

Vinařská turistika je široký komplex, který není jenom o víně, ale o poznávání krajiny, památek, o celkovém vjemu, který na daného člověka působí. Výhody vinařského cestovního ruchu není tak jednoduché identifikovat, neboť je svázaný přísnou legislativou. Mezi klíčové aktéry vinařského cestovního ruchu spadá především MAS Kyjovské Slovácko, pak samozřejmě jednotlivé obce, samotní vinaři a různé instituce, které podporují vinařský cestovní ruch na tomto území. Vinařskou turistiku spíše dělají lidé zvenčí (např. turistická asociace Slovácko, Nadace partnerství, apod.) než lidé uvnitř.

Co se týká zdrojů financování, tak většinou úloha MAS je v tom, že vinařským spolkům nebo vinařům pomáhají finančně. Přispívá k rozvoji vinařského cestovního ruchu například i tím, že poskytuje zdarma poradenství vinařům. Největší pokrok v rámci propagace vinařského cestovního ruchu je momentálně ten, že MAS je spoluzakladatelem turistické asociace Slovácko. Schopní vinaři v obcích si propagaci řeší sami. Co se týká spolupráce mezi vinaři, tak zde spíše nefunguje. Jelikož každý vinař má svoji klientelu vybudovanou a nemá potřebu s dalšími vinaři nějakým způsobem spolupracovat.

Největší problém vinařského cestovního ruchu je v legislativě. Mezi další problémy se řadí např. úbytek nebo stagnace malovinařů a malých zemědělců vlivem již zmiňované legislativy, nedostatečně rozvinutá celková infrastruktura jednotlivých zařízení v oblasti cestovního ruchu např. vinařská turistika v Kyjově. Vinaři by se měli dávat více dohromady a spolupracovat spolu navzájem. Měl by se také určitě zlepšit celkově marketing vinařského cestovního ruchu, propagace daných vinařů i vinařských akcí. Dále by se měly více rozvíjet vinné sklepy a zlepšit také jejich infrastrukturu, více rozvíjet vinařský cestovní ruch a služby s tím spojené a v neposlední řadě zlepšit vzdělávání samotných vinařů.

Starostové obcí

Vinařství na Kyjovsku má bohatou tradici a vedle folkloru je patrně nejobvyklejším důvodem, proč turisté do daného regionu přijíždějí. O rozvoj vinařství v regionu pečují především tedy přímo vinaři. Budují dobré jméno nejen svým vínům, ale i samotným obcím. Klíčovými aktéry vinařského cestovního ruchu na území MAS Kyjovské Slovácko jsou

samotní vinaři, kteří umějí táhnout za jeden provaz. Mezi další aktéry patří i MAS Kyjovské Slovácko, dále Turistické informační centrum Kyjov + Město Kyjov, Turistická asociace Slovácko a jednotlivé obce. Obce podporují místní vinaře při prezentaci jejich vín, dále také prezentují jejich vína při kulturních akcích a podporují vinařskou kulturu na jejich území. Nejúčinnější propagací je podle obcí kvalita nabízených služeb a kvalita vína, občerstvení a chování zapojených vinařů. Dobrou propagací je také bezpochyby tisk, rozhlasové pozvánky, facebook, Twitter, plakáty a reklama v obecním zpravodaji a na stránkách obcí.

Co se týká zdrojů financování, tak v případě obcí se jedná o podporu formou propagace, ale také finanční podporu. Na vinařské akce si organizátoři zpravidla žádají o peníze v rámci grantového systému. MAS Kyjovské Slovácko také podporuje finančně vinařský cestovní ruch a aktivně se zapojuje do propagace vinařské turistiky prostřednictvím Turistické asociace Slovácko. V mikroregionu Hovoransko spolu obce příliš nespolupracují při podpoře a pořádání vinařských akcí, apod. Naopak mikroregion Nový Dvůr pořádá společně spoustu akcí během roku (např. Burčákové putování). Vinařský fond pořádá různá školení, propagační akce a zastupuje vinaře. Naopak vinaři do něho musí odvádět část svých finančních prostředků do určitého data. Jihomoravský kraj dává převážně dotace na propagaci vinařství, dále na oplachovačky, chladiřenské zařízení, apod. Ministerstvo zemědělství obce nikdy nevyužily k čerpání dotací, co se týká vinařství a samotných vinařů.

Mezi problémy vinařského cestovního ruchu spadá např. zavedení registračních pokladen pro drobné vinaře, povinnost prodeje vína pouze registrovaní vinaři, nízké výkupní ceny hroznů. Dále také vymizí tradiční drobní pěstitelé, malá a tradiční vinařství, z čehož vyplývá i snížení počtu otevřených sklepů. Dalším problémem je nedostatek ubytovacích kapacit a jejich kvalita. Chybí také prodej vína ze sklepa během týdne – není zavedena služba vinařská pohotovost. V regionu se nachází také malé množství sklepů, je zde malý zájem vinařů o širší spolupráci při organizaci kulturně-vinařských akcí a v neposlední řadě malý počet producentů vína. Je určitě nutné zpracovat na koncepci vinařské turistiky. Je to segment, na který může být tento region právem hrdý a který zdaleka ještě nevyčerpal svůj potenciál. Je třeba také navázat užší spolupráci s regionálními vinaři a zjistit jejich nápady. Dále podpořit rozvoj vinařství jako důležitou součást cestovního ruchu na tomto území.

Aktéři vinařského cestovního ruchu

Oblast Kyjovského Slovácka leží mimo navštěvovanější vinařské oblasti vzhledem k Praze. V posledních letech je však velký boom ohledně cestovního ruchu. Na druhou stranu zde není vybudováno velké zázemí pro ubytování a s tím související cestovní ruch. Vinařství

se samy propagují prostřednictvím webových stránek, sociálních sítí, dále pomocí účasti na vinařských soutěžích (získání ocenění), vinařských výstavách a veletrzích. Avšak nejlepší propagace je dle nich pomocí vína. Propagují jejich vinařství také prostřednictvím obchodních partnerů, což je také jedna z nejúčinnějších propagací. Vinařství přispívá např. tím, že se zapojují do spolkových vinařských a propagačních akcí o víně a vinařství nebo také přijímají hosty v jejich vinařstvích.

Každé vinařství vnímá odlišně, zda jsou pro ně turisté důležitou cílovou skupinou. Co se týká vzdálenosti návštěvníků, přijíždějí z celé republiky, nejvíce však ze Středočeského a Moravskoslezského kraje. Nejčastěji je navštěvují lidé ve středním věku, tzn. okolo 30 – 50 let. Jejich průměrná útrata je okolo 2000 Kč na osobu, max. 3000 Kč na osobu. Záleží, jaké služby si v daném vinařství vyberou (např. ubytování, degustace, nákup vína). Turisté požadují kvalitní nedoslazovaná vína pouze s přírodní cukernatostí a s primárním aromatem. Chtějí spíše vína mladšího ročníku, max. do 3 let. Využívají u nich následujících služeb: exkurze, řízené degustace, pohoštění, ubytovací služby, apod. A mají také možnost zakoupit si jejich vlastní produkty (vína) přímo z vinařství za sklepní ceny.

Vinařských akcí v regionu neustále přibývá a to si s sebou nese problémy s nedostatečnými ubytovacími kapacitami. A může to být i na úkor kvalitních služeb. Instituce by dle jejich názorů měly více podporovat menší akce a malé vinaře na daném území. Např. informační centra měst, by měly více podporovat vinařství, umožnit jim umístit propagační materiály, mít vyvěšené vinaře na jejich webových stránkách a vydávat seznam pořádaných vinařských akcí v regionu. Národní vinařské centrum vinařství vnímají kladně, je to pro ně nějakým způsobem podpora. Vinařský fond vnímají jako institut, kterému odvádějí část finančních prostředků z litru vyrobeného vína. A který by měl cíleně propagovat vinohradnictví a vinařství v ČR. Vinařství naopak nevnímají nějakou finanční podporu přímo z JMK.

Všichni dotazovaní se setkali s danými známkami kvality: regionální specialita, cyklisté vítání, certifikace zařízení vinařské turistiky. Pro vinařství je známka Cyklisté vítání téměř bezpředmětná, když si cyklisté nemůžou dát ve vinařství ani skleničku vína díky nulové toleranci v ČR a nemůžou si ani žádné víno odvést domů. Certifikaci zařízení vinařské turistiky vnímají kladně. Rodinné vinařství Bušník nyní řeší certifikaci Víno z Moravy pro vlastní vinařství a následně pro budoucí penzion. Rodinné vinařství Grmolec již získalo certifikaci na: vinařství, vinný sklep a ubytování. Téměř všechna dotazovaná vinařství jsou toho názoru, že označení podniků těmito známkami je jeden z aspektů zvýšené poptávky po těchto podnicích. Pouze vinařství Václav Šalša je opačného názoru.

9 NÁVRH PROJEKTU PRO ROZVOJ VINAŘSKÉHO CESTOVNÍHO RUCHU NA ÚZEMÍ MAS KYJOVSKÉ SLOVÁCKO

Návrh projektu pro rozvoj vinařského cestovního ruchu na území MAS Kyjovské Slovácko byl zpracován na základě získaných poznatků z praktické části, dále z mého subjektivního názoru a také z velmi dobrých znalostí místního prostředí. V projektu je kladen důraz především na provázanost obcí v mikroregionu, dále na spolupráci jednotlivých obcí a vinařů v mikroregionu. Akci pořádá mikroregion Hovoransko ve spolupráci s místními vinaři (vinařskými spolky) s cílem propagovat své víno, regionální potraviny a dané území. Dále také zajistit pro veřejnost aktivní a příjemný den po otevřených vinařských sklepech. A v neposlední řadě je akce doprovázena bohatým kulturním a gastronomickým programem.

9.1 Popis projektu

Tabulka 2 Informace o projektu (vlastní zpracování)

Název projektu	Festival mezi sklepy na Hovoransku
Zadavatel	Mikroregion Hovoransko ve spolupráci s místními vinaři
Místo realizace	Šardice – Hovorany - Čejč
Cíl projektu	<p>Propagace vinařství a vína</p> <p>Seznámení s nejlepšími vinařství v mikroregionu Hovoransko; vlastní přítomnost na místě, odkud víno pochází</p> <p>Propagace regionálních potravin</p> <p>Propagace mikroregionu Hovoransko</p> <p>Pěší turistika – aktivní pohyb v přírodě</p> <p>Kulturní a gastronomický zážitek</p>
Cílová skupina	Obyvatelé Hovoranska, turisté
Termín realizace	22. 8. 2020 – 23. 8. 2020
Odhadované náklady	749 733 Kč
Způsob financování	<p>JMK – dotační titul 1 Presentace vinařství a vinohradnictví</p> <p>Prostředky z vybraného vstupného</p>

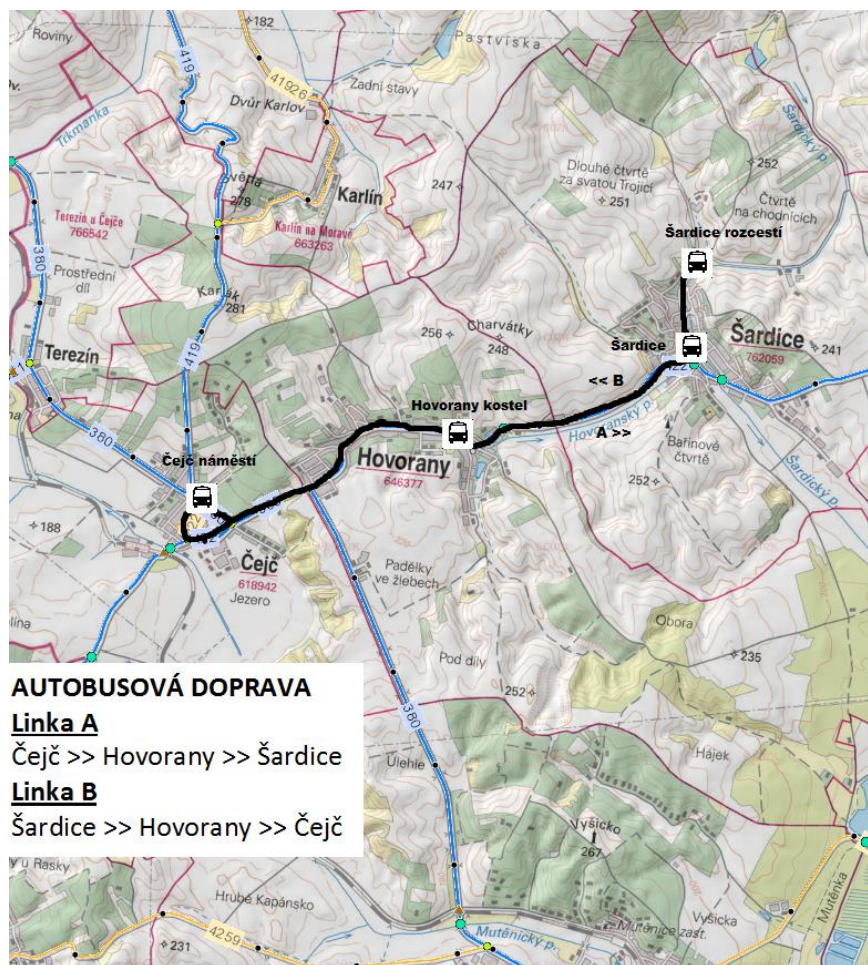
Projekt je zaměřen na realizaci letního festivalu mezi sklepy na Hovoransku. Jednalo by se o představení vinařů a jejich vína přímo ve sklepech. Jak již bylo výše zmíněno, projekt vychází z praktické části, ve které bylo zjištěno, že z hlediska pořádání vinařských akcí se jeví měsíc srpen jako průměrný a tento měsíc je vhodný pro konání dané akce. Dále se dle předchozího výzkumu ukázalo, že chybí dostatečná provázanost obcí v mikroregionu vztahující se k pořádání vinařských akcí a také není dostatečná spolupráce obcí s místními vinaři/vinařskými spolky. Návrh projektu byl konzultován s předsedkyní MAS Kyjovského Slovácka a se spoluorganizátorem podobných vinařských akcí - finanční stránka a celková organizace projektu – Anna Čárková (předsedkyně MAS Kyjovského Slovácka) a Bronislav Grmolec (člen Spolku Hovoranských vinařů). Projekt je vymezen pro všechny členské obce mikroregionu a i ostatní obce v regionu.

Dvoudenní festival otevřených sklepů by se pořádal v průběhu srpna, kdy je na území MAS Kyjovského Slovácka zaznamenán průměrný počet akcí za celý rok. Festival by se tedy konal od soboty do neděle v srpnovém víkendu. Místem pro konání festivalu je stanovena obec Šardice, obec Hovorany a obec Čejč. Centrální registrační místo bude v Šardicích. Kyvadlová doprava mezi obcemi bude zajištěna zdarma pro návštěvníky po celou dobu festivalu. Pro návštěvníky je otevřeno dvacet vinařských sklepů v obcích Čejč, Hovorany a Šardice, dále na ně čeká degustace vín přímo z rukou vinařů, cimbálky i další kulturní program a v neposlední řadě nebudou chybět ani regionální speciality spojené s vínem. K dispozici tedy bude degustace všech festivalových vzorků, vstup do vinařských sklepů, tištěný průvodce s medailonky vinařů (viz Příloha P V), degustační sklenička, stylová taška, možnost využití festivalové autobusové dopravy a vstup na vybrané akce doprovodného programu. Hlavním organizátorem letního festivalu otevřených sklepů by byl především mikroregion Hovoransko ve spolupráci s místními vinaři/vinařskými spolky. Byl by zde vyhrazen prostor i pro dobrovolnou pomoc občanů mikroregionu.

Kyvadlová doprava:

Jedná se o trasu spojující obce na mikroregionu Hovoransko, která povede z Čejče přes Hovorany do Šardic a zpět. Kyvadlová doprava mezi festivalovými obcemi je zajištěna festivalovými autobusy (Linky A a B) v sobotu od 9:30 hod. do 21:30 hod. v intervalu 15 – 30 minut a v neděli od 9:30 hod. do 16 hod. v intervalu 30 minut. Vstupenka na Festival otevřených sklepů funguje jako volná jízdenka na všechny festivalové spoje během obou dnů festivalu. Autobusy i nástupní místa jsou vyznačeny logem. V mapách jsou zastávky označeny symbolem autobusu.

Obrázek 13 Mapa kyvadlové dopravy v mikroregionu Hovoransko (Geoportal, 2020; vlastní zpracování)

Festival mezi sklepy má významný budoucí potenciál pro rozvoj vinařského cestovního ruchu na tomto území. Na počátku by se nejspíše jednalo o místní festival, ale postupně by mohlo dojít k dalšímu rozšíření festivalu z hlediska získání většího počtu návštěvníků a oblíbenosti místních vinařů a jejich vín. Inovativní charakter festivalu by spočíval v ochutnávce a prodeji regionálních produktů ve formě vín od místních vinařů, domácích koláčků, vinných moštů, bramborových placek s povidly a mákem, apod.

9.2 Cíl projektu

Hlavním cílem projektu je podpora, rozvoj a propagace vinařství ve vztahu k cestovnímu ruchu. Projekt tedy podporuje vinařský cestovní ruch a orientuje se na spojení vinařské akce v mikroregionu Hovoransko s přilákáním většího počtu návštěvníků během letních prázdnin do regionu. Další úlohou projektu je poukázat na vinařství, vinařskou kulturu daného regionu a typickou gastronomii související s regionálními produkty. Je zde také snaha rozšířit nabídku vinařských aktivit a tím i oslovit širší cílovou skupinu. Projekt má dále za úkol

podpořit místní vinaře a spolky a také vzájemnou spolupráci mezi jednotlivými aktéry (obce a vinaři). Důležité je i zlepšit provázanost obcí v daném mikroregionu.

Cílem projektu je tedy připravit pro veřejnost, tzn. pro místní obyvatele a návštěvníky regionu dvoudenní program spojený s vinařskou turistikou. Mezi veřejností roste poptávka po programech/akcích, které poskytují zajímavé zážitky o víkendu. Z tohoto důvodu má projekt celkově za cíle:

- Přilákat návštěvníky do mikroregionu Hovoransko a umožnit jim strávení aktivního dne formou chození po vinařských sklípících.
- Umožnit veřejnosti a milovníkům vína poznat vinařství a samotné vinaře v mikroregionu. Dále také osobně vidět místa, odkud vína pochází a seznámit se s daným vinařstvím. Je zde i možnost klást otázky přímo vinařům v otevřených sklepech.
- Poskytnout jim bohatý kulturní a gastronomický program a degustace vín přímo z rukou vinařů.

Projekt tedy nabízí aktivní pohyb v přírodě, poznání vinařství a vína a v neposlední řadě kulturní a gastronomický zážitek.

9.3 Cílové skupiny projektu

Cílovou skupinou projektu jsou vymezeny všechny věkové kategorie. Projekt je realizován na základě vzájemné spolupráce určených aktérů a koordinace jednotlivých aktivit. Dotčeným aktérem je mikroregion Hovoransko, místní vinaři/vinařské spolky, zástupci podnikatelského a neziskového sektoru a v neposlední řadě veřejnost. Pro projekt bylo vybráno vhodné území mikroregionu Hovoransko.

9.4 Zdůvodnění přínosu projektu

Přínosem projektu bude vytvoření větší provázanosti obcí v mikroregionu, dále užší spolupráce mezi obcemi a vinařskými spolky/samotnými vinaři. Získání nových zkušeností a poznatků z organizace a spolupráce při pořádání větších vinařských akcí spojených s kulturním i gastronomickým programem a také rozvoj vinařského cestovního ruchu v rámci celého mikroregionu. Dalším přínosem bude poznání tradiční místní kuchyně spojené s vínem, edukace a poznání místních vinařství a jejich vín, a mnoho dalšího. Bezpochyby se také zvýší povědomí o celém mikroregionu Hovoransko a výsledkem celého

projektu bude tedy vytvoření společné akce obcí v mikroregionu, která bezpochyby přiláká nové návštěvníky do regionu.

9.5 Časový harmonogram

Časový harmonogram je spojen s jednotlivými etapami projektu, dále s jeho přípravou a v závěru se samotnou realizací. V přípravné fázi je založena projektová skupina, která je zodpovědná za vypracování celkové detailní dokumentace. Tato fáze bude trvat přibližně půl roku, samozřejmě to závisí na náročnosti daného projektu. Časový harmonogram bude zhotoven současně s tvorbou plánu projektu.

Tabulka 3 Harmonogram přípravy projektu (vlastní zpracování)

Do 15. 3. 2020	<ul style="list-style-type: none"> - Podat žádost o dotaci z programu Podpora vinařství, vinohradnictví, ovocnářství a zelinářství v JMK, dotační titul 1 – Presentace vinařství a vinohradnictví, min. výše dotace 25 tis. Kč, max. výše dotace 100 tis. Kč, min. podíl spoluúčasti je 50%. Žádost bude podána na 50 000. Dotace bude použita na výrobu informačních a propagačních materiálů, předmětů a informačních tabulí a na samotnou propagaci akce na webových stránkách. - Stanovení přiměřené ceny vstupného
Únor 2020	<ul style="list-style-type: none"> - Oslovit místní vinaře a obce v mikroregionu (zajištění setů na sezení zdarma od obcí) - Oslovit místní vinařské spolky na podílení se na organizaci festivalu
Únor 2020	<ul style="list-style-type: none"> - Určení odpovědných osob/organizátorů
Únor 2020	<ul style="list-style-type: none"> - Umístit pozvánku na akci na internetové stránky obcí a jednotlivých vinařství
Březen 2020	<ul style="list-style-type: none"> - Zajistit doprovodné služby pro návštěvníky (nabídka regionálních produktů)
Březen 2020	<ul style="list-style-type: none"> - Výběr a oslovení vhodných cimbálových muzik
Duben 2020	<ul style="list-style-type: none"> - Oslovit a zajistit kyvadlovou dopravu (prostřednictvím společnosti BORS)
Květen 2020	<ul style="list-style-type: none"> - Zadat do výroby skleničky s logem Festivalu mezi sklepy

Červen 2020	<ul style="list-style-type: none"> - Výběr reklamní agentury - Grafická tvorba propagačního materiálu - Výběr a tisk propagačního materiálu - Výroba informačních tabulí
Červenec 2020	<ul style="list-style-type: none"> - Letáky s pozvánkou na akci distribuovat do všech vinoték - Umístit letáky do vybraných obchodů regionu - Inzerce v tisku
Srpen 2020	<ul style="list-style-type: none"> - Propagace akce prostřednictvím regionálního rádia (Rádio Jih)
20. 8. 2020	<ul style="list-style-type: none"> - Umístění informačních tabulí okolo vinařských sklepů
21. 8. 2020	<ul style="list-style-type: none"> - Dovoz dřevěných lavic a stolů (tzv. pivní sety) na posezení a občerstvení (od obcí zdarma) - Montáž na místě použití
22. 8. 2020 do 9:30 hod.	<ul style="list-style-type: none"> - Závoz skleniček k degustaci - Distribuce lahví vína si zajistí každý vinař sám - Všechny další potřeby pro podávání občerstvení si obstarají vybraní vinaři sami za vlastní náklady
22. 8. 2020 10 hod.	<ul style="list-style-type: none"> - Začátek akce
23. 8. 2020 15 hod.	<ul style="list-style-type: none"> - Konec akce

Program festivalu

Jak již bylo výše zmíněno, cílem festivalu je připravit pro veřejnost, tzn. pro místní obyvatele a návštěvníky regionu dvoudenní program spojený s vinařskou turistikou. Tzn. přilákat návštěvníky do mikroregionu Hovoransko, umožnit veřejnosti a milovníkům vína poznat vinařství a samotné vinaře v mikroregionu a poskytnout jim bohatý kulturní a gastronomický program a degustace vín přímo z rukou vinařů.

Festival by oficiálně začínal v sobotu 22. 8. 2020, sklepy by byly otevřené od 10 do 21 hodin s následným večerním programem. V neděli 23. 8. 2020 by festival pokračoval od 10 do 15 hodin. V obou dvou dnech by byla možnost nákupu vína pro návštěvníky. Na návštěvníky by čekalo dvacet otevřených sklepů v obcích Čejč, Hovorany a Šardice, dále také degustace vín přímo z rukou vinařů, cimbálky i další kulturní program. V neposlední řadě by nechyběly ani regionální speciality spojené s vínem. Vystoupily by zde např. i folklorní soubory (Hovoranský folklorní mužácký soubor a dětský folklorní soubor Potůček) nebo cimbálové muziky z mikroregionu Hovoransko. Předvedly by jejich tradiční taneční, hudební a pěvecké umění. Akce se koná za každého počasí. Avšak z důvodu aktuálních událostí ohledně koronaviru není jisté, zda by se akce konala v tomto stanoveném termínu nebo by byla posunuta.

Tabulka 4 Seznam jednotlivých vinařů v obcích (vlastní zpracování)

Šardice	Hovorany	Čejč
1/ Rodinné vinařství Benešovský	8/ Grmolec rodinné vinařství	17/ Melkusovi rodinné vinařství
2/ Vinařství Foretník	9/ Vinařství Svatopluk Kalábek	18/ Císařské sklepy Horák
3/ Rodinné vinařství Bušík	10/ Vinařství Grmolec Luboš	19/ Vinařství Bravenec
4/ Vinařství Nešporovi	11/ Vinařství Škrobák	20/ Vinný sklep U Hroznu
5/ Vinařství Zdeněk Galia	12/ Vinařství Fasora a synové	
6/ MARIPET – Marie Stávková a Petr Lhota	13/ Rodinné vinařství Esterka	
7/ Vinařství Karlík	14/ VínOsřížek	
	15/ Vinařství Vydařilý	
	16/ Rodinné vinařství Machalínek	

* Použité číslování je následně uvedeno v bližších specifikacích vinařství v příloze P V.

SOBOTA 22. 8. 2020 od 10 hod. do 21 hod.:

Kulturní i gastronomický program je odlišně rozdělen v jednotlivých obcích. Gastronomický program v obcích se koná po celou dobu konání festivalu, tudíž tyto údaje jsou uvedeny pouze jednou v této části.

1. Šardice

Tabulka 5 Kulturní program na sobotu v obci Šardice (vlastní zpracování)

Vystoupení šardické cimbálky Denica	Postupně obejde všechny šardické sklepy od 14 hod.
Tahání košťýřem	Možnost vyzkoušet si tahání košťýřem 4 různých velikostí od 15 hod. ve vinařství Nešporovi.
Degustace speciálních vín	Degustace obsahuje odborný výklad vinaře, je vhodná pro 2 – 5 osob. Cena za skupinu je 1000 Kč. Koná po celou dobu festivalu ve vinařství Foretník.
Sabrage	Možnost si seknout svoji láhev za poplatek 200 Kč (v ceně je láhev šampusu) ve vinařství Foretník. Probíhá po celou dobu festivalu.

Tabulka 6 Gastronomický program na sobotu i neděli v obci Šardice (vlastní zpracování)

Bramborové laty a paštiky	Po celou dobu konání festivalu až do vyprodání ve vinařství Foretník.
Občerstvení na statku v Šardicích	V sobotu i neděli do vyprodání zásob. Nabídka: zvěřinový guláš, smažený řízek, párek v rohlíku.

Regionální domácí kuchyně	Lehké občerstvení ve formě regionální domácí kuchyně nebo také nabídka vinných moštů ve vinařství Karlík.
Hospůdka U Jindry	Nabídka: škvarková pomazánka, domácí tlačěnka a chléb, česneková polévka, grilované speciality, jablečný štrůdl, káva, čaj, nealko nápoje, čepované pivo a další.
Restaurace U Orla	Nabídka: gulášová polévka, zvěřinový guláš, pečená kachna s knedlíkem a se zelím, svíčková, smažený řízek, nealko nápoje, atd.

2. Hovorany

Tabulka 7 Kulturní program na sobotu v obci Hovorany (vlastní zpracování)

Vystoupení cimbálky Červenica ze Šardic	Proběhne od 10 hod. do 14 hod. v rodinném vinařství GRMOLEC.
Vystoupení Hovoranského folklórního mužáckého souboru a dětského souboru Potůček	Koná se v Areálech sklepů v Hovoranech od 13 hodin.
Ukázka sabrage	Ukázka bude každou hodinu od 14 hodin v rodinném vinařství Grmolec.
Speciální degustace archivních vín	Degustace se bude konat vždy od 14, 16 a 18 hod. (kapacita omezena) v rodinném vinařství Machalínek. Archivní vína nejsou součástí standardní nabídky na festivalu. Vstupné je 200 Kč a obsahuje ochutnávku 10 vzorků i s možností nákupu vína.
Otevření archivních vín a prohlídka sklepa	Proběhne po 16 hod. ve vinařství Grmolec Luboš, maximálně pro 10 osob.

Prohlídka areálu	Jedná se o prohlídku výrobních a skladovacích prostor v celém areálu rodinného vinařství Grmolec po celý den.
-------------------------	---

Tabulka 8 Gastronomický program na sobotu i neděli v obci Hovorany (vlastní zpracování)

Škvarkovka a tlačěnka	Nabídka pro oba dva dny: tlačěnka, uzenina s chlebem, pomazánka škvarková ve vinařství Grmolec Luboš.
Hovoranské speciality	Víkendová nabídka: zelňačka, grilovaná úzená kýta, bramborák, káva, čaj, pivo, nealko, apod. ve vinařství VínOstřízek
Domácí pochutiny	Tradiční příprava kyjovských patentů a přesňáků v rodinném vinařství Grmolec.
Grilovaný oštěpek	Po celou dobu do vyprodání v rodinném vinařství Esterka.
Bramborové spirály a domácí palačinky	Po celou dobu konání festivalu do vyprodání v rodinném vinařství Machalínek.
Občerstvení U sumce	Nabídka: nealko, pivo, destiláty, káva, langoše, hranolky, zmrzlina, klobása.

3. Čejč

Tabulka 9 Kulturní program na sobotu v obci Čejč (vlastní zpracování)

Vystoupení cimbálky Mládí z Čejče	Bude postupně obcházet jednotlivé sklepy v Čejči od 13 hod. do 16 hod.
Co rozlišujeme během degustace	Povídání o vůních, barvách a chutích vína od 11 hod. ve vinařství Bravenec. Doba trvání přibližně 15-20 min.
Prohlídka sklípku	Prohlídka s průvodcem trvá okolo 10 min. Probíhá po celou dobu trvání festivalu.

Tabulka 10 Gastronomický program na sobotu i neděli v obci Čejč (vlastní zpracování)

Studená a teplá kuchyně U Hroznu	Nabídka: pivo, nealko, játrová pomazánka, kuřecí vývar, pečená krkovice, uzené maso se zelím a knedlíkem, játra na cibulce ve vinném sklepu U Hroznu.
Místní speciality	Víkendová nabídka: guláš, pečená žebra, hovězí hamburger, pivo, kofola, perlivá voda v rodinném vinařství Milada Melkusová.

NEDELE (od 10 hod. do 15 hod.):**1. Šardice**

Tabulka 11 Kulturní program na neděli v obci Šardice (vlastní zpracování)

Sáhni si pod sud a vytáhni si svůj archiv	Možnost vytáhnutí si libovolné archivní láhve k degustaci a odborný výklad k ní ve vinařství Foretník od 11 hod. Cena láhve je 250 Kč.
Degustace speciálních vín	Degustace obsahuje odborný výklad vinaře, je vhodná pro 2 – 5 osob. Cena za skupinu je 1000 Kč. Koná po celou dobu festivalu ve vinařství Foretník.
Sabrage	Možnost si seknout svoji láhev za poplatek 200 Kč (v ceně je láhev šampusu) ve vinařství Foretník. Probíhá po celou dobu festivalu.

2. Hovorany

Tabulka 12 Kulturní program na neděli v obci Hovorany (vlastní zpracování)

Prohlídka areálu	Prohlídka výrobních a skladovacích prostor v celém areálu po celý den v rodinném vinařství Grmolec.
Vystoupení harmonikáře	Průběžně během celé neděle návštěvníkům příjemná atmosféra ve VínOstřížek.

3. Čejč

Tabulka 13 Kulturní program na neděli v obci Čejč (vlastní zpracování)

Prohlídka sklípku	Prohlídka s průvodcem trvá okolo 10 min. Probíhá po celou dobu trvání festivalu.
Co rozlišujeme během degustace	Povídání o vůních, barvách a chutích vína od 13 hod. ve vinařství Bravenec. Doba trvání přibližně 15-20 min.

9.6 Financování projektu

V tomto projektu se očekává ekonomická návratnost z důvodu velké návštěvnosti v mikroregionu. Je zřejmé, že díky konání tohoto festivalu by se také zvýšila poptávka po ubytování a stravování v celém mikroregionu Hovoransko, popř. i v blízkém okolí. Je zapotřebí brát v potaz finanční možnosti cílových skupin tzn., z jaké velké části jsou ochotní a schopní financovat vinařství ve vztahu k cestovnímu ruchu. Dopad projektu bude tedy zaměřen na všechny obce v mikroregionu Hovoransko a ony samy se budou pořádání této akce nějakým způsobem účastnit. Do budoucna by bylo možné čerpat i např. z dotací Vinařského fondu při splnění stanovených podmínek.

V tabulce č. 14 je znázorněno vstupné festivalu. Vstupné by si návštěvníci mohli zakoupit v předprodeji na OÚ v mikroregionu Hovoransko nebo přímo na místě na pokladně festivalu v Šardicích (centrální registrační místo). Vstupenky je nutné vyměnit na stanoveném registračním místě za „startovní balíček“ - degustační sklenička, taška, průvodce s mapkou a s katalogem nabízeného vína ve festivalových sklepech a také s poukazy k odběru vína.

Tabulka 14 Vstupné na festival (vlastní zpracování)

Vstupné	Cena vstupného v Kč
Předprodej – dvoudenní vstupné	850 Kč
Prodej na místě – dvoudenní vstupné	950 Kč
*ZTP + doprovod (1 osoba)	Zdarma

V ceně vstupenky je:

- volná degustace festivalových vín u zainteresovaných vinařů
- kyvadlová doprava mezi festivalovými obcemi po celou dobu festivalu
- tištěný průvodce s profily všech vinařů
- katalog nabízeného vína ve festivalových sklepech
- festivalová degustační sklenička
- plátěná taška s logem festivalu
- poukaz k odběru vína v hodnotě 200 Kč dle vlastního výběru u festivalových vinařů

Následně je zde znázorněn návrh nákladů, které jsou spjaty s organizací tohoto projektu. Tabulky příjmů a výdajů projektu a s tím související i tabulka vstupného na festival (viz č. 14, 15 a 16) jsou zhotoveny na základě konzultací s předsedkyní MAS Kyjovské Slovácko, která se věnuje financování, propagaci a i organizaci různých akcí a s Bronislavem Grmolcem, který je členem Spolku Hovoranských vinařů. Tyto osoby mají přehled a dlouholeté zkušenosti s tvorbou odhadů příjmů a výdajů a s celkovou organizací těchto typů akcí. Předpokládaná účast na letním festivalu by byla přibližně 1200 návštěvníků.

Jihomoravský kraj podporuje různé oblasti na tomto území, mezi ně patří: kultura a památková péče, regionální rozvoj, venkov a zemědělství, vzdělání, sport a volný čas, životní prostředí, apod. Za účelem této akce byla podána žádost o dotaci z dotačního programu Podpora vinařství, vinohradnictví, ovocnářství a zelinářství v JMK. Dotační program je orientován na propagaci oborů, spolkovou činnost, vzdělávání, nákup technického zařízení pro konání výstav, meteorologických stanic a dalšího technického vybavení, pořizování informačních panelů, propagačních materiálů, webových stránek a propagačních kampaní na podporu uvedených oborů v Jihomoravském kraji. Dotace je přidělována na základě stanovených pravidel. Pro podání žádosti o dotaci je nutné mít

nainstalovaný program Software602 Form Filler. O schválení či neschválení dotací jsou žadatelé vyrozuměni písemně. A je zapotřebí také vyplnit smlouvu o poskytnutí dotace, která bude následně zaslána zpět k podpisu.

Technické požadavky na projekt:

- Festivalové degustační skleničky s potiskem pro účastníky, 1300 ks
- Plátěná taška s logem festivalu, 1300 ks
- Informační tabule, 20 ks
- Propagační materiál – informační letáky s pozvánkou na akci, poukazy k odběru vína, vstupenky na festival, program celé akce, mapy s trasou a značením jednotlivých sklepů, tištěný průvodce s profily všech vinařů, katalog nabízeného vína ve festivalových sklepech
- Cimbálové muzika Denica, CM Červenica ze Šardic a CM Mládí z Čejče
- Harmonikář, Hovoranský folklórní mužácký soubor a dětský soubor Potůček
- Stany v obcích mikroregionu Hovoransko, 6 ks (1 ks Čejč, 2 ks Šardice a 3 ks Hovorany)
- Jednoduché dřevěné lavice a stoly (tzv. pivní sety) na posezení a občerstvení v obcích mikroregionu Hovoransko 48 ks po 10 místech (propůjčení od obcí zdarma)

* U festivalových degustačních skleniček a plátěných tašek je počítáno navíc se 100 ks (předpokládaný počet návštěvníků je 1200), neboť musí být brána v potaz vždy nějaká rezerva.

Tabulka 15 Přehled příjmů festivalu (vlastní zpracování)

Příjmy festivalu	Cena v Kč
Dvoudenní vstupné	1 140 000 Kč
Dotace z Jihomoravského kraje	50 000 Kč
Dotační titul 1 Presentace vinařství a vinohradnictví JMK	
Celkem:	1 190 000 Kč

Tabulka 16 Přehled výdajů festivalu (vlastní zpracování)

Výdaje festivalu	Cena v Kč
Propagační materiál	26 501 Kč
20 ks informačních tabulí u sklepů	27 400 Kč
Náklady na propagaci akce (webové stránky obcí a vinařství, rozhlas, rádio Jih, sociální sítě)	3 000 Kč
Víno – degustace ve sklepech (2400 lahví)	480 000 Kč
Festivalové degustační skleničky s potiskem	115 144 Kč
Plátěná taška s logem festivalu	39 338 Kč
Odměna pro zdravotnický personál	3 000 Kč
Cimbálová muzika Denica	9 800 Kč
Cimbálová muzika Červenica	6 000 Kč
Cimbálová muzika Mládí z Čejče	4 200 Kč
Harmonikář	2 550 Kč
Úhrada nájmu za stany	16 800 Kč
Doprava (2 autobusy)	16 000 Kč
Celkem:	749 733 Kč

Tabulka 17 Výsledek hospodaření projektu (vlastní zpracování)

Festival mezi sklepy	Cena v Kč
Příjmy festivalu	1 190 000 Kč
Výdaje festivalu	749 733 Kč
VH	440 267 Kč

Z výše uvedených informací jsem dospěla k závěru, že navrhovaný projekt by nebyl ztrátový. Předpokládám, že by se při konání dalších festivalů zvýšila návštěvnost a rozvoj celého mikroregionu Hovoransko. Zisk by byl použit na přípravy dalších vinařských akcí a dále také spravedlivě rozdělen mezi jednotlivé vinařské spolky, které se této akce zúčastnily.

9.7 Propagace projektu

Propagace bude uskutečněna několika způsoby. Od února budou umístěny na webových stránkách obcí v mikroregionu a vybraných vinařství podrobné informace o akci. V červnu bude zvolena místní reklamní agentura, která zpracuje grafické návrhy na letáky s pozvánkou na akci, katalogy vína pro účastníky degustací ve sklepech, tištěného průvodce s medailonky vinařů pro návštěvníky, dále grafickou podobu prezentace na internetových stránkách a grafickou podobu informačních tabulí. Na začátku června nejprve proběhnou konzultace, poté podpis smlouvy a na závěr realizace zakázky, která musí být připravena do konce června. Popis trasy, mapy, program akce, seznam zúčastněných lidí si obce v mikroregionu za spolupráce místních vinařských spolků vytvoří a vytisknou sami. Další propagace bude prostřednictvím letáků, které budou k dispozici ve vinotékách a specializovaných obchodech s vínem, v turistickém informačním centru (Kyjov, Hodonín) a v obchodech s potravinami ve všech obcích regionu. Akce bude hlášena také místním rozhlasem v obcích mikroregionu Hovoransko, propagována na sociálních sítích, v novinách a v neposlední řadě bude v srpnu regionální rádio Jih vysílat reklamní spoty za účelem propagace dané akce.

9.8 Analýza rizik při realizaci projektu

- **Finanční riziko** – Vysoké náklady, které souvisejí s realizací projektu, popř. nezískání finančních zdrojů. Finanční riziko je možné eliminovat např. určením pevných finančních hranic, které nesmí být přesaženy nebo pravidelným odkládáním vlastních finančních zdrojů v případě, že by nebyly získány finanční prostředky od JMK, popř. sponzorů na tuto vinařskou akci.
- **Komunikační riziko** – Zde se jedná o špatnou komunikaci mezi aktéry nebo o špatnou koordinaci aktivit. Toto riziko lze eliminovat prostřednictvím vhodně vybraného projektového manažera, který je zodpovědný za koordinaci daných aktivit.
- **Sociální riziko** – Týká se nevhodného výběru osob realizujících danou akci. Toto sociální riziko eliminovat např. výběrem důvěryhodných a kvalifikovaných osob, správným rozdělením kompetencí mezi zvolené osoby.
- **Personální riziko** – Jde o přetíženost osob, které realizují daný projekt, dále o pokles nebo nedostatečnou motivaci osob, nespokojenost s celkovou organizací akce

a i s průběhem naplánovaných aktivit. Eliminovat personální riziko lze tak, že se nejprve zvolí vhodný a schopný projektový a finanční manažer, poté je nezbytné pozitivně motivovat osoby ke vzájemné spolupráci při tvorbě projektu a jeho následné realizaci, dále se snažit udržovat příjemnou pracovní atmosféru v kolektivu, rozložit vhodným způsobem aktivity mezi osoby realizující projekt a zabezpečit zpětnou vazbu z hlediska účastníků projektu, atd.

- **Projektové riziko** – Zde se jedná o nedostatečný zájem široké veřejnosti o daný typ akce nebo o nedodržení stanovených podmínek. První riziko je možné eliminovat pomocí dostatečné propagace akce s cílem získání většího počtu návštěvníků. Eliminovat druhé riziko lze např. prostřednictvím vhodného výběru kvalitního vedení projektu, které dodrží všechny termíny a vytyčené cíle ve vymezený čas.
- **Riziko nepříznivého počasí** – Nepříznivé počasí by mohlo snížit účast návštěvníků na akci. Za tímto účelem budou půjčeny stany pro krytí laviček a posezení. Avšak projekt nepočítá s tím, že by byla akce zrušena z toho důvodu. Je plánováno, že se akce bude konat za každého počasí.

9.9 Závěrečné zhodnocení projektu

Projekt povede k provázanosti obcí v mikroregionu Hovoransko, dále k užší spolupráci mezi obcemi a vinařskými spolky (samotnými vinaři), také i ke spolupráci MAS, obcí a obyvatel. Vznikne tedy nová vinařská akce, která přiláká větší počet návštěvníků do regionu, přispěje k rozvoji vinařského cestovního ruchu, k poznání tradiční regionální kuchyně spojené s vínem a v neposlední řadě k edukaci a poznání místních vinařství a jejich vín.

ZÁVĚR

Hlavním cílem diplomové práce bylo zhodnotit současný stav a rozvoj území MAS Kyjovské Slovácko v oblasti vinařského cestovního ruchu. Území MAS Kyjovské Slovácko je významné díky své bohaté historii, nádherné přírodě, zachovaným kulturním tradicím a kulturním památkám a v neposlední řadě také svou tradiční zemědělskou produkcí.

Z pohledu demografických změn v regionu dochází ke stárnutí populace a ke snižování porodnosti. V posledních letech se mírně snižuje počet obyvatel, jelikož je zde zaznamenán vyšší úbytek počtu obyvatel a vyšší migrace z regionu. V současné době se vzdělanostní struktura srovnala s průměrem v ČR. Na území mají dlouhodobě převahu organizace, které působí v sektoru služeb. Za zajímavé zaměstnavatele jsou považováni vinaři a zemědělci. Jejich činnost je obvykle omezoována příliš složitou legislativou, nezkušeností s využíváním externích zdrojů financování a byrokracií.

Služby v obcích jsou ovlivněny podle počtu obyvatel v obcích. Větší nabídku služeb lze nalézt převážně ve spádových centrech. Téměř většina obcí vlastní kulturní zařízení a knihovnu. Obce nabízejí volnočasové a sportovní vyžití. Ve většině obcí nalezneme typické spolky, např. dobrovolní hasiči. Co se týká ubytování, na území se vyskytuje různorodá nabídka hotelů, penzionů, ubytování v soukromí, několik turistických ubytoven nebo také ubytování ve vinných sklípcích. Stravovací služby jsou v regionu na vysoké úrovni. Převážně jsou koncentrovány do center, v menších obcích jsou obvykle omezené kapacity a nízká kvalita služeb. MAS nabízí mnoho možností, kde ochutnat víno.

Území MAS Kyjovské Slovácko spadá pod vinařskou oblast Morava a následně pod Slováckou vinařskou podoblast. Zahrnuje 118 vinařských obcí, 418 viničních tratí a celková výměra vinic je 4 413 ha. Procházejí jím přímo tři z deseti okruhů regionálních cyklostezek, které slučuje malebná krajina, bohaté tradice a jiskrné víno. Celkový počet provozovaných vinařství je 48, avšak pouze 5 vinařství je certifikováno. Vinných sklepů je zde celkem 41, z toho pouze 6 je certifikovaných. V regionu MAS se nacházejí pouze dvě certifikované vinotéky. Zbývajících 7 vinoték je necertifikovaných. Ubytování s vinařskou tematikou se vyskytuje v celkovém počtu 4, z toho 3 jsou certifikovaná. A v regionu MAS se nachází pouze 1 certifikovaná restaurace – Bukovanský mlýn.

Díky své poloze se zde nejlépe daří ranějším odrůdám bílých vín, jako jsou: Ryzlink rýnský, Müller Thurgau, Rulandské bílé, Rulandské šedé, Veltlínské zelené a Muškát moravský. Z červených odrůd: Frankovka, Zweigeltrebe a Svatovavřínecké. Produkovaná vína jsou

na špičkové úrovni, dosahují vynikajících výsledků na mezinárodních soutěžích a jsou zařazena mezi nejlepší vína ČR. V regionu se vyskytuje mnoho významných vinařů. Vinařské akce se konají celoročně. Nejvíce vinařských akcí se koná v dubnu, poté v listopadu a v březnu. Naopak nejméně vinařských akcí se koná v říjnu, prosinci a v lednu. Pro obce jsou nejdůležitější především akce, které navštěvují kromě místních obyvatel i obyvatelé přespolní. V regionu je však slabá koordinace akcí v regionu.

Z výzkumného šetření formou řízeného rozhovoru bylo zjištěno, že vinařství na Kyjovsku má bohatou tradici a vedle folkloru je patrně nejobvyklejším důvodem, proč turisté do daného regionu přijíždějí. Klíčovými aktéry vinařského cestovního ruchu jsou samotní vinaři, dále MAS Kyjovské Slovácko, TIC Kyjov, TAS a jednotlivé obce. Nejúčinnější propagací je kvalita nabízených služeb a kvalita vína, občerstvení a chování zapojených vinařů. Dobrou propagací je také tisk, rozhlasové pozvánky, Facebook, Twitter, plakáty a reklama v obecním zpravodaji a na stránkách obcí a vinařství. Co se týká zdrojů financování, v případě obcí se jedná o podporu formou propagace, ale také finanční podporu. MAS Kyjovské Slovácko také podporuje finančně vinařský cestovní ruch. V mikroregionu Hovoransko spolu obce příliš nespolupracují při podpoře a pořádání vinařských akcí. Vinařský fond pořádá různá školení, propagační akce a zastupuje vinaře. A Jihomoravský kraj dává převážně dotace na propagaci vinařství, avšak samotní vinaři dotace nevyužívají.

Z praktické části vyplynulo, že problémem vinařského cestovního ruchu je např. zavedení registračních pokladen pro drobné vinaře, povinnost prodeje vína pouze registrovaní vinaři, nízké výkupní ceny hroznů. Dále vymizí tradiční drobní pěstitelé, malá a tradiční vinařství. Dalším problémem je nedostatek ubytovacích kapacit a jejich kvalita. Chybí prodej vína ze sklepa během týdne, není zavedena služba vinařská pohotovost. Nachází se zde malé množství sklepů, je malý zájem vinařů o širší spolupráci při organizaci kulturně-vinařských akcí a malý počet producentů vína. Je třeba navázat užší spolupráci s regionálními vinaři a podpořit rozvoj vinařství ve vztahu k cestovnímu ruchu na tomto území.

Nutno podotknout současnou kritickou situaci v souvislosti s COVID-19, která zapříčinila pokles tržeb vinařství. Konkrétně se jedná o zrušení plánovaných akcí spojených s vínem, dále snížení prodejů vinařských produktů a v neposlední řadě i nemožnost ubytovat hosty ve vinařském zařízení. Přihlédneme-li k této skutečnosti je zcela patrné, že výdělky jednotlivých vinařství se výrazně snížily. Nicméně většina vinařství projevuje snahu v pokračování prodejů vína v omezeném režimu a to prostřednictvím tzv. okénkového

výdeje, případně rozvozu vína do rukou odběratelů. Avšak tato nelehká situace se bude postupně rozvolňovat a vracet zpátky do normálního stavu.

Diplomová práce a především její praktická část by mohla být podnětem pro uskutečnění daného projektu nebo alespoň inspirací k tvorbě podobného návrhu projektu. Projekt povede k provázanosti obcí v mikroregionu Hovoransko, dále k užší spolupráci mezi obcemi a vinařskými spolky (samotnými vinaři), také i ke spolupráci MAS, obcí a obyvatel. Vznikne tedy nová vinařská akce, která přiláká větší počet návštěvníků do regionu, přispěje k rozvoji vinařského cestovního ruchu, k poznání tradiční regionální kuchyně spojené s vínem a v neposlední řadě k edukaci a poznání místních vinařství a jejich vín.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Bibliografie

ACKERMANN, Petr, 2007. *Velký vinařský slovník*. Praha: Radix, 395 s. ISBN 978-80-86031-70-5.

BERÁNEK, Jaromír, 2013. *Ekonomika cestovního ruchu*. 1. vyd. Praha: Mag Consulting. 296 s. ISBN 978-80-86724-46-1.

CARLSEN, Jack a Stephen CHARTERS, 2006. *Global wine tourism: research, management and marketing*. London: CAB International, 278 s. ISBN 1-84593-170-X.

COOK, Roy A., Cathy H. C. HSU a Lorraine L. TAYLOR, 2018. *Tourism: the business of hospitality and travel*. 6th ed. Harlow: Pearson, 448 s. ISBN 978-1-292-22167-0.

CROCE, Erica a Giovanni PERRI, 2017. *Food and wine tourism: integrating food, travel and terroir*. 2nd ed. Boston, MA: CABI is a trading name of CAB International, 264 s. ISBN 9781786391278.

GÚČIK, Marian, 2010. *Cestovný ruch: úvod do štúdia*. Banská Bystrica: DALI-BB pre Slovak-Swiss Tourism, 307 s. Knižnica cestovného ruchu. ISBN 9788089090808.

HALL, Colin Michael, 2000. *Wine tourism around the world: development, management, and markets*. Boston: Butterworth-Heinemann, 348 s. ISBN 07-506-4530-X.

HALL, Colin Michael, SHARPLES Liz, CAMBOURNE Brock. MACIONIS Niki, 2009. *Wine tourism around the world*. Routledge, 368 s. ISBN: 9781136348723.

HESKOVÁ, Marie, 2011. *Cestovní ruch: pro vyšší odborné školy a vysoké školy*. 2. vyd. Praha: Fortuna, 216 s. ISBN: 978-80-7373-107-6.

KOTÍKOVÁ, Halina, 2013. *Nové trendy v nabídce cestovního ruchu*. Praha: Grada, 208 s. ISBN 978-80-247-4603-6.

KRAUS, Vilém, Zuzana FOFFOVÁ a Bohumil VURM, 2005. *Nová encyklopedie českého a moravského vína*. 1. díl. Praha: Praga Mystica, 306 s. ISBN 8086767000.

KRAUS, Vilém, Zuzana FOFFOVÁ a Bohumil WURM, 2008. *Nová encyklopedie českého a moravského vína*. 2. díl. Praha: Praga Mystica, 311 s. ISBN 978-80-86767-09-3.

MALÁ, Vlasta, 2002. *Základy cestovního ruchu*. Praha: Oeconomica, 98 s. ISBN 80-245-0439-1.

- OBŮRKOVÁ, Eva. *Krajem vína – To nejlepší z vinařské turistiky v Čechách*. Znojmo: Agentura Bravissimo, 2011. 31 s. ISBN 978-80-87498-00-2.
- OBŮRKOVÁ, Eva, 2017. *Kam za vínem*. 2. vyd. Brno: CPress, 160 s. ISBN 978-80-264-1444-5.
- PALATKOVÁ, Monika a Jitka ZICHOVÁ, 2014. *Ekonomika turismu: turismus České republiky*. 2. vyd. Praha: Grada, 264 s. ISBN 978-80-247-3643-3.
- PAVLOUŠEK, Pavel, 2011. *Pěstování révy vinné: moderní vinohradnictví*. Praha: Grada, 336 s. ISBN 978-80-247-3314-2.
- PETRŮ, Zdenka, 2007. *Základy ekonomiky cestovního ruchu*. 2. vyd. Praha: Idea service, 124 s. ISBN: 978-80-85970-55-5.
- RADA, T., TKÁČIKOVÁ J. a KUNC O., 2012. *Zákon o vinohradnictví a vinařství: komentář*. 1. vyd. Praha: WoltersKluwer ČR, 200 s. ISBN 978-80-7354-705-6.
- RYGLOVÁ, Kateřina, 2009. *Cestovní ruch – soubor studijních materiálů*. 3. vyd. Ostrava: KEY Publishing, 187 s. ISBN: 978-80-7418-28-6.
- RYGLOVÁ, Kateřina, Michal BURIAN a Ida VAJČNEROVÁ, 2011. *Cestovní ruch - podnikatelské principy a příležitosti v praxi*. Praha: Grada Publishing, 216 s. ISBN 978-80-247-4039-3.
- SYROVÁTKOVÁ, Jaroslava, 2013. *Specifické formy cestovního ruchu*. Liberec: Technická univerzita v Liberci, 84 s. ISBN 978-80-7372-927-1.
- ŠIMKOVÁ, Eva, 2008. *Manažerské a marketingové přístupy ve venkovské turistice*. 1 vyd. Hradec Králové: Gaudeamus, 95 s. ISBN 978-80-7041-586-3.
- ŠIMKOVÁ, Eva, 2013. *Sustainability in tourism and rural areas: monograph*. 1st ed. Hradec Králové: Gaudeamus, 190 s. ISBN 978-80-7435-361-1.
- VYSTOUPIL, Jiří a Martin ŠAUER, 2011. *Geografie cestovního ruchu České republiky*. 1. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 318 s. ISBN 9788073803407.
- ZELENKA, Josef a Martina PÁSKOVÁ, 2012. *Výkladový slovník cestovního ruchu*. 2. vyd. Praha: Linde Praha. 768 s. ISBN 978-80-7201-880-2.

Internetové zdroje

AUSTRIA INFO, © 2020. Vinařská kultura a vinařský podzim v Rakousku. In: *Austria.info/cz/* [online]. [cit. 2020-01-26]. Dostupné z: <https://www.austria.info/cz/servis-fakta/tradicni-obyceje/vinarska-kultura-a-vinarsky-podzim-v-rakousku>

CETRÁLA CESTOVNÍHO RUCHU – JIŽNÍ MORAVA, © 2020. Centrála cestovního ruchu jižní Moravy. In: *Ccrjm.cz* [online]. [cit. 2020-02-06]. Dostupné z: <https://www.ccrjm.cz/o-centrale/obecne-informace/>

CMB-Brno 2020, © 2020. Historie a současnost vinařství v ČR. In: *Cmb-brno2020.cz* [online]. [cit. 2020-02-04]. Dostupné z: <https://www.cmb-brno2020.cz/cs/vinarstvi-v-cr/historie-a-soucasnost/>

CYKLISTÉ VÍTÁNI, © 2005 – 2020. Podmínky certifikace Cyklisté vítáni. In: *Cyklistevitani.cz* [online]. [cit. 2020-02-05]. Dostupné z: <https://www.cyklistevitani.cz/Podminky-certifikace.aspx>

CZECHTOURISM, © 2020. Základní informace. In: *Czechtourism.cz* [online]. [cit. 2020-02-06]. Dostupné z: <https://www.czechtourism.cz/o-czechtourism/zakladni-informace/>

ČSÚ, 2011. Šetření o vinicích – 2009. In: *Czso.cz* [online]. [cit. 2020-01-30]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/setreni-o-vinicich-2009-b65kv5moay>

ČSÚ, 2016. Vinice (strukturální šetření) – 2015. In: *Czso.cz* [online]. [cit. 2020-01-30]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/vinice-strukturalni-setreni-2015>

ČSÚ, 2018. Kapacity hromadných ubytovacích zařízení v SO ORP. In: *Vdb.czso.cz* [online]. [cit. 2020-02-05]. Dostupné z: <https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=vystup-objektvyhledavani&vyhltext=ubytovac%C3%AD+kapacity&bkvt=dWJ5dG92YWpDrSBrYXBhY2l0eQ..&katalog=all&skupId=1247&pvo=CRU02-L12>

ČSÚ, © 2020. Počet a věkové složení obyvatel k 31. 12. - vybrané území. In: *Vdb.czso.cz* [online]. [cit. 2020-02-10]. Dostupné z: https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=vystup-objekt&pvo=DEM02&z=T&f=TABULKA&katalog=30845&str=v75&u=v75__VUZEMI__43__586404#w=

DEUTSCHES WEININSTITUT, © 2020a. Angebote in den Regionen. In: *Deutscheweine.de* [online]. [cit. 2020-01-22]. Dostupné z: <https://www.deutscheweine.de/tourismus/in-den-anbaugebieten/>

DEUTSCHES WEININSTITUT, © 2020b. Tourismus. In: *Deutscheweine.de* [online]. [cit. 2020-01-22]. Dostupné z: <https://www.deutscheweine.de/tourismus/>

EAGRI, © 2009-2020. Situační a výhledová zpráva réva vinná a víno. In: *Eagri.cz* [online]. [cit. 2020-02-03]. Dostupné z: http://eagri.cz/public/web/file/644471/SVZ___Vino_2019.pdf

EVINICE, © 2009 – 2020. Německá vína a vinařské oblasti Německa. In: *Evinice.cz* [online]. [cit. 2020-01-21]. Dostupné z: <https://www.evinice.cz/o-vine/nemecka-vina-a-vinarstvi>

FLAMIK, J., 2011 - 2012. Jižní Morava – příběh vinařského regionu [online]. [cit. 2020-02-05]. Dostupné z: http://www.partnerstvi-ops.cz/web/1ight_local/www-render/upload/4/files/Otevrene_sklepy/06_mala_studie_otevrene_sklepy_web.pdf

GETZ, Donald a Graham BROWN, 2006. Critical success factors for wine tourism regions: a demand analysis. *Tourism Management*. 27(1), 146-158. DOI: 10.1016/j.tourman.2004.08.002. ISSN 02615177. Dostupné také z: <https://linkinghub.elsevier.com/retrieve/pii/S0261517704001761>

GLOBAL WINES & SPIRITS, © 2001 – 2018. Vinařství Gotberg. In: *Global-wines.cz* [online]. [cit. 2020-02-06]. Dostupné z: https://www.global-wines.cz/vinarstvi-gotberg?gclid=CjwKCAiAj-_xBRBjEiwAmRbqYvFAMtwkSyaxjh1L7gXP-meeKjC5z-5blyVmfInJOWoGI9qlpOOWMRoCCnQQA_vD_BwE

KOLO PRO ŽIVOT, © 2018. Alkohol na kole. In: *Kolopro.cz* [online]. [cit. 2020-02-05]. Dostupné z: <https://www.kolopro.cz/clanek/zivot-na-kole/alkohol-na-kole/>

KRASTURIST O.Z., © 2008. Rád rytierov vín sv.Urbana. In: *Krasturist.webnode.sk* [online]. [cit. 2020-01-27]. Dostupné z: <https://krasturist.webnode.sk/gemersko-turniansky-rad-rytierov-sv-urbana/>

KYJOVSKÉ SLOVÁCKO V POHYBU, © 2016. Strategie komunitně vedeného místního rozvoje regionu Kyjovské Slovácko na období 2014-2020. In: *Kyjovske-slovacko.com* [on-line]. [cit. 2020-02-10]. Dostupné z: https://www.kyjovske-slovacko.com/sites/default/files/prilohy/2017/07/analyticka_cast_30.8.2016_-_po_vyporadani_pripominek.pdf.pdf

KYJOVSKÉ SLOVÁCKO V POHYBU, © 2020. Region. In: *Kyjovske-slovacko.com* [on-line]. [cit. 2020-02-10]. Dostupné z: <https://www.kyjovske-slovacko.com/cs/region>

LWG, © 2020. Weintourismus in Bayern. In: *Lwg.bayern.de* [online]. [cit. 2020-01-22]. Dostupné z: <https://www.lwg.bayern.de/weinbau/weintourismus/index.php>

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ, © 2013. Strategie regionálního rozvoje ČR na období 2014-2020. In: *Mmr.cz* [online]. [cit. 2020-01-20]. Dostupné z: <https://www.mmr.cz/getmedia/a9fc8be4-58a0-4137-9c6d-f9a05466a115/SRR-2014-2020.pdf.aspx?ext=.pdf>

MORAVSKÉ VINAŘSKÉ STEZKY, © 1996 – 2020a. O stezkách. In: *Stezky.cz* [online]. [cit. 2020-02-05]. Dostupné z: <https://www.stezky.cz/o-stezkach>

MORAVSKÉ VINAŘSKÉ STEZKY, © 1996 – 2020b. Slovácká vinařská podoblast. In: *Stezky.cz* [online]. [cit. 2020-02-11]. Dostupné z: <https://www.stezky.cz/Partnerske-obce/Slovacko>

MOSEL, © 2020. Die Region. In: *Weinland-mosel.de* [online]. [cit. 2020-01-22]. Dostupné z: <https://www.weinland-mosel.de/de/>

MOSELWEINKULTURLAND, © 2020. Moselweinkulturland. In: *Moselweinkulturland.de* [online]. [cit. 2020-01-22]. Dostupné z: <https://www.moselweinkulturland.de/>

NADACE PARTNERSTVÍ, 2019a. Cyklisté vítáni. In: *Nadacepartnerstvi.cz* [online]. [cit. 2020-02-05]. Dostupné z: <https://www.nadacepartnerstvi.cz/Setrna-turistika-a-cykloturistika/Cykliste-vitani>

NADACE PARTNERSTVÍ, 2019b. O nás. In: *Nadacepartnerstvi.cz* [online]. [cit. 2020-02-05]. Dostupné z: <https://www.nadacepartnerstvi.cz/O-nas,-Pro-media/O-nas>

NEZISKOVÁ ORGANIZÁCIA ROZVOJA VIDIECKEJ TURISTIKY, © 2020. groturistika vo vinohradníckych regiónoch Slovenska. In: *Tik.sk* [online]. [cit. 2020-01-27]. Dostupné z: <http://www.tik.sk/region/spravodajstvo-z-regionu/rok-2011/agroturistika-vo-vinohradnickych-regionoch-slovenska/>

NVC, © 2020. Národní vinařské centrum, obecně prospěšná společnost. In: *Vinarskecentrum.cz* [online]. [cit. 2020-02-06]. Dostupné z: <https://www.vinarskecentrum.cz/>

OFFIZIELLES TOURISMUS- UND KULTURPORTAL DES LANDES NIEDERÖSTERREICH, © 2020. Weinland Niederösterreich. In: *Niederoesterreich.at* [online]. [cit. 2020-01-26]. Dostupné z: <https://www.niederoesterreich.at/wein>

PROFIL SLOVENSKEJ KULTÚRY, © 2016 – 2019. Vinohradníctvo a vinárstvo. In: *Profil.kultury.sk* [online]. [cit. 2020-01-26]. Dostupné z: <https://profil.kultury.sk/sk/vinohradnictvo-a-vinarstvo/>

RAKOUSKÁ VÍNA, © 2013. Rakouská vína. In: *Rakouska-vina.com* [online]. [cit. 2020-01-25]. Dostupné z: <http://www.rakouska-vina.com/>

RAKOUSKÉ VÍNO, © 2020. Rakouské víno. In: *Rakouskevino.cz* [online]. [cit. 2020-01-25]. Dostupné z: <http://rakouskevino.cz/shop/>

RRAJM, © 2020. Kdo jsme. In: *Rrajm.cz* [online]. [cit. 2020-02-06]. Dostupné z: <https://www.rrajm.cz/kdo-jsme/>

SLOVAKIA.TRAVEL, © 2005-2015. Tokajská vínna cesta. In: *Slovakia.travel* [online]. [cit. 2020-01-29]. Dostupné z: <https://slovakia.travel/tokajska-vinna-cesta>

STRICKER, Susanne; SUMNER, Daniel A.; MUELLER, Rolf AE., 2003. Wine on the web in a global market: A comparison of e-commerce readiness and use in Australia, California and Germany. In: *EFITA 2003 Conference* [online]. [cit. 2020-05-15]. Dostupné z: https://www.informatique-agricole.org/download/efita-conference/Congres_EFITA_2003/0309.pdf

SVAZ VENKOVSKÉ TURISTIKY A AGROTURISTIKY, © 2020. O nás. In: *Svazvta.cz* [online]. [cit. 2020-02-06]. Dostupné z: <https://www.svazvta.cz/o-svazu/o-nas>

SVAZ VINAŘŮ ČR, © 2017. O svazu. In: *Svcr.cz* [online]. [cit. 2020-02-06]. Dostupné z: <https://www.svcr.cz/cs/o-svazu>

SZIF, © 2013. Státní zemědělský intervenční fond. In: *Szif.cz* [online]. [cit. 2020-02-06]. Dostupné z: <https://www.szif.cz/cs/szif>

VINAŘSKÝ FOND ČR, © 2006 – 2018. Vinařský fond. In: *Vinarskyfond.cz* [online]. [cit. 2020-02-05]. Dostupné z: <https://vinarskyfond.cz/>

VINAŘSTVÍ SONBERK, © 2020. Architektura. In: *Sonberk.cz* [online]. [cit. 2020-02-06]. Dostupné z: <http://www.sonberk.cz/cs/content/18-architektura>

VINAŘSTVÍ U KAPLIČKY, © 2020. Rodinné Vinařství U Kapličky. In: *Vinarstviukaplicky.cz* [online]. [cit. 2020-02-06]. Dostupné z: <https://www.vinarstviukaplicky.cz/vinarstvi-u-kaplicky/o-nas>

VINOTERIA, © 2019. Jakostní klasifikace německých vín. In: *Vinoteria.cz* [online]. [cit. 2020-01-21]. Dostupné z: <https://www.vinoteria.cz/klasifikace-nemeckych-vin/>

VINOTÉKA – VINÁREN, © 2020. Cestujeme za vínem. In: *Vinoteka-vinaren.sk* [online]. [cit. 2020-01-26]. Dostupné z: http://www.vinoteka-vinaren.sk/clanky/cestujeme_za_vinom/

VISEGRAD WINE ROUTE, © 2013. Základní informace. In: *Visegradwineroute.eu* [online]. [cit. 2020-01-28]. Dostupné z: <http://visegradwineroute.eu/cs/stezka/zakladni-informace/#>

VITAJTE CYKLISTI, © 2020. O certifikaci. In: *Vitajtecyklisti.sk* [online]. [cit. 2020-01-29]. Dostupné z: <http://www.vitajtecyklisti.sk/o-certifikacii.html>

VÍNA Z MORAVY, VÍNA Z ČECH, © 2005-2018a. Certifikace zařízení vinařské turistiky v České republice – informace pro zájemce. In: *Wineofczechrepublic.cz* [online]. [cit. 2020-02-10]. Dostupné z: <https://www.wineofczechrepublic.cz/akce-a-novinky/aktuality/pro-odborniky/1293-certifikace-zarizeni-vinarske-turistiky-v-ceske-republice-informace-pro-zajemce.html>

VÍNA Z MORAVY, VÍNA Z ČECH, © 2005-2018b. Další dělení vín. In: *Wineofczechrepublic.cz* [online]. [cit. 2020-02-03]. Dostupné z: <https://www.wineofczechrepublic.cz/nase-vina/rozdeleni-vin/voc/co-znamena-oznaceni-voc.html>

VÍNA Z MORAVY, VÍNA Z ČECH, © 2005-2018c. Rok 2018. In: *Wineofczechrepublic.cz* [online]. [cit. 2020-02-12]. Dostupné z: <https://www.wineofczechrepublic.cz/cesty-za-vinem/uspechy-nasich-vin/7547-rok-2018.html>

VÍNA Z MORAVY, VÍNA Z ČECH, © 2005-2018d. Salon vín 2019. In: *Wineofczechrepublic.cz* [online]. [cit. 2020-02-12]. Dostupné z: <https://www.wineofczechrepublic.cz/cesty-za-vinem/salon-vin/6723-salon-vin-2019.html>

VÍNA Z MORAVY, VÍNA Z ČECH, © 2005-2018e. VOC sdružení. In: *Wineofczechrepublic.cz* [online]. [cit. 2020-02-03]. Dostupné z: <https://www.wineofczechrepublic.cz/208-voc/voc-sdruzeni/5099-voc-sdruzeni.html>

VÍNA Z MORAVY, VÍNA Z ČECH. 2019a. Průvodce Krajem vína 2019 – 2020. In: *Wineofczechrepublic.cz* [online]. [cit. 2020-02-05]. Dostupné z: https://www.wineofczechrepublic.cz/files/aktuality/souvisejici_soubory/files_aktuality_34_34/internetverze_pruvodcemoravaacechy_2019.pdf

VÍNA Z MORAVY, VÍNA Z ČECH. 2019b. Průvodce KRAJEM VÍNA - mapa vinařské oblasti Morava 2019-2020. In: *Wineofczechrepublic.cz* [online]. [cit. 2020-02-11]. Dostupné z: https://www.wineofczechrepublic.cz/files/aktuality/souvisejici_soubory/files_aktuality_3440/internetverze_mapa_krajemvina_morava_2019_cj.pdf

WEIN & GENUSS. WEIN. ERLEBNIS. © 2020. Weinland Österreich. In: *Weinreisenaustria.at* [online]. [cit. 2020-01-25]. Dostupné z: <https://www.weinreisenaustria.at/weinland-oesterreich.html>

WEININSTITUT WÜRTTEMBERG, © 2020. Über das Weininstitut Württemberg. In: *Weininstitut-wuerttemberg.de* [online]. [cit. 2020-01-22]. Dostupné z: <https://www.weininstitut-wuerttemberg.de/>

ZDRUŽENIE MALOKARPATSKÁ VÍNNÁ CESTA, © 2020. História MVC® v kocke. In: *Mvc.sk* [online]. [cit. 2020-01-27]. Dostupné z: <https://mvc.sk/mvc/historia-mvc-v-kocke>

ZNOVÍN ZNOJMO, © 2018a. Ochutnávkový stánek na viniční trati Staré vinice, Havraníky. In: *Znovin.cz* [online]. [cit. 2020-02-06]. Dostupné z: <https://www.znovin.cz/ochutnavkovy-stanek-na-vinicni-trati-stare-vinice-havraniky>

ZNOVÍN ZNOJMO, © 2018b. Vinařský turistický program. In: *Znovin.cz* [online]. [cit. 2020-02-06]. Dostupné z: <https://www.znovin.cz/vinarsky-turisticky-program>

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

%	Procento
Apod.	A podobně
Atd.	A tak dále
BIO	certifikované označení pro produkty ekologického zemědělství
Č.	Číslo
ČR	Česká republika
ČSÚ	Český statistický úřad
DPH	Daň z přidané hodnoty
DSO	Dobrovolný svazek obcí
EAFRD	Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova
EAGF	Evropský zemědělský záruční fond
EFF	Evropský rybářský fond
EU	Evropská unie
Ha	Hektar
JMK	Jihomoravský kraj
Kč	Koruna česká
MAS	Místní akční skupina
MMR	Ministerstvo pro místní rozvoj
MŠ	Mateřská školka
MVS	Moravské vinařské stezky
Např.	Například
NVC	Národní vinařské centrum
OÚ	Obecní úřad
PIWI	Plísňím odolné odrůdy révy
Popř.	Popřípadě

RRAJM	Regionální rozvojová agentura jižní Moravy
Sb.	Sbírka
SZIF	Státní zemědělský intervenční fond
Tab.	Tabulka
TAS	Turistická asociace Slovácko
TIC	Turistické informační centrum
Tj.	To je
Tzn.	To znamená
UNESCO	Organizace Spojených národů pro vzdělání, vědu a kulturu
USA	Spojené státy americké
VOC	Vína originální certifikace
WTO	Světová obchodní organizace
ZŠ	Základní škola

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1 Propojení vinařského cestovního ruchu s jinými formami cestovního ruchu (Vystoupil a Šauer, 2011, s. 137; vlastní zpracování)	17
Obrázek 2 Hlavní vinařské oblasti Německa (Wineworld, © 2020)	21
Obrázek 3 Hlavní vinařské oblasti Rakouska (Wineworld, © 2020)	23
Obrázek 4 Vinařské oblasti na Slovensku (Vinotéka-vináren, © 2020).....	26
Obrázek 5 Vinařské oblasti a podoblasti v ČR (Ministerstvo zemědělství, © 2020).....	34
Obrázek 6 Moravské vinařské stezky (Moravské vinařské stezky, © 1996 – 2020a).....	38
Obrázek 7 Horizontální poloha a administrativní členění území MAS Kyjovské Slovácko k 20. 3. 2016 (Kyjovské Slovácko, 2020).....	47
Obrázek 8 Vývoj počtu obyvatel 2010 – 2018 na území MAS Kyjovské Slovácko (ČSÚ, © 2020; vlastní zpracování).....	48
Obrázek 9 Odrůdy ve vinařské oblasti Morava v roce 2019/2020 (Vína z Moravy, vína z Čech, 2019b; vlastní zpracování).....	54
Obrázek 10 Vinařská podoblast Slovácká (Vína z Moravy, vína z Čech, © 2005-2018) ...	55
Obrázek 11 Zařízení vinařské turistiky na území MAS Kyjovské Slovácko v roce 2020 (Vína z Moravy, vína z Čech, © 2005-2018; vlastní zpracování).....	58
Obrázek 12 Rozložení nejvýznamnějších vinařských akcí během roku na území MAS Kyjovské Slovácko (webové stránky obcí, Vína z Moravy, vína z Čech, 2020; vlastní zpracování).....	62
Obrázek 13 Mapa kyvadlové dopravy v mikroregionu Hovoransko (Geoportal, 2020; vlastní zpracování).....	81
Obrázek 14 Katastrální mapa obce Šardice (Katastrální mapy, ©2020; vlastní zpracování)	128
Obrázek 15 Katastrální mapa obce Hovorany (Katastrální mapy, ©2020; vlastní zpracování)	131
Obrázek 16 Katastrální mapa obce Čejč (Katastrální mapy, ©2020; vlastní zpracování)	135

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1 Přenocování v hromadných ubytovacích zařízeních na území MAS Kyjovské Slovácko (ČSÚ, 2020; vlastní zpracování).....	51
Tabulka 2 Informace o projektu (vlastní zpracování).....	79
Tabulka 3 Harmonogram přípravy projektu (vlastní zpracování)	83
Tabulka 4 Seznam jednotlivých vinařů v obcích (vlastní zpracování).....	85
Tabulka 5 Kulturní program na sobotu v obci Šardice (vlastní zpracování)	86
Tabulka 6 Gastronomický program na sobotu i neděli v obci Šardice (vlastní zpracování).....	86
Tabulka 7 Kulturní program na sobotu v obci Hovorany (vlastní zpracování)	87
Tabulka 8 Gastronomický program na sobotu i neděli v obci Hovorany (vlastní zpracování)	88
Tabulka 9 Kulturní program na sobotu v obci Čejč (vlastní zpracování).....	88
Tabulka 10 Gastronomický program na sobotu i neděli v obci Čejč (vlastní zpracování).....	89
Tabulka 11 Kulturní program na neděli v obci Šardice (vlastní zpracování).....	89
Tabulka 12 Kulturní program na neděli v obci Hovorany (vlastní zpracování).....	90
Tabulka 13 Kulturní program na neděli v obci Čejč (vlastní zpracování).....	90
Tabulka 14 Vstupné na festival (vlastní zpracování).....	91
Tabulka 15 Přehled příjmů festivalu (vlastní zpracování).....	92
Tabulka 16 Přehled výdajů festivalu (vlastní zpracování).....	93
Tabulka 17 Výsledek hospodaření projektu (vlastní zpracování)	93
Tabulka 18 Produkce vína v letech 2014 – 2018 v tis. hl (Ministerstvo zemědělství, 2019; vlastní zpracování	112
Tabulka 19 Údaje o vinařských oblastech a podoblastech České republiky v roce 2018 (Ministerstvo zemědělství, 2019; vlastní zpracování)	112
Tabulka 20 Vývoj počtu pěstitelů vinné révy v ČR (Ministerstvo zemědělství, 2019; vlastní zpracování).....	112
Tabulka 21 Zastoupení VOC v České republice (Vína z Moravy, vína z Čech, © 2005-2018e; vlastní zpracování).....	113
Tabulka 22 Počet hromadných ubytovacích zařízení v letech 2012 - 2018 na území MAS Kyjovské Slovácko (ČSÚ, 2020; vlastní zpracování)	115
Tabulka 23 Počet hromadných ubytovacích zařízení podle kategorie v roce 2018 na území MAS Kyjovské Slovácko (ČSÚ, 2020; vlastní zpracování).....	115
Tabulka 24 Hosté a přenocování v hromadných ubytovacích zařízeních v roce 2018 na území MAS Kyjovské Slovácko (ČSÚ, 2020; vlastní zpracování).....	116
Tabulka 25 Souhrnný přehled zařízení vinařské turistiky na území MAS Kyjovské Slovácko v roce 2020 (Vino z Moravy, víno z Čech, © 2005-2018; vlastní zpracování).....	117
Tabulka 26 Nejvýznamnější vinařské akce na území MAS Kyjovské Slovácko (webové stránky obcí, 2020; vlastní zpracování)	122

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha P I: Vybraná statistická data

Příloha P II: Zařízení vinařské turistiky na území MAS Kyjovské Slovácko

Příloha P III: Nejvýznamnější vinařské akce na území MAS Kyjovské Slovácko

Příloha P IV: Otázky k rozhovorům s aktéry vinařského cestovního ruchu

Příloha P V: Návrh průvodce s medailonky vinařů pro návštěvníky festivalu mezi sklepy v mikroregionu Hovoransko

PŘÍLOHA P I: VYBRANÁ STATISTICKÁ DATA

Tabulka 18 Produkce vína v letech 2014 – 2018 v tis. hl (Ministerstvo zemědělství, 2019; vlastní zpracování)

Země	2014	2015	2016	2017	2018
Česká republika	536	819	631	635	681
Německo	9 202	8 819	9 014	7 462	10 269
Rakousko	1 999	2 268	1 952	2 486	2 753
Slovensko	286	375	315	299	330

Tabulka 19 Údaje o vinařských oblastech a podoblastech České republiky v roce 2018 (Ministerstvo zemědělství, 2019; vlastní zpracování)

Vinařská oblast/podoblast	Počet vinařských obcí	Počet viničních tratí	Plocha osázených vinic (ha)	Počet pěstitelů
Litoměřická	35	82	317	51
Mělnická	40	89	322	97
Celkem Čechy	75	171	639	148
Mikulovská	30	185	4 948	2 395
Slovácká	118	418	4 413	7 852
Velkopavlovická	70	321	4 872	6 700
Znojemská	90	218	3 182	1 101
Celkem Morava	308	1 142	17 415	18 048
Celkem ČR	383	1 313	18 054	18 196

Tabulka 20 Vývoj počtu pěstitelů vinné révy v ČR (Ministerstvo zemědělství, 2019; vlastní zpracování)

Vinařská podoblast	2016	2017	2018
Litoměřická	46	45	51
Mělnická	92	93	97
Celkem Čechy	138	138	148
Mikulovská	2 448	2 430	2 395
Slovácká	8 137	8 006	7 852
Velkopavlovická	6 850	6 758	6 700
Znojemská	1 146	1 116	1 101
Celkem Morava	18 458	18 181	18 048
Celkem ČR	18 596	18 319	18 196

Tabulka 21 Zastoupení VOC v České republice (Vína z Moravy, vína z Čech, © 2005-2018e; vlastní zpracování)

Název sdružení	Rok	Odrůdy	Počet členů
VOC Znojmo	2009	Sauvignon	20
		Ryzlink rýnský	
		Veltlínské zelené	
VOC Mikulov	2011	Pálava	12
		Ryzlink vlašský	
		Ryzlink rýnský	
		Rulandské bílé	
		Rulandské šedé	
		Rulandské modré	
VOC Modré Hory	2011	Frankovka	19
		Svatovavřínecké	
		Modrý Portugal	
VOC Pálava	2012	Ryzlink vlašský	7
VOC Blatnice	2013	Ryzlink rýnský	31
		Rulandské bílé	
		Rulandské šedé	
		Chardonnay	
		Chardonnay a cuvée	
VOC Valtice	2015	Sylvánské zelené	6
		Ryzlink rýnský	
		Rulandské modré	
VOC Mělník	2015	Rulandské modré	4
		Ryzlink rýnský	

		Müller Thurgau	
		Müller Thurgau cuvée	
VOC Slovácko	2016	Muškat moravský	7
		Rulandské bílé	
		Ryzlink rýnský	
		Ryzlink vlašský	
		Rulandské modré	
		Frankovka	
VOC Hustopečsko	2016	Veltlínské zelené	4
		Ryzlink rýnský	
		Tramín červený	
		Rulandské modré	
VOC Kraví Hora	2017	André	5
VOC Bzenec	2017	Ryzlink rýnský	3
		Rulandské bílé	
VOC Mutěnice	2018	Ryzlink rýnský	3
		Sylvánské zelené	
		Tramín červený	
		Zweigeltrebe	
VOC vinice Velké Pavlovice	2019	Veltlínské zelené	7
		Neuburské	
		Tramín červený	
		André	
		Frankovka	
		Rulandské modré	

Tabulka 22 Počet hromadných ubytovacích zařízení v letech 2012 - 2018 na území MAS Kyjovské Slovácko (ČSÚ, 2020; vlastní zpracování)

Rok	Počet zařízení	Pokoje	Lůžka
2012	33	475	1 442
2013	32	463	1 395
2014	32	481	1 425
2015	30	468	1 389
2016	31	512	1 472
2017	32	514	1 466
2018	34	505	1 488

Tabulka 23 Počet hromadných ubytovacích zařízení podle kategorie v roce 2018 na území MAS Kyjovské Slovácko (ČSÚ, 2020; vlastní zpracování)

		Počet zařízení	Pokoje	Lůžka
Hromadná ubytovací zařízení celkem		34	505	1 488
v tom	Hotel *****	.	.	.
	Hotel, motel, hotel ****	.	.	.
	Hotel, motel, hotel ***	4	81	207
	Hotel, motel, hotel **	1	.	.
	Hotel, motel, hotel *	1	.	.
	Hotel garni ****,***,**,*	.	.	.
	Penzion	17	147	344
	Kemp	1	.	.
	Chatová osada	.	.	.
	Turistická ubytovna	5	68	260
Ostatní HUZ	5	.	.	

Tabulka 24 Hosté a přenocování v hromadných ubytovacích zařízeních v roce 2018 na území MAS Kyjovské Slovácko (ČSÚ, 2020; vlastní zpracování)

	Počet příjezdu hostů	z toho	Přenocování celkem	z toho	Průměrný počet přenocování (noci)
		rezidenti		rezidenti	
2012	22 130	19 034	43 748	37 800	2,0
2013	23 039	19 591	44 405	38 220	1,9
2014	24 111	20 864	47 292	39 543	2,0
2015	23 638	20 791	45 388	38 673	1,9
2016	26 557	22 815	51 881	44 706	2,0
2017	29 202	25 475	56 154	49 030	1,9
2018	33 675	28 442	63 764	54 422	1,9

PŘÍLOHA P II: ZAŘÍZENÍ VINAŘSKÉ TURISTIKY NA ÚZEMÍ MAS KYJOVSKÉ SLOVÁCKO

Tabulka 25 Souhrnný přehled zařízení vinařské turistiky na území MAS Kyjovské Slovácko v roce 2020 (Vino z Moravy, víno z Čech, © 2005-2018; vlastní zpracování)

Certifikované vinařství	Obec
Vinum Moravicum a.s.	Bzenec
Rodinné vinařství Grmolec	Hovorany
Rodinné vinařství Machalínek	Hovorany
Rodinné vinařství ČEVELA	Strážovice
Vinařství Josef Dufek	Svatobořice-Mistřín
Necertifikované vinařství	Obec
SPIELBERG CZ, s.r.o.	Archlebov
BISENC s.r.o.	Bzenec
CHATEAU BZENEC, spol. s r.o.	Bzenec
Vinařství Bzenec - JUDr. Ďurinová Blanka	Bzenec
Vinařství Kněží hora, s.r.o.	Bzenec
Vinařství Petr Bunža Bzenec	Bzenec
Vinařství sv. Florian s.r.o.	Bzenec
VOŠ, SOŠ, SOU a OU Bzenec	Bzenec
Zámecké vinařství Bzenec s.r.o.	Bzenec
Arcibiskupské vinné sklepy, spol. s r.o.	Hovorany
Vinařství Víno Průdek	Hovorany
Vinařství U Dvou lip, s.r.o.	Hýsly
Kolaja Jiří	Ježov
Areál pod sklepy	Kostelec
Rodina Kölbelova	Kyjov

Šalša Václav	Kyjov
B\V vinařství a.s.	Milotice
Metroflora	Milotice
Vinařství Krist s.r.o.	Milotice
Vinný sklípek U Kundratů	Milotice
Rodinné vinařství Toman	Ratíškovice
Queen Ester	Svatobořice-Mistřín
Vinařství U Šťastných	Svatobořice-Mistřín
Božena Maradová	Šardice
Foretník František	Šardice
Galia Zdeněk	Šardice
MARIPET - Marie Stávková a Petr Lhota	Šardice
Rodinné vinařství Bušík	Šardice
Sklípek Šardice (vinařství a sklep U Profotů)	Šardice
Vinařství Benešovský	Šardice
Vinařství Karlík	Šardice
Vinařství NEOKLAS Šardice a.s.	Šardice
Vinařství Nešporovi	Šardice
Vinařství Broda	Vacenovice
Vincenc Jašík Vinařství	Vacenovice
Vinařství Holakovský	Vlkoš
Vinný sklep U Štipčáků	Vlkoš
Malé vinařství Novotný	Vracov
Vinařství Fridrich	Vracov
Vinařství Štěpán Maňák	Žádovice

Vinařství Žarošice	Žarošice
Vinař ing. Krčmař Vlastimil	Ždánice
Vinařství Žůrek	Žeravice
Certifikovaný vinný sklep	Obec
Bukovanský mlýn	Bukovany
Vinum Moravicum a.s.	Bzenec
Rodinné vinařství Grmolec	Hovorany
Slovácká galerie vín - radniční sklep	Kyjov
Rodinné vinařství ČEVELA	Strážovice
Vinařství Josef Dufek	Svatobořice-Mistřín
Necertifikovaný vinný sklep	Obec
SPIELBERG CZ, s.r.o.	Archlebov
BISENC s.r.o.	Bzenec
Vinařství Bzenec - JUDr. Ďurinová Blanka	Bzenec
Vinařství Kněží hora, s.r.o.	Bzenec
Vinařství Petr Bunža Bzenec	Bzenec
Vinařství sv. Florian s.r.o.	Bzenec
Zámecké vinařství Bzenec s.r.o.	Bzenec
Penzion u sklepů	Hovorany
Rodinné vinařství Machalínek	Hovorany
Spolek Hovoranských vinařů, o.s.	Hovorany
Vinařství Víno Průdek	Hovorany
Areál pod sklepy	Kostelec
Rodina Kölbelova	Kyjov
Ksara s.r.o.	Milotice

Tomáš Lunga	Milotice
Vinný sklípek U Kundratů	Milotice
Vinařství Josef Šebesta	Ratíškovice
Leona Šebestová - Vinné sklepy Skalák	Skalka
Queen Ester	Svatobořice-Mistřín
Vinařství U Šťastných	Svatobořice-Mistřín
Foretník František	Šardice
MARIPET - Marie Stávková a Petr Lhota	Šardice
Rodinné vinařství Bušík	Šardice
Sklípek Šardice (vinařství a sklep U Profotů)	Šardice
Vinařství Benešovský	Šardice
Vinařství Karlík	Šardice
Vinařství Nešporovi	Šardice
Vinařství Broda	Vacenovice
Vincenc Jašík Vinařství	Vacenovice
Vinařství Holakovský	Vlkoš
Vinný sklep U Štipčáků	Vlkoš
Malé vinařství Novotný	Vracov
Vinařství Fridrich	Vracov
vinař ing. Krčmař Vlastimil	Ždánice
Vinařství Žůrek	Žeravice
Certifikovaná vinotéka	Obec
Kyjovská vinotéka	Kyjov
Slovácká galerie vín - radniční sklep	Kyjov
Necertifikovaná vinotéka	Obec

Bukovanský mlýn	Bukovany
Vinařství Petr Bunža Bzenec	Bzenec
Vinum Moravicum a.s.	Bzenec
Vinný bar Régio	Kyjov
Vinotéka Kyjov	Kyjov
Metroflora	Milotice
Vinařství Josef Dufek	Svatobořice-Mistřín
Certifikované ubytování	Obec
Bukovanský mlýn	Bukovany
Rodinné vinařství Grmolec	Hovorany
Vinařství Josef Dufek	Svatobořice-Mistřín
Necertifikované ubytování	Obec
Vinařství U Šťastných	Svatobořice-Mistřín
Certifikované restaurace	Obec
Bukovanský mlýn	Bukovany
Necertifikované restaurace	Obec

PŘÍLOHA P III: NEJVÝZNAMNĚJŠÍ VINAŘSKÉ AKCE NA ÚZEMÍ MAS KYJOVSKÉ SLOVÁCKO

Tabulka 26 Nejvýznamnější vinařské akce na území MAS Kyjovské Slovácko (webové stránky obcí, 2020; vlastní zpracování)

Měsíc	Nejvýznamnější vinařské akce	Obce
Únor	Vinařský ples	Hovorany
Únor	Výstava vín	Moravany
Únor	Košť vín	Žeravice
Březen	Místní výstava vín, Celostátní výstava vín málopestovaných odrůd révy vinné	Hovorany
Březen	Košť vín	Hýsly
Březen	Výstava vín	Kostelec
Březen	Josefský košť	Kyjov
Březen	Košť vín	Skoronice
Březen	Jarní otvírání sklepů v Šardicích	Šardice
Březen	Košť vína	Těmice
Březen	Výstava vín	Vacenovice
Březen	Josefský košť vín	Vracov
Duben	Košť vína	Bukovany
Duben	Košť vín na Bukovanském mlýně	Bukovany
Duben	Velikonoční prohlídky interiérů a sklepů Fürstovy vily s degustací vybraných vín	Bzenec
Duben	Májová výstava vín	Bzenec
Duben	Hovoranskými vinohrady za vínem	Hovorany
Duben	Velikonoční košť vín	Čeložnice
Duben	Výstava vín	Dambořice

Duben	Košť vína	Domanín
Duben	Festival otevřených sklepů – Jaro na Kyjovsku	Kyjov
Duben	Místní výstava vín	Ratíškovice
Duben	Velikonoční košť vín	Milotice
Duben	Velikonoční výstava vín	Moravany
Duben	Ochutnávka vín	Strážovice
Duben	Košť vín	Vlkoš
Duben	Košť vín	Ždánice
Květen	Den otevřených sklepů ve Bzenci i Fürstově vile	Bzenec
Květen	PIWI 2020 a Hibernál fórum	Šardice
Květen	Den otevřených sklepů	Bzenec
Květen	Výstava vín	Ostrovánky
Květen	Místní výstava vín	Šardice
Květen	Výstava vín	Svatobořice-Mistřín
Květen	Putování za vínem Slovácka	Žádovice
Květen	Košť vína	Žarošice
Červen	Otevřené sklepy Kyjovska	Kyjov
Červen	Vinaři obce Jízdy králů se představují	Skoronice
Červen	Krajem vína – putování po vinařských stezkách Kyjovska	Kyjov
Červen	Košť vín	Stavěšice
Červen	Sklepy dokořán	Vlkoš
Červen	Posezení u Sv. Urbana	Žeravice
Červenec	Den otevřených sklepů	Hovorany
Červenec	Letní slavnosti vína – Cuvée Cup Skalka	Skalka

Červenec	U vína při měsíčku ve Vlkoši u Kyjova	Vlkoš
Červenec	Otevřené sklepy Dambořice	Dambořice
Červenec	Otevřené sklepy	Kelčany
Červenec	Šardické sklepy dokořán	Šardice
Srpen	Galerie rulandských vín	Kyjov
Srpen	Zarážání hory	Vlkoš
Srpen	Den otevřených sklepů	Ratíškovice
Srpen	Den otevřených sklepů	Svatobořice-Mistřín
Srpen	Vracovské dožinky s otevřenými sklepy	Vracov
Srpen	Zarážání hory	Ždánice
Září	Bzenecké krojované vinobraní	Bzenec
Září	Prohlídky interiérů a sklepů Fürstovy vily s degustací vybraných vín a burčáků	Bzenec
Září	Burčákové slavnosti	Moravský Písek
Září	Zarážání hory	Moravany
Září	Zarážání hory, vinobraní	Svatobořice-Mistřín
Září	Vinobraní s otvíráním hory	Vacenovice
Říjen	Ochutnávka lat	Kyjov
Říjen	Burčákový pochod	Milotice
Listopad	Svěcení svatomartinského vína	Bukovany
Listopad	Svatomartinské slavnosti	Bzenec
Listopad	Bzenecké sklepy při svíčkách	Bzenec
Listopad	Festival vína – sv. Martin na Hovoransku	Hovorany
Listopad	Prohlídky interiérů a sklepů Fürstovy vily s degustací mladých vín	Bzenec
Listopad	Otvírání svatomartinských vín	Kyjov

Listopad	Martinské Šidleny	Milotice
Listopad	Svěcení vína a ochutnávka svatomartinských a mladých vín	Šardice
Listopad	Svatomartinské žehnání vína	Vacenovice
Listopad	Martinské svěcení vína	Vracov
Listopad	Ochutnávka svatomartinských a mladých vín	Žeravice
Prosinec	Žehnání vína	Hovorany
Prosinec	Svěcení mladých vín	Želetice

PŘÍLOHA P IV: OTÁZKY K ROZHOVORŮM S AKTÉRY VINAŘSKÉHO CESTOVNÍHO RUCHU

Dobrý den,

jsem studentkou pátého ročníku Fakulty managementu a ekonomiky na Univerzitě Tomáše Bati ve Zlíně. V rámci své diplomové práce provádím výzkum týkající se vinařského cestovního ruchu na území MAS Kyjovské Slovácko. Vaše poskytnuté informace budou následně využity ke zpracování mé diplomové práce. Všechny otázky jsou zcela otevřené, tudíž na ně můžete odpovídat bez omezení.

Děkuji za ochotu a Váš čas.

A. PŘEDSEDA MAS KYJOVSKÉHO SLOVÁCKA

1. Jaké jsou z Vašeho pohledu výhody vinařského cestovního ruchu pro Vaši MAS, obce a vinaře?
2. Koho a z jakých příčin byste označil(a) za klíčové aktéry vinařského cestovního ruchu v MAS Kyjovské Slovácko?
3. Jak a čím přispívá Vaše MAS k rozvoji vinařského cestovního ruchu v MAS, popř. mikroregionech?
4. Jakým způsobem nejčastěji podporují a rozvíjejí obce na území MAS vinařský cestovní ruch?
5. Zhodnoťte podporu vinařského cestovního ruchu ze strany kraje, Ministerstva zemědělství ČR a jeho dalších organizací, např. Národní vinařské centrum, Vinařský fond a uveďte jak, pokud vůbec, využíváte tyto zdroje v rámci MAS.
6. Jaké trendy v jeho propagaci je možné vysledovat? Jakou roli v tomto procesu hraje MAS?
7. Do jaké míry jsou dle Vašeho názoru jednotlivé způsoby propagace vinařského cestovního ruchu obcí MAS Kyjovské Slovácko účinné? Jaká opatření by měla být přijata ke zlepšení stavu?
8. Jaké problémy týkající se vinařského cestovního ruchu byste identifikoval(a), a jak jsou z Vaší strany řešeny – vize, cíle, priority, či jaká opatření byste navrhnul(a)?
9. Jaká opatření by podle Vás měli vinaři přijmout, aby podpořili vinařský cestovní ruch na území MAS Kyjovské Slovácko?

B. VYBRANÍ STAROSTOVÉ OBCÍ

1. Jaký je Váš názor na rozvoj vinařství ve vztahu k cestovnímu ruchu na území MAS Kyjovské Slovácko?
2. Jak přispívá Vaše obec k rozvoji vinařského cestovního ruchu v MAS, popř. mikroregionu? Jaké trendy v jeho propagaci je možné z Vaší strany vysledovat? Jakou roli v tomto procesu hraje Vaše MAS, respektive Váš mikroregion, kraj, Vinařský fond, apod.?
3. Koho a z jakých příčin byste označil(a) za klíčové aktéry vinařského cestovního ruchu v MAS Kyjovské Slovácko?
4. Jakým způsobem a s jakou intenzitou spolupracujete s ostatními aktéry vinařského cestovního ruchu? Jaké přínosy a problémy při této spolupráci sledujete? Jaké opatření jste již přijali, či se chystáte přijmout pro zlepšení této spolupráce, a jak byla dosud Vámi přijatá opatření účinná?

5. Do jaké míry jsou dle Vašeho názoru jednotlivé způsoby propagace vinařského cestovního ruchu na území Vaší obce účinné? Jaká opatření by měla být přijata ke zlepšení stavu?
6. Jakou úlohu sehrává v podpoře/rozvoji vinařského cestovního ruchu ve Vaší obci Vaše MAS, příslušný mikroregion, kraj, Ministerstvo zemědělství ČR, apod. – v kontextu vizí, cílů, priorit, nástrojů podpory a spolupráce?
7. Jaké další problémy týkající se vinařského cestovního ruchu byste identifikoval(a)?
8. Jak jsou z Vaší strany tyto problémy řešeny – vize, cíle, priority, nástroje podpory, či jaká opatření byste navrhnul(a)?

C. AKTÉRI VINAŘSKÉHO CESTOVNÍHO RUCHU (VINAŘI)

1. Jaký je Váš názor na rozvoj vinařství ve vztahu k cestovnímu ruchu na území MAS Kyjovské Slovácko? Jaká byste navrhl(a) doporučení k posílení rozvoje vinařského cestovního ruchu?
2. Jakým způsobem propagujete své vinařství, popř. pořádané akce? Zdůvodněte, který z uvedených způsobů propagace je podle Vás nejúčinnější?
3. Čím přispívá Vaše vinařství k rozvoji mikroregionu, venkovských oblastí nebo cestovnímu ruchu? Spolupracujete s MAS Kyjovské Slovácko, mikroregionem nebo s Vaší obcí?
4. Do jaké míry jsou pro Vás turisté důležitou cílovou skupinou zákazníků vzhledem k podílu na obratu, zisku, apod.? Z jaké vzdálenosti návštěvníci přijíždějí nejvíce? Jaký je jejich převažující věkový segment? Jaká je jejich průměrná útrata? A jaké jsou trendy v jejich poptávce?
5. Jaké služby u Vás turisté využívají?
6. Jakým způsobem se účastníte vinařských akcí v obci?
7. Jaké zásadní problémy týkající se vinařského cestovního ruchu byste identifikoval(a), popř. jak jsou z Vaší strany řešeny – cíle, priority, nástroje podpory, či jaká opatření byste navrhnul(a)?
8. Jak vnímáte podporu ze strany institucí, které jsou za tímto účelem zřízeny (Informační centra, Národní vinařské centrum, Vinařský fond, Jihomoravský kraj, apod.)?
9. Setkal(a) jste se někdy se známkami kvality, které udělují mnohé instituce? Znamky jako regionální specialita „Czech Specials“ nebo „Cyklisté vítání“, „Vino z Moravy - Certifikace zařízení vinařské turistiky“? Jaký je Váš názor na tento způsob podpory podnikatelů? Myslíte si, že označení podniků těmito známkami je jeden z aspektů zvýšené poptávky po těchto podnicích?

PŘÍLOHA P V: NÁVRH PRŮVODCE S MEDAILONKY VINAŘŮ PRO NÁVŠTĚVNÍKY FESTIVALU MEZI SKLEPY V MIKROREGIONU HOVORANSKO

MIKROREGION HOVORANSKO

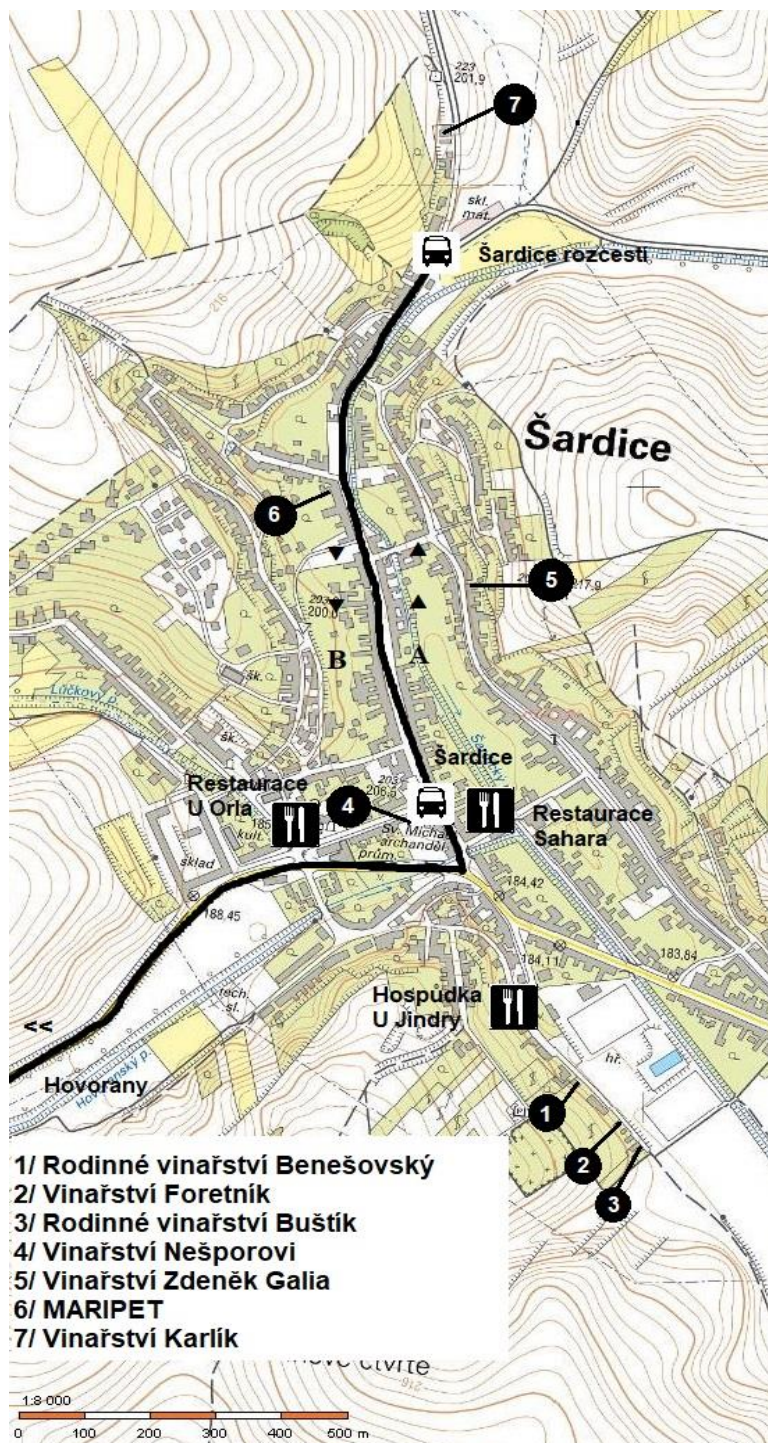
1. Obec Šardice

Obec Šardice je významnou vinařskou obcí a spadá do Slovácké podoblasti. Viniční tratě v obci se vyskytovaly již ve 13. století. Vinařskou tematiku lze nalézt i na současném obecním znaku.

Nejvýznamnější nemovitá kulturní památka je Rezidence, která byla bývalé letní sídlo augustiniánského kláštera. Pobýval zde i Johann Gregor Mendel, zakladatel genetiky nebo také pokrokový opat Cyril Napp.

Šardice se pyšní vlastním lidovým krojem. Lidová kultura je zde stále živá a předává se z generace na generace. Občané mají snahu zachovat místní tradice.

Obec disponuje také pestrým kulturním a spolkovým životem. Důležitou součástí života je i sport (fotbalové oddíly). Nachází se zde MŠ, ZŠ, zdravotní středisko, obecní úřad, pošta, restaurace, atd.

Obrázek 14 Katastrální mapa obce Šardice (Katastrální mapy, ©2020; vlastní zpracování)

1/ Rodinné vinařství Benešovský

Rodinné vinařství Benešovský vyrábí vína z vlastních vinic, které jsou pěstovány v obci Šardice. Zakládají si na kvalitě našich vín, kladou velký důraz na výběr podnoží a klonů pro zvolené odrůdy révy vinné. Pěstují převážně bílé odrůdy, tyto vína tvoří 90% plochy našich vinic. Mezi bílé odrůdy patří např. Hibernal, Chardonnay, Pálava, Sauvignon, Tramín červený, apod. A 10% plochy tvoří červené odrůdy – Cabernet Moravia a Rulandské modré.

2/ Vinařství Foretník

Vinařství pochází již z roku 1990. Výroba se postupem času rozšířila a od roku 2002 vyrábí vinařství vína na profesionální úrovni. Víno se tedy vyrábí pomocí šetrných a moderních technologií. Mezi zajímavá vína zde patří cuveé z odrůd bílých a červených, které pocházejí ze starých vinic a překvapí svou jedinečností. Plocha vinic je okolo dvou hektarů vlastních vinohradů v katastru Šardice. Z červených odrůd nabízí: Cabernet Moravia, Modrý Portugal, Frankovka, Merlot, Neronet, Sevar, Agni a Rulandské modré. A z bílých odrůd jsou to např. Muškát moravský, Sauvignon, Veltlínské zelené, Chardonnay, Rulandské bílé, Rulandské šedé, Hibernal, Solaris, Tramín červený, Ryzlink rýnský.

3/ Rodinné vinařství Buštík

Tradice rodinného vinařství sahá až do 19. stol. V roce 1944 byla vysazena jejich první nová vinice v Šardicích a vybudovali vinný sklep. V roce 2009

RODINNÉ VINAŘSTVÍ BUŠTÍK

se rozloha vinic rozšířila na 0,9 ha. Nyní pěstují následující odrůdy: Veltlínské zelené, Müller Thurgau, Rulandské bílé, Rulandské šedé, Hibernal, Tramín červený, Chardonnay, Ryzlink rýnský, Sauvignon, Pálava, Aurelius, Modrý Portugal, Frankovka, Svatovavřínecké, Zweigeltrebe, Dornfelder, Cabernet Sauvignon a Regent. Orientují se na výrobu malých šarží vysoce kvalitních vín. Zpracování hroznů provádějí pomocí moderních technologií.

4/ Vinařství Nešporovi

Vinařství je rodinnou firmou, ve které jsou zainteresováni všichni členové rodiny. Poskytují posezení ve vinném sklípku s občerstvením a zábavovou nebo odbornou

degustaci, dále prodej vína z vlastních vinic, ubytování, zapůjčení kol a sezónní prodej burčáku. Mezi pěstované odrůdy spadají: Hibernal, Chardonnay, Sylvánské zelené, Ryzlink rýnský, Veltlínské zelené, Rulandské modré, André, Svatovavřínecké, Cabernet Moravia a Neronet.

5/ Vinařství Zdeněk Galia

Vinařství vyrábí jakostní, kabinetní víno, pozdní sběr, výběr z hroznů a výběr z bobulí. Rozloha vinic je 2 ha. Z bílých odrůd pěstují: Chardonnay, Müller Thurgau, Muškát Moravský, Pálava, Rulandské bílé, Rulandské šedé, Ryzlink rýnský, Ryzlink vlašský, Veltlínské zelené. Z červených odrůd jsou to: André, Frankovka, Merlot, Modrý Portugal, Rulandské modré, Svatovavřínecké a Zweigeltrebe.

6/ MARIPET – Marie Stávková a Petr Lhota

Vinařství vyrábí vína z vlastních vinohradů. Rozloha vinic je 0,3 ha. Nabízí posezení ve vinném sklepě pro rodiny nebo malé skupiny s možností přenocování. Z bílých odrůd nabízejí: Chardonnay, Müller Thurgau, Rulandské bílé, Ryzlink vlašský, Veltlínské zelené, Veltlínské červené. A z červených odrůd to jsou: André, Frankovka a Svatovavřínecké.

7/ Vinařství Karlík

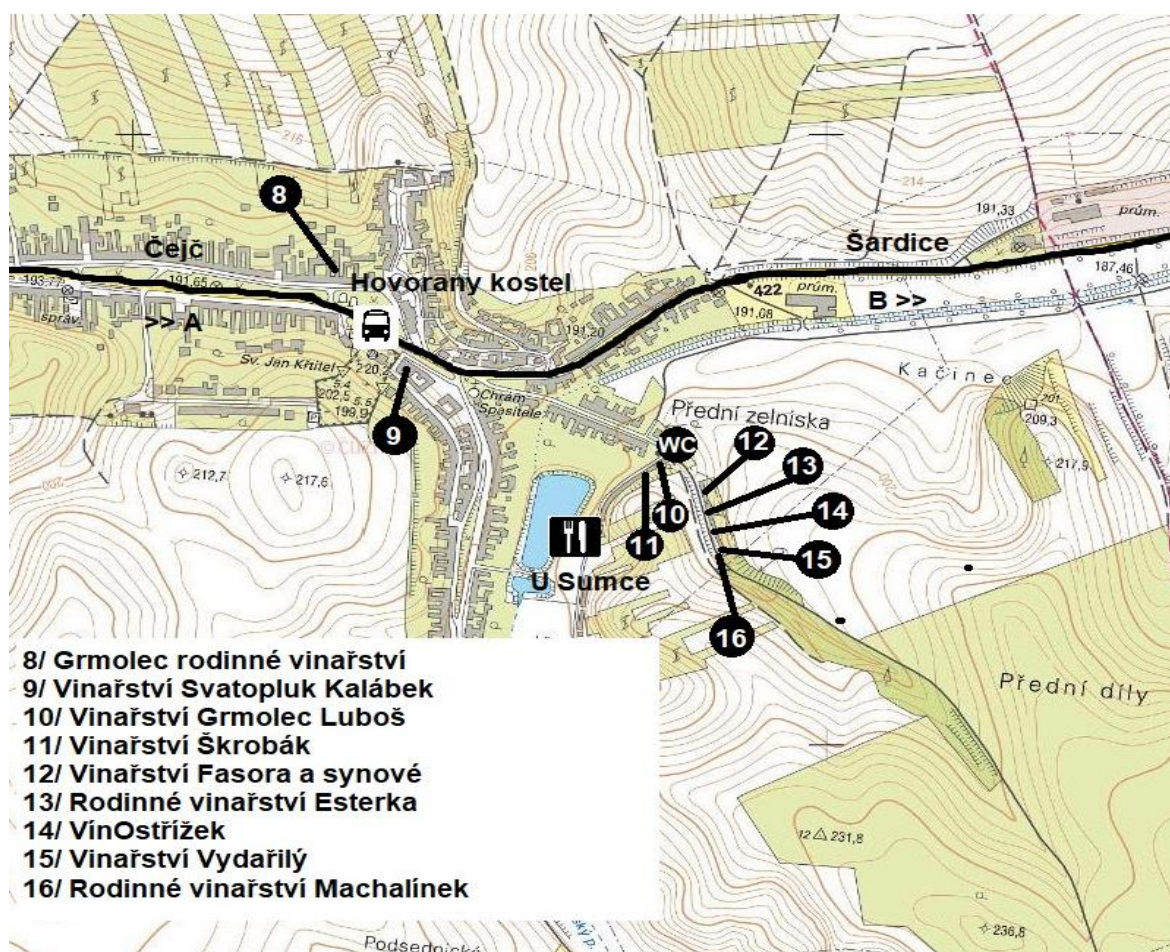
Vinařství si zakládá na vysoké kvalitě vín, tyto vína jsou vyráběna moderními technologiemi. Hrozny jsou vždy sbírány ručně. Celková plocha vinic je 5,8 ha a pěstují zde 17 odrůd révy v počtu 28 tisíc keřů. Součástí vinařství je i rodinný Penzion Šardice, který má kapacitu 33 osob. Nachází se zde i vinný sklep pro 40 osob. Vyrábějí také přírodní nealkoholické mošty a hroznové želé. Tyto jejich speciality získaly známku: Regionální potravina JMK, Chuť jižní Moravy a Zlatá chuť jižní Moravy.

2. Obec Hovorany

Obec Hovorany se nachází na jižní Moravě v oblasti Slovácka. Leží ve významné vinařské oblasti dolnomoravského úvalu, kde se vyrábí kvalitní vína. První zmínky o pěstování vinné révy se vyskytují již v zakládací listině obce. Plocha vinic v obci je nyní přes 200 ha. Viniční katastr se člení na šest viničních tratí: Díly za vinohrady, Staré hory, Podvinohradí, Dolní padělky, Zadní díly a Hovoransko. Vinné sklepy se zde dělí do tří lokalit: Na Benátkách, Hluboká cesta a Břehy.

Je zde také přírodní rezervace Hovoranské louky, kde se nacházejí vzácné suchomilné rostliny. Lidová kultura je stále živá na tomto území. Mezi nejvýznamnější tradiční akce zde spadají letní krojové hody. Obec disponuje i bohatým sportovním vyžitím, je zde několik fotbalových mužstev. Vyskytuje se zde ZŠ, MŠ, pošta, zdravotní středisko, čerpací stanice a další prodejny.

Obrázek 15 Katastrální mapa obce Hovorany (Katastrální mapy, ©2020; vlastní zpracování)

8/ Grmolec rodinné vinařství

Tradice rodinného vinařství pochází z roku 1889. Specializuje se na výrobu špičkových vín Moravského

Slovácka z vlastní produkce hroznů, které jsou zpracovány šetrnými a moderními technologiemi. Nabízejí různé degustační večery s pohoštěním a stylovým ubytováním. Rozloha vinic je 5 ha, což je přibližně 25 tis. keřů. Pěstované odrůdy jsou: Müller Thurgau, Neuburské, Veltlínské zelené, Ryzlink rýnský, Sylvánské zelené, Chardonnay, Rulandské bílé, Rulandské šedé, Sauvignon, Hibernal, Tramín červený, Pálava, Muškát moravský, Saphira, Malverina, Johanniter, Modrý Portugal, Zweigeltrebe, Frankovka, Svatovavřínecké, Rulandské modré, Dornfelder, Cabernet Moravia a Merlot. Nabízejí také vína známková: Denise rosé, Ella claret, Cuvée Grmolec blanc, Cuvée Grmolec rouge, Familia sekt – brut, extra dry a demi sec. A v neposlední řadě vyrábějí vína ledová a slámová a frizzante.

9/ Vinařství Kalábek

Malé vinařství, které se vyskytuje ve Slovácké vinařské podoblasti v obci Hovorany. Víno je vyráběno z hroznů vlastní produkce, které je pěstováno na vinicích ve dvou viničních tratích. Při výrobě vína postupují podle znalostí a zkušeností z oblasti moderních technologií. Kladou důraz na šetrný způsob

zpracování, tzn. ruční sběr s probírkou hroznů. Z bílých odrůd pěstují: Müller Thurgau, Veltlínské zelené, Ryzlink vlašský, Neuburské, Chardonnay, Hibernal, Pálava, Ryzlink rýnský a Tramín červený. Z červených odrůd jsou to: Dornfelder, Frankovka, Cabernet Moravia, Cabernet Sauvignon a Merlot.

10/ Vinařství Grmolec Luboš

Tradice vinařství sahá až do roku 1986. Specializuje se na suchá odrůdová vína, která pocházejí z vlastních vinic. Využívá sklepní hospodářství v domácím prostředí, a dále tradiční sklep. Poskytuje tedy řízené degustace, kde

je možné ochutnat různorodé vzorky. Pěstuje následující odrůdy: Veltlínské zelené, Ryzlink vlašský, Sauvignon, Cuvée, André, Svatovavřínecké, Modrý Portugal.

11/ Vinařství Škrobāk

Vinařství vyrábí vína pouze z vlastních vinic, kladou důraz na nejvyšší kvalitu vín. Obhospodařují okolo 11 ha vinic a neustále se snaží vinice rozšiřovat. Dbají na šetrný způsob při zpracování hroznů. Předností vinařství jsou hlavně bílá vína. Nabízejí různé druhy degustací – degustace se studenou kuchyní, degustace s tříchodovou večeří nebo zážitková degustace. Pěstují tyto odrůdy: Scarabeus Pinot Gris Orange, Müller Thurgau, Rulandské bílé, Rulandské šedé, Hibernál, Sauvignon, Chardonnay, Tramín, Aurelius, Frankovka a Dornfelder.

12/ Vinařství Fasora a synové

Rodinné vinařství vzniklo v roce 2001. V roce 2011 vybudovalo nové výrobní prostory, které naplňují představy moderní výroby bílých a růžových vín.

Plocha vinic je okolo 1 ha, kde se nachází 55 odrůd révy vinné, z toho 70% bílých odrůd a 30% modrých odrůd. Pěstují převážně raritní nebo málo pěstěné odrůdy. Vinařství se orientuje na pečlivé ruční obdělávání. Nabízejí také řízené degustace ve stylovém prostředí až pro 25 návštěvníků. Mezi pěstované bílé odrůdy se řadí: Aurelius, Cuvée, Chardonnay, Ehrenfelser, Milia frizzante, Rulenka, Sauvignon, Veltlínské zelené, Rosiana a Sevar. Co se týká červených odrůd, tak to jsou: Acolon, Cabernet Cortis, Cabernet Dorsa, Cabernet Mitoš, Cabernet Moravia, Cuvée Cabernet, Cuvée Fasora, Cuvée Prestige, Merlot a Monarch.

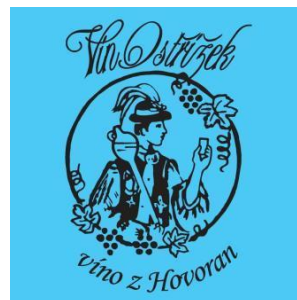
13/ Rodinné vinařství Esterka

Vinařství uplatňuje zásadu kvality na úkor kvantity, proto redukuje výnos na optimální úroveň. Hrozny sklízí pouze ručně. Bílá vína jsou vyráběna klasickými metodami, červená vína vznikají kvašením v dřevěných otevřených kádích. Plocha vinic je nyní 1 ha. Vyrábějí přes 30 vzorků vín. Poskytují bílá vína suchá, polosuchá, polosladká i sladká. Z červených vín jsou to jak suchá, tak i sladká vína portského typu, červené barrique nebo cuvée víno. Nabízejí řízené degustace vín s odborným výkladem přímo od vinaře, dále možnost občerstvení a ubytování.

14/ VínOstřížek

Vinařství se orientuje na výrobu malého množství vína, které se vyrábí především z vlastní produkce vypěstovaných hroznů. Bílá vína jsou zpracována klasickou metodou a červená vína nakvašením v kádích. Vinařství se drží tradiční výroby a klade důraz na maximální kvalitu vyrobeného vína. Obhospodařujeme okolo 0,5 ha vinic. Nabízí širokou škálu vín např. Rulandské šedé, Dornfelder, Zweigeltrebe, Sauvignon, Veltlínské zelené, Müller Thurgau, Ryzlink rýnský, Rulandské bílé, Tramín, Muškát moravský, Modrý Portugal, Frankovka a Cabernet Moravia.

15/ Rodinné vinařství Vydařilý

Rodinné vinařství vzniklo v roce 2008. Obhospodařuje 4 hektary vlastních vinic ve třech viničních tratích, hrozny jsou pouze ručně sbírány. Víno vyrábějí moderními a šetrnými technologiemi. Vytváří přívlastková vína vysoké kvality a z části Moravská zemská vína. Z bílých odrůd pěstují: Rulandské šedé, Ryzlink rýnský, Chardonnay, Tramín červený, Veltlínské zelené, Muškát moravský. Z modrých odrůd jsou to: Modrý Portugal, Frankovku, Rulandské modré a Cabernet Sauvignon.

16/ Rodinné vinařství Machalínek

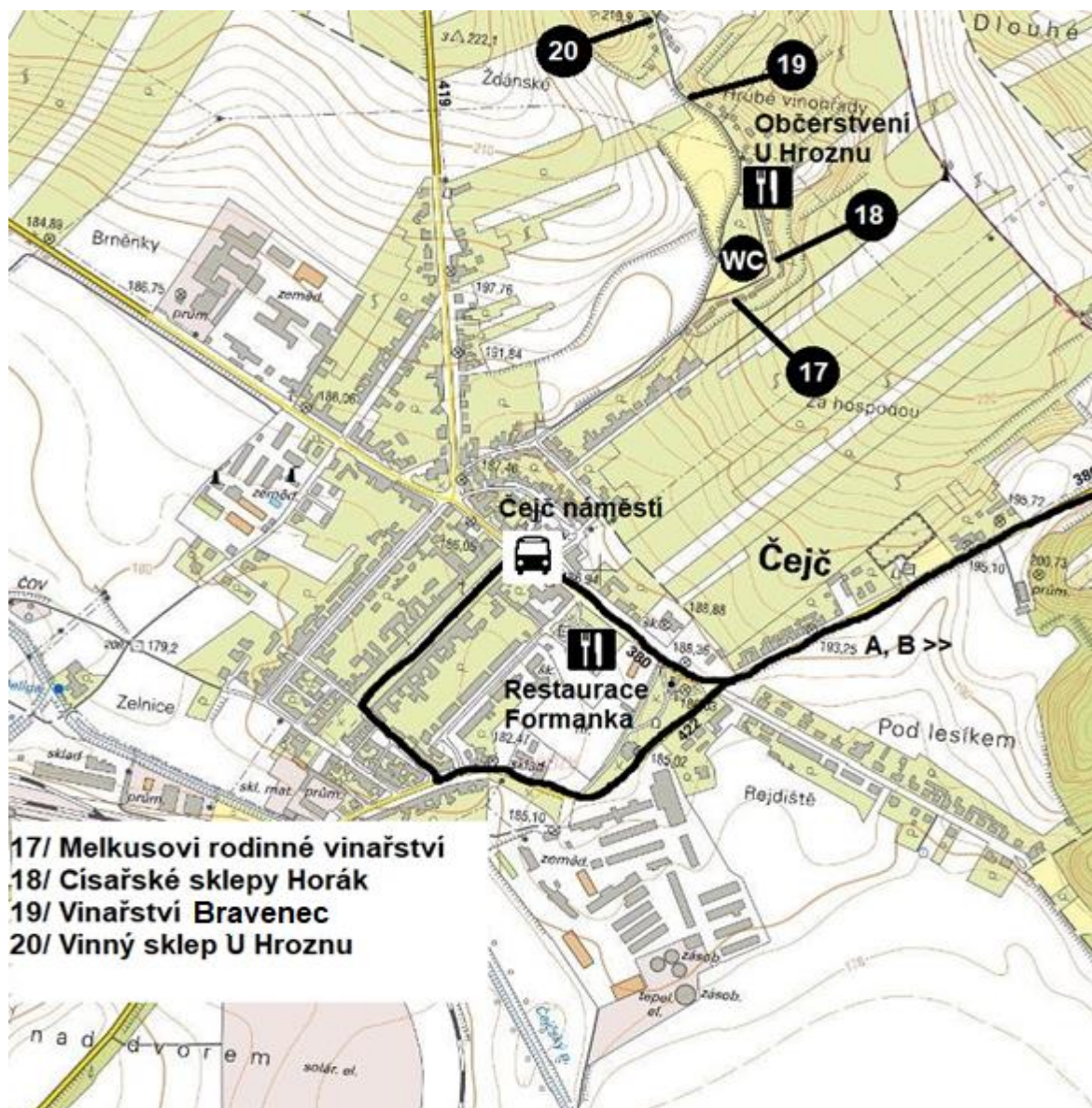
Vinařství vzniklo v roce 2004. Ve vinném sklepě mají možnost hosté příjemně posedět

Vinařství Machalínek

a absolvovat řízené degustace moravských vín přímo od vinaře. Pořádají menší akce po celý rok, poskytují ubytování turistům, cykloturistům, rodinám s dětmi, skupinám přátel, apod. Vinařství se zabývá výrobou kvalitních, odrůdových jakostních a přívlastkových vín, které jsou pěstovány ve vlastních vinicích. Pěstují jak tradiční odrůdy pro zdejší oblast, tak i netradiční odrůdy. Nabízejí slámová a ledová vína, kvalitní archivní vína od roku 1997. Z bílých odrůd pěstují: Hibernál, Rulandské bílé, Rulandské šedé, Ryzlink korenistý, Sauvignier Gris, Goldriesling, Ehrenfelser, Děvín a Tramín červený. Z červených odrůd to jsou: Cabernet Mítos, Cabernet Dorsa, Dornfelder, Acolon, a Hron.

3. Obec Čejč

Čejč je malá obec, která leží na jihu Moravy. První zmínky o obci jsou z roku 1222 a jsou spjaty s výrobou piva. Obec se pyšní svou vinařskou historií. Vznikla zde nová trať Pod horů, což zapříčinilo výstavbu nových sklepů a lisoven. Současná výměra vinic je největší za celou historii obce. Další zajímavostí obce je dům, ve kterém bydlel v letech 1866 – 1867 T. G. Masaryk, který se zde učil kovářem. Nejvýznamnější památka je barokní socha sv. Kajetána, která byla postavena v roce 1722. Významný je také místní park, který slouží pro odpočinek a je spojený s mnoha kulturními a sportovními aktivitami obce. Setkávají se zde všechny věkové generace. V Čejči se nachází malá vesnická škola, mateřská škola, restaurace, různé obchody, apod.

Obrázek 16 Katastrální mapa obce Čejč (Katastrální mapy, ©2020; vlastní zpracování)

17/ Melkusovi rodinné vinařství

Vína jsou vyráběna z vlastních hroznů. Vinařství klade důraz na kvalitu hroznů a na kvalitu samotného vína. Používají moderní technologie a metodu řízeného kvašení. Výměra vinic je nyní 4 ha. V jejich vinném sklepě poskytují možnost ubytování, řízenou degustaci se studeným a teplým občerstvením. Z bílých odrůd pěstují: Müller Thurgau, Muškát moravský, Ryzlink rýnský, Veltlínské zelené, Rulandské bílé, Rulandské šedé, Chardonnay, Sauvignon, Neuburské, Solaris, Johanniter a Hibernal. Z červených odrůd to jsou: Modrý Portugal, Rondo, Neronet, Cabernet cortis, Zweigeltrebe, Frankovka, André, Cabernet Moravia, Monarch, Dornfelder a Rulandské modré.

18/ Císařské sklepy Horák

Tradice pěstování vinic a výroby kvalitních vín zde sahá daleko do historie. V současné době obhospodařují 17 ha vinogradů. Používají nejmodernější a nejšetrnější technologie ke zpracování vína. Vinařství se snaží sloučit moderní vybavení s tradičními technologickými postupy. Pěstují následující odrůdy: Cabernet Moravia, Dornfelder, Frankovka, Svatovavřínecké, Zweigeltrebe, Rulandské modré, Rulandské šedé, Ryzlink rýnský, Hibernal, Neuburské, Sauvignon, Veltlínské zelené, Müller Thurgau, Rulandské bílé a Chardonnay.

19/ Vinařství Bravenec

Malé rodinné vinařství obhospodařuje 5 ha vinogradů v tratích Brněnka, Hrubé a Stará hora. Víno vyrábějí pouze z vlastních hroznů pomocí moderních a šetrných technologií. Hrozny jsou sbírány pouze ručně. Z bílých odrůd pěstují: Chardonnay, Muškát moravský, Neuburské, Pinot Blanc, Ryzlink rýnský, Ryzlink vlašský, Sauvignon, Tramín červený a Veltlínské zelené. Z červených odrůd jsou to: André, Cabernet Moravia, Cuvée, Frankovka, Modrý Portugal, Pinot Noir, Rulandské modré a St. Laurent. Nabízejí i sekt kvašený v lahvi.

**BOUTIQUE
VINAŘSTVÍ
BRAVENEK**

20/ Vinný sklep U Hroznu

Jedná se o malé vinařství, vína se zde vyrábějí pouze z vlastních hroznů. Poskytuje příjemné posezení v několika stylově zařízených prostorech. Celková kapacita sklepa je 90 osob. Mezi nejoblíbenější odrůdy zde patří: Hibernal, Pálava, Neuburské, Muškát moravský, Neronet, Alibernet a Zweigeltrebe rosé. Nabízí také Oranžové víno a Chardonnay barrique.

